

512229

వ త్రి ది న ము వ క టి ం వ ం బ డు ను

14/11

Post Box No. 212.

Telephone No. 2544.

వంపుటము ౧౬
Vol. 16

దెన్న పట్టణము 1929-వ సం॥ జనవరి నెల 29-వ తేది మంగళ వారము

No 251

శ్రీ విభవరామ సంపత్కర పుష్కరమాస బహుళ చదితి

సంచిక ౨౫౧

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

గొప్పగొప్ప వారిచే
వేలకువేలు యోగ్యత

వ త్ర ములు పొందియున్నది

తలనొప్పుల మాన్పును. వాయువుపోట్ల బాపును. పార్శ్వపునొప్పుల బారదోలును. పోట్ల బోగొట్టును. బెణుకుల భేదించును. వాపుల రూపుమాపును. దగ్గును తగ్గించును. దురదను తొలగించును.

ఈ మందును రుద్దగానే చెమట పట్టుట వలన శరీరమందలి దుష్పదార్థములను తొలగించును. నొప్పుల తగ్గించును. విదేశములలో గూడ వాడుచున్నారు.

అమృతాంజనము

అన్ని విధములగు నొప్పులకు

సంజీవివంటిది

పంచభాష చీటీ చూచి కొనిన

మోసము గలుగదు.

చక్కని డబ్బితో నహా సీసా 1-కి 0-10-0

డజన్ 1-కి రు 6-4-0 లు.

ప్రతియింట ముఖ్యముగా నుండదగినది.

అమృతాంజనం డిపో

6, 7 తంబు శెట్టిపేటి, మద్రాసు
తేక

109, ఫ్రేరింగ్స్, ఫోర్ట్, బాంబాయి.

మో స పో వ ద్దు

మా తాలూకు 'అభ్రకభస్మము' యొక్క శ్రేష్ఠతను, గుణవిశేషములను, ప్రజాదరణమును గమనించి, ఇటీవల కొందరు, మావలె ప్రకటనలను జరిపి విక్రయిస్తున్నట్లు తెలుస్తుంది. అట్టిదానిని కొని మోసపోతిమనియు, మంచిది పంపమనియు, అనేకులు మాకు వ్రాస్తున్నారు. గాన ఆంధ్రులందరికి మనవిచేయడం వలన:—'అభ్రకభస్మమును' కొనునప్పుడు 'ఆర్షరసాయనశాల' నుండియే తెప్పించుకోవలెనని, మనవిచేస్తూ, ఇతరులవద్ద కొని మోసపోవద్దని హెచ్చరిస్తున్నాము.

సేనేజరు,

ఆర్షరసాయనశాల, ముక్త్యాల (కృష్ణా.)

స్వా తంత్ర్య లక్షణము

"మక్స్విన్" గారు వ్రాసిన స్వాతంత్ర్యలక్షణములు అను ఆంగ్లగ్రంథమునకు అనువాదము.

దేశభక్తి గలవా రందరు తప్పక చదువవలసిన అపూర్వ ప్రచురణము.

తపా ఖర్చు ప్రత్యేకము

నెల వతి 1-కి రు 1-0-0.

ఆంధ్రప్రదేశ్ కౌశాల్యాలయము మద్రాసు.

స్వరంగం - తు 1 కి రూ 5

ఇది భారత మేహములకు చక్కనిమందు. జీర్ణించినది యు, ప్రసోమయన్న పెగజాడ్యములకు (గజేరియా) ప్రీతి కలుగునట్లుగులకు (బట్టలబిడుపు, లూకోరియా) వజ్జాయాధను ఇక ఇక్కడను అవసరములేదు. మేహవాత కీళ్లనొప్పులు, మేహమువలన పుట్టిన నోటిపూత, వాంతి అగుచి, పిర్యసప్తము, శిర్యదార్శల్యమును పోగొట్టును. కుక్కము, పుష్పి చేయును. సంఖ్యగ క్రింది పుట్టించును.

అభ్రక భస్మము - తు 1 రూ 4 లు

అతిమాత్రము, జడి, దగ్గు, తయన, మూత్రమందు చక్కెరపడుటకు, శరీరము తెలుపుబారియుండుటకు నివర్తి చేయుటలో జీవగ్రహము. నెం 122-2

చరకాశ్రమము, నూజివీడు (కృష్ణ)

జ్యోతిషకళా పాఠశాల

పుస్తకములలో శాస్త్రవ భాగమును దశాభ్యాసము అచ్చు పూర్తియై సిద్ధముగా నున్నది. యింట్లో ప్రతిమహాదేశకు ప్రతి ఆంతర్దేశకు వివరముగా ఫలములు జ్యోతిషకళా సహితముగా వ్రాయబడినవి. ఇదివరలో అచ్చుపడిన 1, 2, 3 భాగములు కూడ ఖరీదునకు సిద్ధముగాయున్నవి. జ్యోతిషవిద్య 6 మాసములలో పూర్ణద్యాయాలోచింపబడును. వివరములకు వ్రాయుడు. ఆకెల్ల నె కం - ప్రీతి. 8249-1

గోపాలపురం, కొత్తవేటపాస్ట, గోదావరి జిల్లా.

చెన్నై పరి జాతీయ భరణు

1929 వ సం॥ జనవరి 29 వ తేదీ మంగళవారము

1. భాగ్యములు

విజయములపాళె		
మొదటి తరగతి	12 0 0	17 0 0
మొదటి	28 8 0	14 0
రెండవ	15 0 0	17 0 0
మొదటి	12 0 0	17 0 0
మొదటి	21 0 0	24 0 0

2. భాగ్యములవ్యయము

కలెండరు	1-3 0	205	16 0 0	17 0 0
మొదటి	15 0 0	17 0 0		
రెండవ	16 0 0	17 0 0		
మొదటి	15 0 0	17 0 0		
మొదటి	10 0 0	11 0 0		

3. నూనెవస్తువులు

మొదటి	165 0 0	150 0 0
మొదటి	24 0 0	21 0 0
మొదటి	47 0 0	48 0 0
మొదటి	110 0 0	100 0 0
మొదటి	106 0 0	108 0 0
మొదటి	101 0 0	108 0 0
మొదటి	65 0 0	70 0 0
మొదటి	66 0 0	70 0 0
మొదటి	60 0 0	67 0 0
మొదటి	40, 50	
మొదటి	28 0 0	29 0 0
మొదటి	26 12 0	27 0 0
మొదటి	85 0 0	70 0 0

5. ఇనుము

మొదటి	28 0 0	28 0 0
మొదటి	20 0 0	22 0 0
మొదటి	20 0 0	28 0 0

6. నూలు

మొదటి	20	20
మొదటి	20	20
మొదటి	20	20
మొదటి	20	20
మొదటి	20	20
మొదటి	20	20
మొదటి	20	20
మొదటి	20	20

7. లోహములు

మొదటి	100	62 8 0
మొదటి	21 0 0	21 2 0
మొదటి	16 8 0	
మొదటి	248 0 0	250 0 0
మొదటి	294 0 0	300 0 0

8. పంటలు

మొదటి	200	200
మొదటి	1 10	
మొదటి	1 10 0	
మొదటి	1 0 0	
మొదటి	1 0 0	
మొదటి	1 0 0	

మొదటి	1 0 0	
మొదటి	1 0 0	

శాసనసభా ప్రశ్నోత్తరములు

నూజివీడు డివిజనులు ఆఫీసు మార్చబడుట

వీ. కాశీశ్వరరావుగారు,

(ప్రశ్న:-వీ. నూజివీడు డివిజను ఆఫీసును బెజవాడ నుండి మరేయొక స్థలమునకు మార్చబడుట ప్రభుత్వమునా రుద్దేశించి యున్నారా?

వి. నూజివీడు డివిజనులో చేర్చబడు తాలూకాలెవ్వి? సి. డివిజను ఆఫీసును నిర్మించుటకు నూజివీడులో సేద్యమున పనిపాదించబడినదా. అట్లగుచో ఎంత ఖరీదు? డి. ప్లానులు, ఎన్నిమేట్లు తయారు చేయబడినవి? ఇ. నూజివీడు పంచాయితీ డివిజనులో నొకమూలనున్నదనియు, గన్నవరము అంత కంటే మధ్యస్థముగా నున్నదనియు డివిజనునందలి అన్ని భాగములకు చేరువగా నున్నదనియు ప్రభుత్వమునా రెయగుదరా? ఎఫ్. డివిజను ఆఫీసు గన్నవరములో నిర్మించబడుటకు యెవరైనా విన్నపములు ప్రభుత్వమువారికి చేరినవా?

జవాబు:-వీ. అవును. నూజివీడును డివిజను శార్యస్థానముగా నిర్ణయించుట చాలికాలము క్రిందనున్న నిశ్చయపడెను. వి. నూజివీడు డివిజనులో గన్నవరము తాలూకాయును, నూజివీడు డివిజనులో డివిజనున్న చేరియున్నది. సి. రెజిస్ట్రార్ డివిజను ఆఫీసును నిర్మించుటకు నూజివీడులో నొకస్థలమును సంపాదించుటకు ఒకచెత్తు ప్రకటన గావించబడినది. స్థలసంపాదన విషయమున కార్యక్రమ మింకను పూర్తిగావించబడలేదు. డి. ప్లానులు, ఎన్నిమేట్లు ప్రభుత్వమువారిచే గావించింపబడినవి. ఇ. నూజివీడు, గన్నవరములయొక్క పదుపాయములను ప్రభుత్వమునా రు నిర్ణయించి నూజివీడులో డివిజను శార్యస్థానమును యొక్కవ లాభకరమని ప్రభుత్వము వారు నిర్ణయించిరి. ఎఫ్. లేదు.

వీ. కాశీశ్వరరావుగారు

(ప్రశ్న:-గన్నవరముకంటే నూజివీడునకుగల యొక్క వసదుపాయము లెవ్వి? జవాబు:-కార్యస్థానమునకు నూజివీడు యొక్కవ మధ్యస్థమున (ప్రభుత్వమువారు దలచుచున్నాడు. నూజివీడునకు గల ప్రాంతముల గన్నవరమునకు లేదు.

వీ. కాశీశ్వరరావుగారు:-అం దనేకమంది జమీందారులుండుటబట్టియే దానికి ప్రాంతముగలదా? రి. మొదటి:-జేనల్లే దలచెదను.

కృష్ణా ఆయకట్టులో భూములను చేర్చుట

వీ. కాశీశ్వరరావుగారు

(ప్రశ్న:-(ఏ) కృష్ణా ఆయకట్టుపట్ల ఎత్తబడుటవలన నీటిపారుదల అభివృద్ధి గావించబడు సంభవమున కృష్ణా తూర్పు డెల్టా ఆయకట్టులో చేర్చబడు భూముల విస్తీర్ణమెంత? (బి) ఈ విషయముగూర్చి ప్రభుత్వమువారు కడపటి యుత్తరపులను గావించరా? (సి) ఉత్తర ప్రభుత్వములను భయములు బెట్టెదరా? (డి) అభివృద్ధిగావించబడిన ఆయకట్టులో చేర్చబడు భూములను నిర్ణయించుటకు ప్రత్యేక నిబంధి నియమించబడినదా? (ఇ) కృష్ణా తూర్పు డెల్టా క్రింద ప్రతితాలూకాలో నున్న భూములలో నెన్నియొకరములు చేర్చబడును? (ఎఫ్) ఈ భూములపై ఇన్క్వేషను ఫీజు వసూలు చేయుటకు ప్రభుత్వమునా రుద్దేశించియున్నారా? అట్లగుచో ఎకరమున కెంత చొప్పున? ఏ యుద్దేశము కొరకు? (జి) గ్యారంటీ చేయబడని పల్లపు భూమికింద యిప్పుడు చేర్చబడియున్న భూములన్నియు ఆయకట్టులో చేర్చబడునా? జవాబు:-వీ. 85,000 ఎకరములు. వి. లేదు. సి. ప్రభుత్వమునా రుత్తరపులను గావించిన పిమ్మట పడకు విషయ మాలోచించబడును. డి. పడకు స్క్రీము విచారించుట కొక ప్రత్యేక డివిజను రెండు సంవత్సరములలో (కృష్ణాతూర్పు, కృష్ణాపశ్చిమ, డెల్టా కొక్క-క్క సంవత్సరము చొప్పున) శాసనసభయొక్క యజమానియే యేర్పాటుచేయుటకు రుద్దేశించబడినది. (ఇ) (జి) బోగట్టా సీదముగాలేదు. ప్రత్యేక నిబంధి విచారణ పూర్తిగావించిన పిమ్మటనే సరయగు భోగట్టా యివ్వబడుటకు వీలగును. ఎఫ్. అవును.

మొరకభూమికి ఎకరమునకు రూ 25 చొప్పునను అయి జేడ్లవరకు నీటిపారుదల క్రిందనున్న ఎక్కాలు భూమికి యొక రెండు రూ 12-8-0 చొప్పున వసూలు చేయబడును. ఉద్దేశించబడిన 85,000 ఎకరముల చిన్నభూములకు నీటిపారుదల ఖర్చులకింద మరెంతో మొత్తముగూడ వసూలు చేయబడును.

వీ. కాశీశ్వరరావుగారు.

(ప్రశ్న:-ఇందువలన వచ్చు ఆదాయము, వ్యయముల యొక్క పట్టికను పంపియింపబడుట బెట్టెదరా? జవాబు:-అట్లే గావించబడుచున్నాము. అదీ రయారు చేయబడవలసియున్నది.

తూర్పుగోదావరిలో పోతనూరు ప్రాజెక్టు కె. వి. ఆర్. స్వామిగారు (ప్రశ్న:-వీ. తూర్పుగోదావరిలో పోతనూరు ప్రాజెక్టు విచారణ పూర్తికాబడినదా? బి. పడకు ప్రాజెక్టున కెంతఖర్చు కావచ్చును? సి. దాని యుద్దేశము? జవాబు:-వీ. బి. రూ 40,000 మొత్తము అంచనా వేయబడి, యీసంవత్సర బడ్జెట్టులో రూ 20,000 మొత్తము ప్రత్యేకింపబడెను. పని జరుగుచున్నది.

(సి) గోదావరి పశ్చిమ డెల్టాలో ఏలూరు కాలనక్రింద నీటిపారుదల సౌకర్యముగావించుటకు యీ స్క్రీము ఉద్దేశించబడినది.

1,922 ఎకరముల మొరకభూములకు ప్రస్తుతము ఏలూరు కాలన నీటిని పొందుచున్న రెండు చెరువులక్రిందనున్న నీటియెటు పల్లపుపాతకు పల్లపుభూములలో 574 ఎకరములకు, నీటిపారుదల యీ స్క్రీమువలన యేర్పాటుచేయబడును డి. శారాయణరావుగారు

(ప్రశ్న:-ప్రస్తుత సంవత్సర బడ్జెట్టులో ప్రత్యేకింపబడిన రూ 20,000 మొత్తములో నెంతమొత్త మిప్పటికి ఖర్చు కాబడినది? జవాబు:-వ్యవధిగావలెను.

శాసనసభా కమిటీ పార్లమెంటరీకమిషనుతో గలిసి విచారణ నలుపుటకు అంచనా వేయబడిన ఖర్చు

జె. ఏ. నల్లనాగారా

(ప్రశ్న:-వీ. సంస్కరణములగూర్చి పార్లమెంటరీకమిషనుతో గలిసి విచారణ నలుపుటకు నియమించబడిన శాసనసభా కమిటీ మద్యాశనమును, యితరస్థలములందును కమిషనుతో గలిసికొని, లేక ప్రత్యేకముగాని సమావేశములకు అంచనావేయబడిన ఖర్చుయెంత? బి. బడ్జెటు అంచనాలో యే యాదాయములనుండి యే పాపట్టులక్రింద పడకు ఖర్చు గావించబడును, ప్రభుత్వము వారు ఎంతెంత మొత్తమును కృత్య కించెదరు, ఇంకను మరెన్ని సస్టిమెంటరీ గ్రాంటు లేవయినను శాసనసభలో గోరబడునా? అట్లగుచో, ఎప్పుడు? జవాబు:-(ఏ) ప్రభుత్వమువారిచే యివ్వరకే అంగీకరింపబడిన రెట్లుప్రకారము అంచనావేయబడిన ఖర్చు యీ కించివిధముగా నుండును.

2. చెక్కయొక్కయ, పట్టులయొక్కయ ప్రయోగించిన, భక్త్యములు (కమిటీయొక్క నిబంధికి ప్రయోగ, శివ, భక్త్యములతో సహా) రూ 21,000.

2. కమిటీ కార్యదర్శియొక్క వేతనము, భక్త్యము రూ 14,000.

3. ఉద్యోగుల వేతనము, ఇతర ఖర్చులు వగైరా రూ 10,000.

మొత్తము రూ 45,000.

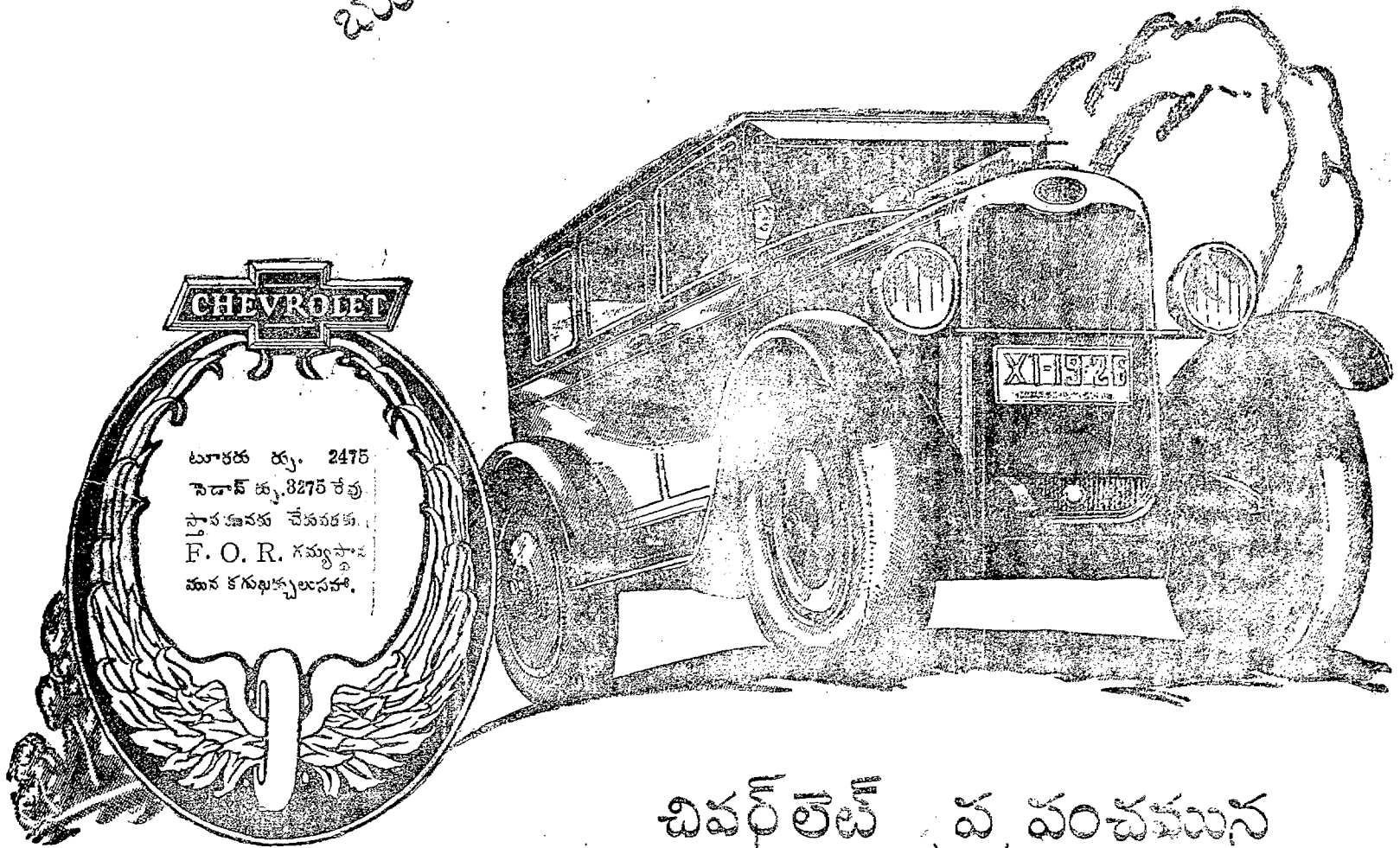
జి. ఆదిశారాయణ తెట్టిగారు (ప్రశ్న:-కమిటీసభ్యులు ఇంగ్లాండుకు ప్రయాణము గావించెదరా? జవాబు:-వ్యవధి కావలెను.

(ప్రశ్న:-ఈ ప్రత్యేక భక్త్యము మద్రాసునగరమునకే చెందునా? జవాబు:-చెప్పకలను.

(ప్రశ్న:-మీరు భక్త్యముల కొరకు దరఖాస్తు గావించరా? అట్లగుచో యేకారణముల బట్టి? జవాబు:-ఈ విషయము గూర్చి కరికోధించుటకు మీరు తమ కాలమును చాలవరకు వినియోగించవలెను.

జి. హరిదర్శి శ్రమరావుగారు (ప్రశ్న:-ఈ సభ్యులు శాసనసభా సమావేశములకు హాజరుగలకు స్వీకరించు భక్త్యములే గాక యింకను యీ భక్త్యములను గూడ స్వీకరించుచున్నారా? జవాబు:-నేనట్లు దలంపను. అయినప్పటికిని, యీ విషయము గూర్చి వ్యవధి గోరచున్నాను.

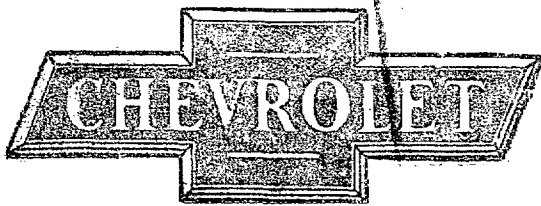
బుబుబేనది

చివర్ లెట్ ప్రపంచమున

తనయొక్క అసాధారణ సామర్థ్యమును, అద్భుత కార్యాచరణమును, విలువను నిరూపించుకొనెను.

ప్రపంచమంతయును 1928 సం॥ రమున ఓకల తుకు మించిన చివర్ లెట్ కారులను కొని, చివర్ లెట్ యొక్క శ్రేష్ఠతను బలపరచెను. మోటారు కారుల అవసరమును తీర్చుట కసాధారణ సామర్థ్యముగల చివర్ లెట్ కారే తగినదనుటకీ అత్యధికమైన ఆధిక్యతయే బలమైన నిదర్శనము.

హిందూదేశమునందే గాక ప్రపంచమందును చివర్ లెట్ స్థానికపరిస్థితుల కనుగుణ్యమైనదని నిరూపించుకొనెనది. కాని చివర్ లెట్ హిందూదేశములోనే జనసమ్మతమెక్కువగా బడయుటకు జనరల్ మోటారుల స్థానిక సమాజము సర్విసు, లోకలున్నెరు పార్టుల గిడ్డంగి యందుటయే కారణము.

జనరల్ మోటార్స్ ఇండియా లిమిటెడ్

డిలర్స్

సింపున్ అండు కో, లిమిటెడ్, మదరాసు.

జి. హెచ్. బూలీ అండు కో, బెంగళూరు, చిక్ మగలూరు.

టి. స్టేన్స్ అండు కో లిమిటెడ్, కోయంబత్తూరు.

మద్రాసు పోలీసు డిప్టీ కమిషనరు నియామకము
సి. ఎస్. చక్రవర్తిగారిచేయబడినది
(తక్షణ:-) (ఏ) మద్రాసు, ఉత్తరప్రదేశ్, పోలీసు డిప్టీ కమిషనరులచేయబడినది యిటీవల తాత్కాలికముగా భారతీయముగా
జి. (బి) భాగి సాగి మహమ్మదు జియాయుద్దీను సాహెబు బహదూరుగారు సదరు భారతీ నియమింపబడియుండిరా? (సి) వీరు అంతర్రాష్ట్రము డిప్టీ సూపరింటెండెంట్ గానుండి జిల్లా సూపరింటెండెంట్ గా అక్కింగు చేయుచుండిరా? (డి) వీరు, మరియొక మహమ్మదీయ పోలీసు యుద్ధోగితుని భాగి బి. మహమ్మదు కలీముల్లా సాహెబు బహదూరుగారికంటె తక్కువ ఆదాయము గలిగినవారేరా? (ఇ) అట్లగుచో, ఎక్కువ ఆదాయముగల వానినొక్కరిని త్రోసివేయుటకు కారణములేవి? (ఎఫ్) భాగి

బి. మహమ్మదు కలీముల్లా సాహెబు బహదూరుగారు ఇంతకు పూర్వము ఒకటికంటె ఎక్కువసార్లు మద్రాసు నగరములో డిప్టీ కమిషనరుగా పనిచేసియుండిరా?
జవాబు:- (ఏ) అవును. (బి) అవును. (సి) అవును. (డి) లేదు. (ఎఫ్) అవును.
ఏ. హమీదుల్లా గారు.
(తక్షణ:-) భాగి బి. మహమ్మదు కలీముల్లా గారియొక్కతను ప్రభుత్వమువారు విధించి యన్నచో నీతివాదులు త్రోసివేయుటకు కారణములేవి?
జవాబు:- మొదట గారి జవాబు:- గవర్నరు గారికి గా వింపబడిన సిపార్ట్స్ రహస్యముగా నుంచబడినందున విచారించుచున్నాను.

భారతి గీతములు నురల యజమానుల
కిచ్చి వేయబడుట
సి. ఎస్. చక్రవర్తిగారిచే
(తక్షణ:-) (ఏ) భారతి గీతములు పట్టుకోబడినందుకు ప్రభుత్వమువారిచేయబడినది హిందీ భాషా ముద్రాకారముచే మోకోల్లో బెట్టబడిన దాని రద్దీనయిపోయినందున ప్రభుత్వమువారు సదరు గ్రంథమును మరల పాఠి యజమానులకిచ్చి వేయించిచేయరా? (బి) అట్లగుచో ఎప్పుడు? (సి) లేదు. (డి) ఎందుకంటే?
జవాబు:- (ఏ) పోలీసువారు సదరు గ్రంథమును మరల పాఠి యజమానులకిచ్చి వేయించినదిగా నిరూపించబడినదిగా నిరూపించబడినదిగా (బి), (సి) ఈ ప్రశ్నలందయిన నవనరములేదు.

భారత శాసనసభ యందు శ్రీ జెస్సాయి గారి ప్రకటన

మ.రా:—పేదలకు ఈ చిత్తముగా బోవధములు ఇవ్వబడును

భారతశాసనసభ ప్రథమదినచర్య

రాజప్రతినిధి ఉపన్యాసము

నాయకులమరణమునకై సభవారు విచారము తెలుపుట

ప్రజానందరూపచట్టముపై ఫిబ్రవరి 5 వ తేదీని చర్య జరుగును

ధీర్వి, జనవరి 29:— భారత శాసనసభ బడ్జెటు సమావేశము చేసినందు ఉదయము 11 గంటలకు ప్రారంభమయ్యెను. సభ్యులు లావీలయిండు కళలప్రకృతి నడుగుచు రాజప్రతినిధి శ్రీమతి సెల్యూనుతో అనువిషయమై తమకు తోచిన ఊహలను విశదపరచుచు ఇష్టాగోష్ఠి ప్రసంగముల గానించుచుండిరి. గాలిరిలన్నియు ప్రేక్షకులతో నిండియుండెను. సమావేశమయి అంతముండిన సభకును శ్రీమతి సెల్యూను సమావేశమైన సభకును ఎంతో భేదముండెను. లామెంబరు యన్. ఆర్. దాసుగారు, జాతీయతత్వపు నాయకుడగు లాలా లజపతిరాయగారు ఈ మధ్య మరణించిరి. లాలా లజపతిరాయగారి స్థానమున ఎన్నుకొనబడిన లాలా హనురాజుగారు తన ప్రాతినిధ్యముతో కలిసి మొలసిలిరుగుచుండిరి. శ్రీమతి సెల్యూను యన్. ఆర్. దాసుగారు సభకు శ్రీమతి సెల్యూను సభ్యులకు శ్రీమతి సెల్యూను గారు, కలెక్టరు సభ్యులకు డి. పరిచితులు. సి. యన్. రంగయ్యగారు ప్రాక్ టోరు ధరించి పార్లమెంటు సాంప్రదాయబద్ధ మగు ఉడుపులతో సభకు వచ్చిరి. జిన్నాగారు సభకు రావారు. ఫిబ్రవరి 2 వ తేదీని ఖరీదీనా చేతుడు రని తెలియుచున్నది. కాంగ్రెసు అధ్యక్షుడు కాంగ్రెసు పక్షపు నాయకుడు అగు పండిత మోతీలాలు నెహ్రూగారు నూతన ఆర్థిక సభ్యు డగు డాక్టర్ ఘోషగారు సభ్యుల అభివాదములను పొందిరి. మొన్న ఆఫ్ ఇండియా ప్రతినిధి అండను డెయిలీ టెలిగ్రాఫ్ ప్రతినిధి అధ్యక్షులకు శుభాకంక్షలు పంపి రనియు, అధ్యక్షుడు ఈవిషయమై సభలో ఒక ప్రకటన గావించెదరనియు తెలియుచున్నది. (అధ్యక్షుని ప్రకటన శేరోకవో ప్రకటించబడినది.)

రాజప్రతినిధి ఉపన్యాసము

రాజప్రతినిధి సభకు వచ్చుటకు ఒక నిమిషముపూర్వము గాల్ కటేలుగారు సభకువచ్చిరి. అధ్యక్షునిస్థానము రాజప్రతినిధిగారికి లభ్యమయ్యెను. ప్రక్కన వేయబడిన ఆసనము నందు గాల్ కటేలుగారు కూర్చుండిరి. రాజప్రతినిధి రాగానే సభ్యులు ప్రేక్షకులు అందరూ లేచినిలిచిరి. ఇర్విను ప్రభువు గారు అధ్యక్షుని స్థానమునందు నిలిచి తన ఉపన్యాసమును చదివిరి. (రాజప్రతినిధి ఉపన్యాసము శేరోకవో ప్రకటించబడినది.) రాజప్రతినిధి ఉపన్యాసము రీతి నిమిషముల కాలము పట్టెను. రాజప్రతినిధిగారు కాలూలనందలి బ్రిటిషు సైనికులను ప్రశంసించినపుడు, ఆప్రసంగములను విషయమై ప్రభుత్వమువారు తటస్థముగ నుండెదరని ప్రకటించినపుడు, డక్షిణాఫ్రికాయందు గాల్ కటేలుగారి నేమను ప్రశంసించినపుడు, సభ్యులు కరతాళధ్వనులు గావించిరి. కార్మికుల కష్టములను గురించి విచారణ ఫలప రాయలుకవిమను నియమించబడునని రాజప్రతినిధి ప్రకటించినపుడు సభ్యులు కొంత ఆశ్చర్యము కనుపరచిరి ఇట్టివిచారణ జరపుటకు ఏర్పాటులు చేయబడినవి ఎవ్వరు తలచియుండలేదు. రాజప్రతినిధి విషయములను గురించి రాజప్రతినిధి ప్రస్తావన గావించగనే, సభ్యులందరు ఆశ్చర్యంతో విన మొదలిడిరి. 1917 సంవత్సరమున మాంటాగుగారు గావించిన ప్రకటనను బ్రిటిషువారు ఎల్లకాలము గౌరవించెదరనియు భారతీయుల అభిప్రాయములను బ్రిటిషువారికి తెలుపుట రాజప్రతినిధిధర్మ మనియు ఇర్వినుప్రభువుగారు చెప్పగనే సభకుండు కరతాళధ్వనులు చెలరేగెను. ఉపన్యాసము ముగియగనే సభ్యులందరు కరతాళధ్వనులు గావించుచుండ, రాజప్రతినిధి అధ్యక్షుడు సభను వదిలిపోయిరి. 15 నిమిషములు జరిగినప్పటికి మరల సభ సమావేశమయ్యెను.

ప్రశ్నోత్తరములు

శాసనసభ మరల సమావేశము కాగానే ప్రశ్నోత్తరములు జరిగెను. నైమను కవిమనువారు లాహోరుకు విచ్చినపుడు పోలీసు జరిపిన దౌర్జన్యమును గురించి వలపురు సభ్యులు ప్రశ్నించిరి. ఈ విషయమై ఇండియా ప్రభుత్వమువారు ఇండియా మంత్రికి వ్రాసిన లేఖను ప్రకటించబడునని కొంత మంది సభ్యులు కోరిరిగాని గాల్ కటేలుగారు అందులకు అంగీకరింపలేదు. ఈ విషయమై బాయిడుగారు జరిపిన విచారణ తృప్తికరముగ లేదనియు, ఈ విషయమై పూర్తిగ విచారణ ఫలప ఒక విచారణ సంఘము శేర్మరుప వలయునని పంజాబు శాసనసభయందు ప్రకటించబడిన తీర్మానము అధికసంఖ్యాకులచే నిరాకరింపబడినదియు, ఈ విషయమై ఇండియా ప్రభుత్వము వారికి చర్య తీసికొన ఉద్దేశములు లేదనియు గాల్ కటేలుగారు చెప్పిరి.

పండిత మాళవ్యగారు:—లాహోరు అల్లరుల విషయమై ఇండియా ప్రభుత్వమువారు ఇండియా మంత్రికి వ్రాసిన లేఖను ప్రభుత్వమువారు ప్రకటించెదరా?

గాల్ కటేలుగారు:—ఈ అల్లరులవిషయమై పంజాబు ప్రభుత్వమువారు పంపిన పూర్తినివరములను ఇండియా ప్రభుత్వమువారు ఇండియా మంత్రికి పంపియున్నారు. తెలపదగిన విషయము లన్నియు బాయిడుగారి పేజీడికయందున్నవి. ఇండియా మంత్రికి వ్రాసిన లేఖను ప్రభుత్వమువారు బహిరంగ పరుచబాటు.

పండిత మాళవ్యగారు:—ఎందులకు ప్రకటించరని ప్రశ్నించుచున్నాను.

క్రేరాధగారు:—తెలపదగిన విషయము లన్నియు ఇదివరకే ప్రకటించబడినవి. కావున మరల ఈ లేఖను ప్రకటించుట కేవలము అనవసరము.

పండిత మాళవ్యగారు:—మీరు పంపిన లేఖయందు గోత్యమైన విషయము లేమైన నున్నవా?

క్రేరాధగారు:—లేవు.

జయకర్తగారు:—ఈవిషయమై సభ్యులలో ఆగ్రహము అధికముగనున్నది. కావున ప్రభుత్వమువారివిషయమై దాపరికముంచుకొనుట ఉచితముకాదు.

క్రేరాధగారు:—ఇందు దాపరికమేమియు లేదు.

పండితమాళవ్యగారు:—ఈసభాసభ్యులొకనిపై పోలీసువారు జరిపిన దౌర్జన్యమును గురించి ఇండియా ప్రభుత్వమువారు ఇండియా మంత్రికి వ్రాసి (వాసికో) తెలుపవలయునని కోరుచున్నాను.

క్రేరాధగారు:—ఇంతకు ముందొసగిన ప్రశ్నోత్తరములకన్న అధికముగ ఏమియు చెప్పజాలము.

గయాప్రసాదసింగుగారు (మహ్మదు)లాహోరు బాయి ప్రయోగములవిషయమై ప్రశ్నించిరి.

క్రేరాధగారు:—మహ్మదు లాహోరునగరములందు బాయిలు ఉపయోగింపబడగనే పోలీసువారు విచారణ జరిపిరి. మహ్మదు కేసు విషయమై స్వాధీన స్థానము అందు విచారణ జరుగుచున్నందున నేనేమియు చెప్పజాలను. నైమనుకవిమనువారి కింకందు ఇట్టి ఆపాయము జరుగకుండుటకై ప్రభుత్వమువారు తగు కట్టుదిట్టములు గావించియున్నారు.

యన్. ఆర్. దాసు లజపతిరాయగార్ల మరణములు

ప్రశ్నోత్తరములు ముగియగనే యన్. ఆర్. దాసు లజపతిరాయగార్ల మరణములగురించి సభానాయకుడగు గాల్ కటేలుగారు మాట్లాడుచు దాసుగారు ప్రభుత్వమువారికి అండగనుండెదరని, లజపతిరాయగారి మరణములకు ఈ సభలేగాక దేశమునకు గొప్పలోటు కలిగెననియు, రాజప్రతినిధి విషయములందు ఎన్ని భేదాభిప్రాయములున్న లజపతిరాయగారి దేశభక్తిని త్యాగమును అంగీకరింపనివా రుండవలరని క్రేరాధగారు చెప్పిరి.

అపొజిమను వర్మపు నాయకుడగు పండిత మోతీలాలు నెహ్రూగారు యన్. ఆర్. దాసుగారి ప్రతిభావిశేషములను కొనియాడిరి. లజపతిరాయగారి దేశసేవను కొనియాడుచు జాతీయతన అభివృద్ధిచేయు అన్ని ఉద్యమములందును లజపతిరాయగారు ఉత్సాహముతో పాటుపడుచుండి రనిరి.

పండిత మాళవ్యగారు లజపతిరాయగారి మరణము గురించి మాట్లాడుచు ఇట్లుచెప్పిరి:—ప్రజాసేవ చేసినందున గాత్ర 60 సంవత్సరముల అకంఠవచనమిచ్చి, కాని ఈ 60 సంవత్సరములలో లజపతిరాయగారికన్న ఎక్కువ దేశభక్తిగల వారిని నేను చూచియుండలేదు. నిర్దోష బడిన వారి యెడల లజపతిరాయగారి కన్న సానుభూతి కి మేరలేకుండెను. ఈ సందర్భమున లాహోరు అల్లరుల విషయమై కొంత ప్రస్తావించకలిప్పదు. నైమను కవిమను వారికి స్వాగతముపగుట తమ ధర్మమై ప్రభుత్వమువారు తలచినపుడు ప్రజలుకూడ అసమ్మతిని తెలుపుట అనవసరమని లజపతిరాయగారు తలచిరి. అందుచేతను వారు బహిష్కరణ ఉత్సవములకు నాయకత్వము వహించిరి. ఈ నాయకత్వమునకు ఫలితముగ వారు మరణించిరి. ప్రభుత్వమువారు తమచూహకోరలేదు. కడకు విచారముకూడ తెలుతలేదు. లజపతిరాయగారి ఆశయములను నెరవేర్చుటయే వారిని గౌరవించుటయని నా అభిప్రాయము.

సర్ పురుషోత్తమ థామసు, సర్ దార్శిన్ డొన్, సర్ అబ్దుల్ కాయరు గార్లు ఈవిషయమై మాట్లాడినప్పటికి అధ్యక్షుడు ఇట్లు చెప్పెను:—ఈ విషయకరమగు మరణములగురించి మాట్లాడుట ఎంతయో కష్టమగువిషయము. దాసుగారి మరణమునకు ప్రభుత్వమువారికి గొప్పలోటు కలిగినది. దాసుగారి కట్టుదల ధైర్యము నిరుపమానమైనవి. లజపతిరాయగారి మరణమునకు ఈ సభకు గొప్పలోటు కలిగినది. జాతీయవాదులలో నగ్గణ్యులను స్వాతంత్ర్యసంగ్రామయోధులలో ఉత్కృష్టులను అను ఒకపుత్తుని భారతదేశము కోల్పోయినది. మానవకల్పితమునకై నిరంతరము కృషి చేయుచున్న ఒక మహాపురుషుడు ఈ ప్రపంచము విడనాడిపోయెను. సభవారి సానుభూతిని ఈయించుటవారికి తెలియజేయుదును.

పిమ్మట శరీరమశాఖ ఉపసంఘసభ్యుల ఎన్నిక, శబ్దిత అకౌంటుకమిటీ సభ్యులఎన్నిక జరిగెను.

ప్రభుత్వ కార్యక్రమము

పిమ్మట ప్రభుత్వకార్యక్రమము విషయమై గాల్ కటేలుగారికింద ప్రకటనగావించిరి:—ఫిబ్రవరి 4 వ తేదీన లివి లేవను అప్ర సవరణవిల్లుపై చర్యజరుగును. 5 వ తేదీన ప్రజాసంరక్షణచట్టము ప్రజే పెట్టబడును. 6, 7 తేదీలు ఈవిల్లుపై చర్యకు ప్రత్యేకింపబడినవి.

తూర్పు ఆఫ్రికా

తూర్పు ఆఫ్రికా ప్రభుత్వమువారు ఒక ఐ. సి. యన్. ఉద్యోగిని ప్రభుత్వసభ్యునిగా తాత్కాలికముగ నియమించ అంగీకరించెదరని ఇర్వినుప్రభువుగారు గావించిన సూచనగురించి మాట్లాడుచు ఇది ముఖ్యమగు విషయమనియు ఈవిషయమై శాసనసభయందు చర్చనలప ప్రభుత్వమువారికి దినము ప్రత్యేకించవలయుననియు పండిత హరిదాస్బాధి కంజాగారు సూచించిరి. ఇది వింత అభిప్రాయమనియు చర్చకై ఒకదినము ప్రత్యేకించువిషయమై ప్రస్తుతము ప్రభుత్వమువారు రేమియు చెప్పజాలరనియు గాల్ కటేలుగారు చెప్పిరి.

అంతటితో సభ శేషమైనందున వరకు ఆపుదల చేయబడినది.

లాచీ ముచ్చటలు

శేషమైనందు రేయి పారిపోయిన కారడగారి బిల్లుపై మొదట చర్చ ప్రారంభమగును. ఈ బిల్లువిషయమై చర్చ కాల నిర్ణయములేక ఆపుదలచేయవలయునని యన్. సి. కేల్కారు గారికి సవరణ సుపాదించెదరు. పురస్కారానవయోనిర్ణయ సంఘమువారు తమనిజేదికను తయారుచేయునంతవరకు ఈ బిల్లుపై చర్చ ఆపియుంచవలయునని పండిత థామసు దాసుభాగ్యవగారికి సవరణ సుపాదించెదరు. కన్యావిషయమై చర్చనలప ఒకదినమును ప్రత్యేకింపవలయునని కె. సి. రాయగారు కోరెదరు లజపతిరాయగారి మరణము విషయమై ఇండియా మంత్రికి ఇండియా ప్రభుత్వమువారికి ఉత్తర ప్రత్యుత్తరములను ప్రకటించవలయుననిజాతీయతత్వమువారికి తీర్మానముపంపించెదరని తెలియుచున్నది. (అ.పె.)

చిరకాలము చక్కగా మున్న
నదియే కావలయుననిన అమెరికన్ ఎవ
రేడ్ యూనిట్ సెల్స్ మిస్టర్
లైట్ను కువయోగింపును.

AMERICAN
EVEREADY
UNIT CELLS
...they last longer

కార్యసాధనమునకు విశాఖపట్టణముయొక్క
అనుకూల్యత

(శ్రీ. పి. అంజనేయగారి:—నూట్రాదుడు ఈ విషయముతో నిర్ణయముకడకుండుటకు క్రభుత్వమువారే, సంపూర్ణముగ బాధ్యులు గాని, ఆంధ్రప్రదేశ్ నిధులు గారనియు, ప్రధానమంత్రి గారింత వరకు నీ కనిష్ఠిభావము లేక, తుదకిపుడు విశాఖపట్టణముపై తమ ఆధిపత్యవర్తికనియు, ఆంధ్రులు మొట్టమొదట తోషకముగొరకు గాని, ప్రత్యేక బాధ్యతకొరకుగాని ఆదోక్షన గావించినపుడు కలెక్టర్ను అధికమగ వశమైయున్న గాని, రాష్ట్రములనుగాని గ్రామములందలదియు, కేంద్రముల విషయము వచ్చినప్పుడు నీ వివాదములేతలది జనింపవలయు, అన్ని వాటిలవలెనే ఈ జాతీయద కొన్ని తోపముల కలిగియుండవలయు, సాధక బాకములను చూచినచో పొట్టు గ్రామ్యయేలు, ఆనర్వహితుల వచ్చేడి విద్యార్థుల సంఖ్య చాల స్వల్పముగ నుండుననియు, యిదిపరిమితికి విద్యార్థులతో కొందరు ప్రాసంగికమును, మరొక కేంద్రమును ఏర్పరుచుట ప్రధానోద్దేశమును, గోల్కొల్లులనుచునెలా, సెక్రెటరీ కమిషనులను ఇతరజిల్లాలవారి హక్కుల గూర్చి నిర్ణయముగావంపవలసిందే తదనియు, ఆనర్వహి గ్రామ్యయేలు కోర్సులకును, సాంకేతిక విద్యలకును ఒకే కేంద్రముండుటకు తా మనుకూలము యని పలికిరి.

శ్రీ సి. రామలింగారెడ్డిగారు:—మల్లాడు: ని తూర్పు
పవర పథ్య లగు కె.వి. ఆర్. సావిగారు మూడు కేంద్ర
స్టోకూరీ యభివృద్ధినొందించుట అసాధ్యము గావున

స్వామిగారు, దేవుని పాదములను,
దొరుకును.

ముందొక కేంద్రమును అభివృద్ధి చేయవలెనని వాదించుచు మర
కొంతమంది చట్టమును ఎంతవరకుసాధ్యమో అంతవరకు అమలు
లో పెట్టవలెనని వల్లించుచుండిరి. ఈ రెండువాదములకు
ను సమన్వయము చేయవలెననియు వల్లించిరి. ప్రస్తుతచట్టము
క్రింద కార్యస్థానమునందు కేంద్రమును స్థాపించు నిబంధన
ఈచట్టమున కొక సవరణవిల్లు ఆవశ్యకమై యున్నది. ద్వంద్వ
ప్రభుత్వము ఆవరణయోగ్యము గాదని విగ్గరగ జూపించుచు
అంతిమంగా విధానమును గావించుటకు చట్టము లావరణయో
గ్యమునని వాదించు తూర్పుకర్తము. (నవ్య)కార్యస్థానమెచ్చుట
యొందవలెనను నిమిత్తము ప్రధానమును సమన్వయము
నిర్వహించును. ఈమధ్యమే సర్ ఎ. పి. పా. తోగారి య
భిప్రాయములతో సామాన్యముగ నేర్పరచుచు యున్నాడు. కా
ని వారు లింగభేదమును పొందినట్లు తోచుచున్నది. (నవ్య)

కే. వి. ఆర్. సామగ్గరిచేత వారి చట్టమునకు తల్లిగ
జేయబడిరి. వితంతు తల్లియగు నేమో (నవ్య) ఎట్లునను కేం
ద్ర తన బెజవాడను. కార్యస్థానముగ నొనరించుటకు తాము
బాధ్యులము గామకి వాడు తెలిపియుండిరి. చట్టము ప్రకారము
వారితోనే నేర్పరచించాలను. వారు తమ విధినిర్వహించుచు
గొప్పలోపము గావించిరియే ఇచ్చటికిని నా యనుమానము.
నామిత్రులు కార్యస్థానము గామకూటములకు తగినంత వివ
రము లేకపోవుట యొరిగి గొలి మంత్రిగారి మానసిక పరివ
ర్తనాభివృద్ధి నంతటి నేకగతు బెట్టిరి. ప్రస్తుతస్థితియందీ
చట్టము ఏకనిగిగాని సాధ్యము గావించుట లేదను నిమిత్తము
సర్వజనాంగీకారమే అంగ్రహించదయ్యుక్కు. ప్రతిభయగ నీ
విషయములో మాట్లాడుటయు నీ గాని, జాతీయ వాదులును,
స్వరాజ్య వాదులనుగ వారు ప్రత్యేకస్థానముల ప్రతిభయగ
నిచట తమ యభిప్రాయముల మెడింక జనుకా? బోధనా
విధానపు పరివర్తనలను సాధ్యమైనంత అధికముగ కేంద్రీకరణ
యొందగలదు. అంగ్రహించ బోధనా : ధాపు పరివర్తన అవశ్యక
మును దృష్టితో మాత్రమే ఈ విషయము నాలోచింపవలెను.
ఇట్టి కేంద్రీకరణమును బెజవాడయందు గావించ సాధ్య మగు
నా? ఈ సవరణలను ప్రస్తుతముండుకళాశాలల కెట్టి భంగము
ను వాటిల్లబోదు. ప్రభుత్వమువారు ఆవరణయోగ్య గ్రామ్యుల
టుకొల్లల కేంద్రీకరణ మొకే తావున జరుగుట కంగీకరించి
యున్నారు. అంగ్రహించి యవకాశమును గోల్పోయెదరా? పరి
పాలనా యనుభవమునుబట్టియు, అత్యంతావశ్యకతను గమనించి
యు పరివర్తన పరిజేయుట కీసవరణ అంగీకరింపబడుట వాంఛ
నీయమని మనవిజేయుచున్నాను. పరివర్తన అనంతపురమునకు
గాని, విశాఖపట్టణమునకుగాని, రాజమహేంద్రవరమునకు
గాని, లేక బెంబట్టలనకుగాని(నవ్య) గొంపోబడుటకు నాకు
తేజవలేదు. కాని సభ్యులు తమ స్వల్పాశయములను, ఉన్నతా
శయములకొరకై త్యజించుకొనవలెనని విన్నవించుచున్నానని
వల్లించిరి.

పిదప సవరణ వోటుకు పెట్టబడి ఆమోదించబడిన.
పోల్ గొనగ 75 గురు అనుకూలురు, 28 ప్రతికూ
లురు తెక్కింపబడిరి.

2 వక్లా వోటుకు పెట్టబడి ఆమోదించబడిన.

అనుకూలురందు ప్రభుత్వ సభ్యులందరూ, కార్యదర్శులును,
మంత్రిలును సి. ఆర్. రెడ్డి, రామకృష్ణారావు, సత్యమూర్తి, పి.
సి. వెంకటపతిరాజు, అబ్దుల్ హమీదుఖాను, కె. ఆర్. కా
రంతో, బి. విశ్వనాథదాసు, ఉప్పినాపామ, ఆర్. శ్రీనివాస
య్యంగార, కె. కోటిరెడ్డి, కె. మాధవకాశాయరు, బి. మని
సామినాయుడుగార్లు గలరు.

ప్రతికూలురలో డి. బి. పి. కేశవప్పిల్లై, మంత్రి వెంక
య్య, హంపయ్య, డి. నారాయణరాజు, జి. వారిసర్వోత్తమ
రావు, మోతే నారాయణరావు, సి. రామసోమయాజులు,
విక్రమి వెంకటరత్నం, ఏ. కాశ్యపరావు, కె. వి. ఆర్. సామి
నాయుడు, ఏ. రంగనాథయ్యదలియారు, ఆర్. యజ్ఞ. ఆర్.
గృహామి ముదలియారు, పి. కిసరావుగారలు గలరు.

పి. సి. వెంకటపతిరాజుగారు బిల్లు చట్టముగ తీర్మానిం
పబడవలెనని ఉపపాదనగావించుచు యంతవరకు పరివర్తనకేవ
లగుకృషిని జరిపియుండలేదనియు, ఇకనుండు కార్యస్థాన
ముందుచోట నిజమగుకృషి జరుగగలదనియు పల్కిరి.

ప్రధానమంత్రిగారు ఉపపాదనను బహుళచిరి.

పిదప ఉపపాదన ప్రతికూలురు లేకయే ఆమోదించ
డెను.

డి. బి. పి. కేశవప్పిల్లైగారి బిల్లు

“అనంతపురమునందు కార్యస్థానము ఏర్పరచబడవలె
నని నూచించు డి. బి. పి. కేశవప్పిల్లైగారి సవరణవిల్లు సభవారి
చే చర్చింపబడగోరు కేశవప్పిల్లైగారు ఉపపాదన గావించిరి.

జి. వారిసర్వోత్తమరావుగారు ఉపపాదనను బహుళ
చిరి. శ్రీ కాశ్యపరావుగారు ఉపపాదన నాడేపించుచుదకు
ఉపపాదన ఆమోదించబడిన.

“విశాఖపట్టణ కార్యస్థానము”

అంగ్ర నిత్యకళాపరివర్తనచట్టము కి న క్షణ (2) వ
సభు క్షణములో “బెజవాడ” అను పదమునకు బదులు “విశాఖప

మదరాసు అండ్ నదరన్ మహారాటా రైల్వే కంపెనీ లిమిటెడ్.

(ఇంగ్లాండులో ఇన్ కార్పొరేటు చేయబడినది.)

నిడదవోలు నరసాపురము రైల్వే ప్రారంభము

బ్రాడ్ గేజి మీదనున్న నిడదవోలు నరసాపురం బ్రాంచి కి 2-12-1929 నుండి ప్రారంభింపబడును. ప్రారంభింపబడిన తేదీనుండి నిడదవోలు నరసాపురముల మధ్య నడచు రైలుబండ్ల టైమింగు లీక్రింద వివరింప బడినవి.

దిగవ బండ్లు

	211 మి క్షెసు	213 మి క్షెసు	215 మి క్షెసు
నరసాపురమునుండి బయలుదేరుట	5-50	11-40	2-15
భీమవరము చేరుట	7-25	1-15	3-50
భీమవరమును విడుచుట	7-40	1-27	4-5
నిడదవోలు చేరుట	9-40	3-25	6-10

ఎగువ బండ్లు

	212 మి క్షెసు	214 మి క్షెసు	216 మి క్షెసు
నిడదవోలునుండి బయలుదేరుట	7-15	10-5	3-50
భీమవరము చేరుట	9-15	12-3	5-50
భీమవరమును విడుచుట	9-30	12-15	6-5
నరసాపురము చేరుట	11-5	1-50	7-40

ఈ బండ్ల కనుకూలముగ నెం 48 ప్యాసెంజరు, నెం 253 మి క్షెసు రైలుబండ్లు భీ వరము నుండి గుడివాడకు బోవు వేళ లీక్రిందవిధమున అతేదీనుండియే మారును.

నెం 48 ప్యాసెంజరు.

253 మి క్షెసు.

గుడివాడనుండి బయలుదేరుట	1-50	భీమవరమునుండి బయలుదేరుట	4-0
భీమవరము చేరుట	5-0	గుడివాడ చేరుట	6-55

బ్రాంచు” అను పదమును జేర్చవలసినదిగ ప్రధానమంత్రిగారు ఉపపాదన గావించిరి.

మరొక సవరణ

సి. రామసోమయాజులుగారు “రాజమండ్రి” అను మాటను జేర్చవలసినదని రై యుపపాదనకు సవరణ నుపపాదిం చిరి.

శ్రీ పి. ఆంజనేయలుగారు విశాఖపట్టణము రాజమ హేంద్రవరముల మధ్య రాజమహేంద్రవరమునే తాముగీకరిం తుమనియు, రాజమహేంద్రవరమును ఫస్ట్ గ్రేడు కళాశాలగల దనియు, కళావిజ్ఞానముల కనాదినుండియు నిలయ మనియు, విశాఖపట్టణ మొక కొనయందున్నదనియు, విద్యార్థుల, తదిదం ద్రుల ఫౌకర్యమును గమనించవలెననియు పల్కిరి.

శ్రీ యస్. సత్యమూర్తిగారు మాట్లాడుచు రాజమ హేంద్రవరము పూర్వకాలమునుండియు విజ్ఞానమునకు పుట్టిని ల్ల నియు, ఘనతపింపించిన రాజరాజా విజ్ఞానస్థానమనియు, పావన గోపాలవరదీపమనియు, నేటి కి ని ముప్రసిద్ధులకు నివాసభూమియైయున్నదనియు, కావున రాజమహేంద్రవర మునకు ఆధ్వర్య కళాపరివర్తనందు క్వితీయస్థానమొసంగుట తమ కంటక ఇవ్వయగదనియు విశాఖపట్టణమును నావిక ఇం జనీరింగు నేర్పినచో విగత సాంకేతికవిద్యలను రాజమహేం ద్రవరమును నేర్పవచ్చుననియు, రాజమహేంద్రవరము దేశా రణమునైన కార్యస్థానమును స్థాపించుకొనచో విశాఖపట్టణ మునకే తాము వోటుజే నె ద మ ని యు ప ల్క ము, అంగ్రలు త మ క లా కాల ల ను ఆం ద్ర వి శ్వ కళాపరివర్తన కనుబంధముగ జేర్చుకొనదలచిన ప్రభుత్వము వారందుల కాటంకమును కలుగజేయరాదని పల్కిరి.

కె. కోటిరెడ్డి, అభ్యుదనామి ఉడయగార్లు విశాఖ పట్టణమునకే అనుకూలురై యుండిరి.

ప్రధానమంత్రిగారు మాట్లాడుచు ప్రభుత్వ ప్రకటన కడపటినిగ్గయును నాదనియు, విజ్ఞానకమర్శము కొంత ఆం ద్రులెల్లరును తమ కళాశాలలను, ఆంధ్రవిశ్వ కళాపరివర్తనకే అనుబంధముగ జేర్చుకొనవలసిన ప్రభుత్వమువారును, కాలంకము తెలుపబోలనియు, బల్లార, నిత్యుడెబబ్బి లీమ వత్తు ఆవరణమునండి తొలగించవలెనని ప్రతిపాదించుచు బ్రాం చింపబడిగలవనియు, బలవంతముగ పరివర్తనకు అనుబంధముగ జేర్చుట కెవరను కోరవనియు పల్కిరి.

పిదప సి. రామసోమయాజులుగారి సవరణ (రాజమ హేంద్రవరమునందు కార్యస్థాన ముండవలెనను, వోటుకు పె ట్టబడి రిక ప్రతికూలురు 28 గు అనుకూలురతో వోడింప బడిన.

సి. ఆర్. రెడ్డి, జి. వారిసర్వోత్తమరావుగార్లు తిలుగు లుగజుండిరి.

పిదప సభముగి నెను.

ఎసంబ్లి కార్యనిర్వాహకవర్గము

అధ్యక్షునిపరిపాలనక్రింద నుంచుట

డిల్లీ, జనవరి 28:—భారత కానసభలో 1928 ఆప్టంబు కు 22 వ తేదీన గావించబడిన తీర్మానము సమసింపి ఇండి యా ప్రభుత్వవర్గమునందు కానసభా కాఖ నొకదానిని ప్ర త్యేకముగ నేర్పాటు జేయుటకు నిశ్చయించిరి. ప్రస్తుత మున్న కానసభా కాఖయందు అడివనలు సెక్రటరీ ఉద్యోగము ర ద్దుచేసి, ఇండియా ప్రభుత్వమువారు నూచించినట్లుగ సెక్రటరీ డిప్యూటీ సెక్రటరీ, అసిస్టెంటు సెక్రటరీలను మూడు ఉద్యో గములను తెజిన్లెటిపు ఎసంబ్లి కాఖయందు క్రొత్త స్థాపించుట కు అనుమతించుచు, ఇండియా మంత్రిగారు యీ నూతన కాఖ ఉద్యోగుల సర్వీసు నిబంధనల చిత్తుమనాయదాను తంపవలె నని కోరిరి. ఈ చిత్తునిబంధనలు తయారగుచున్నవి త్వరలో ఇండియా మంత్రిగారికి తంపబడును. ఈ తావున నూతన కా ఖను తాత్కాలికముగ జనవరి 10 వ తేదీనుండి స్థాపించి అమ లుజరుపుటకు మంత్రిగారు అనుమతించిరి. ఆశాజీనుంచి నూ తనోద్యోగులు నెలకొల్పు బడి*. ఈ నూతనకాఖ ఎసంబ్లి అధ్య ష్టుల పరిపాలనక్రింద నుంచబడెను. మంత్రిగారి నన్నుండి ని బంధనలు చేరగనే యీకాఖ కాశ్వత మునర్పబడును.

(ప్రీ ప్రెస్)

రేపల్లె డి. ము. కోర్టు

ఫయల్ O. S. 148/26 E. P. 265/28

వాది:— బాలిశెట్టి రామయ్య కొడుకు లక్ష్మయ్య.

ప్రతివాదలు:— కొంకాయల వల్లుగార కొడు కు నిలయి అయ్యయ్య, పి. యూ అయ్యయ్య, కి యూ భూమయ్య

యీ కేసును ప్రాం దులగు నేమ నోరే ను. మి త్ర మున్నా టైటిలు డిక్టు నోటిసుల : మి త్రమున్నా నేలము కాలముందు ధరావతుతో నీమి త్రము లేకుండా వాడిగాని వాడి వక్తిలుగారు గాని నేలమునా : వాడుకొకయెడల డేవల నోడేను మి త్రమున్నా 6-29 నేడిక బాబు నా నేలము, గనుక సరు నామకారో వున నెం 11 గుంటల రేపల్లె డి. ము. కోర్టువోయెయిట వాజు నా అక్షేయల తెంపు కొనవలసినది.

ఇ లక్ష్మీభారాయణ,

నెం 168

వాదిరపు ప్లెడరు.

చెన్ను పురి శాసనసభ

“కార్యస్థానమును అనంతపురమునుండి విశాఖపట్టణమునకు మార్చుకోరుట”

ఉపపాదన కనుకూలు పరిశ్రమ; ప్రతికూలు 28

ఉత్తరార్కటు జిల్లా శాంగ్రెసు ప్రచారకులవై పోలీసువారి నిర్బంధము

తేదీ 11 గంటలకు గా॥ సి. వి. యస్. నరసింహారావు ఉత్తరార్కటు ప్రచారకమైన చెన్ను పురి శాసనసభకు ప్రశ్నోత్తర సంతకము ఆంధ్రవిశ్వకళాపరిషత్తు చట్టమును సవరణచేయు చట్టమును ప్రతిపాదించెను. అనంతపురమునకు బదులు విశాఖపట్టణమును కార్యస్థానమునకు కంకితంబు చేసెను.

యూరోగ వైద్యశాల

ప్రశ్నోత్తరములు ముగిసినపిమ్మట డాక్టరు బి. యస్. మల్లయ్యగారు స్వర్ణాంతుకొడువద్ద యూరోగ వైద్యశాలను నిర్మించుటనుగూర్చి సభలో చర్చించుటకై సభా కార్యక్రమమును నిలిపివేయవలసినదిగ ఉపపాదనగావించుటకు సభవారీయను మునిసి గోరెను.

ఈ విషయముయొక్క ఆగమమునుగూర్చి సంతృప్తి కరములగు కారణములు గన్పించినందున ఈ యుపపాదనకు తామునుమతి యొసంగుటలేదని అధ్యక్షులు నిర్ణయమొసంగిరి.

“శాంగ్రెసు ప్రచారకుల హింసించుట”

ఉత్తరార్కటు మండలము నందలి నెల్లూరాలూ శాలాని శాంగ్రెసు ప్రచారకులను హింసించుటనుగూర్చి విచారించుటకై సభాకార్యక్రమమును నిలుపవలసినదను ఉపపాదన గావించుటకు శ్రీ జి. ఆదిశారాయణశెట్టి గారు సభవారీయను మునిసి గోరెను.

పోలీసువారిచే ప్రాసిక్యూషను లెప్పుడు చేయబడినవని అధ్యక్షులు ప్రశ్నించిరి. గత రెండుమూడు వారములనుండి (ప్రాసిక్యూషను లెప్పుడికిని జరుగుచునే యున్నవనియు, శ్రీ ఆదిశారాయణశెట్టిగారు నడిచిరి.

గా॥ లామెంబరుగారు మాట్లాడుచు ఉపపాదన చాల అస్పష్టముగ నున్నదనియు (ప్రాసిక్యూషనులగుర్చియు) కొద్దు వారిచే విచారణలో నున్న కేసులను గూర్చియు సభలో నిపుడు చర్చించుటకు వీలులేదనియుపలికిరి.

శ్రీ జి. ఆదిశారాయణ శెట్టిగారు తాము విచారణ యందున్న కేసులనుగూర్చి చర్చించుటో మనీయు, ప్రాసిక్యూషనుల గూర్చి గాని చర్చించుట మనీయు. పోలీసువారు శాంగ్రెసు ప్రచారకులపట్ల యవలించియున్న అక్రమ హింసాభాసమును చర్చించుటయు తమ యాద్యేశము నియు పలికిరి.

లామెంబరుగారు మరల ఉపపాదన అస్పష్టముగనున్న దని మాత్రమే అభిప్రాయించిరి.

అధ్యక్షులు నిర్ణయ మొసంగుచు ఉపపాదనకు సరియైన ఆక్షేపణకారణములు గన్పకపడలేదనియు, ఉపపాదనయొక్క మంచిచెడ్డలు విచారణియంశములుగావనియు, ఉపపాదనకు తామునుమతియొసంగుమనీయు, శేష మధ్యాహ్నము 2-30 గంటలకు ఉపపాదన చర్చింపబడుననియు పలికిరి.

స్టాండింగ్ ఆర్డరుకు సవరణలను విచారింపుటకై శ్రీ యాత్రులు పల్లూ, పి. సి. వెంకటపతిరాజు, సి. రామసోమయాజులు, ఆబ్దుల్ హమీదుఖాన్, సి. మునిసామిశెట్టి, మరుదవనంపిశెట్టిగారితో సోక యువరంభు మెన్సుకొనబడెను. అధ్యక్షులు, డిప్యూటీ ప్రెసిడెంటును, ఆడ్యోకేటు జనరలు గారిని శాసేటుచేసిరి. జి. సి. శ్రీనివాసయ్యగారిని కమిటీ కధ్యక్షులుగ నియమించిరి.

విశాఖపట్టణమును కార్యస్థాన ముండవలెను

కార్యస్థానము అనంతపురమునుండి విశాఖపట్టణమును స్థాపించవలెను. అతి ప్రధానమంత్రిగారు సహజించిన సవరణలపై పీఠం పథలో చర్చజరుపబడెను.

శ్రీ గాడిచర్లహరిసర్వోత్తము రావుగారు పరరణ నెదిరించుచు దత్తమండలములు విద్యయందు వెనుకబడి యున్నవను కారణము తప్ప కార్యస్థానము అనంతపురమునం దుండరాదను వాదనకు తేటకారణములు గన రుట బాలకపోయినదనియు యంతరంగంపైను వివేరితవాద ముండవలసినదనియు నిన్ను మొన్నటి వరకును అనంతపురమును యానబట్టిమాపకమును పరవత్తును స్థాపించ వలయునను నిధి పాఠము నింతిలో ప్రభుత్వమువారిచే మార్పుకొనగలిగితో తా మెరుంగబాలకున్నామనీయు విశాఖపట్టణముయొక్క యశాశోగ్యము పలు పుర కు విశదమైనదనియు, పంపత్తురిలో అధిక భాగము అనంతపురము

విశాఖపట్టణముకంటెను అశోగ్యముగ నుండగలదనియు, ఆంధ్ర విశ్వకళా పరిషత్తు నెనెలు సభయొక్కయు శాసన స సెలెత్తుకు విజియొక్కయు అభిప్రాయముల సంగీతించి వాని గౌరవమును సంతకంపవలెనీగాని నిరసింపరాదనియు యాంధ్ర మహాసభి జేటి సంవత్సరము అనంతపురముండి కార్యస్థాన ముండవలెనని తీర్మానించెననియు, ఆంధ్ర శాయకులగు జేక భక్త వెంకటప్పయ్య పంతులు, జి. క్రకారం వి. రామచామ పంతులుగారు అనంతపురమున కనుకూలముగ సేరవయచిప్రాయ ముల వెల్లడించినందున, మంత్రిగారు తమ వెనుక తమ ఆను చరుట బలమున్నదను తెలుపుతో శాంధ్యి యాశయములను నిరసించి తమ యావత్ప్రకారము వర్తింపుట సరంజము గాదని యు, బెజవాడగాని రాబుమహేంద్రవరముగాని విశాఖపట్టణము గాని అనంతపురమునకు కార్యస్థానము స్థాపించుటకు నిరాక రించి యుండలేదనియు శాంగ్రెసులోనుండు ద తు నైక మ త్యులు గలిగియుండవలెననియు, దత్తమండలములు ఆంధ్రముం ములనుండి చీలిపోరాదనియు, ఆంధ్రులందరను ప్రపంపించి యొన్నందున అనంతపురము కార్యస్థానమగుటకు చాలెట్టి యాటంకము గన్పకలేదనియు పలికిరి. పూర్వపు మంత్రి గారిగు సర్ పాత్రోగారునూడ మూడు కేంద్రము లుండవల యనని కత్తూహలము గన్నరవిన వారలతో ముఖ్యులు బెజ వాడయందు కార్యస్థానము నుండవలెను వారు ఆకురులెయిం డలేదు. ఆంధ్రదేశముయొక్క విస్తీర్ణతకు, పరిస్థితుల ననుసరించి మూడుకేంద్రము లుండుటావశ్యకమయ్యుండెను. నే డామూడు కేంద్రములను రెండుకేసి విశాఖపట్టణమునకు పరివత్తును గొంపో వుట దేశమునకంతటికిని, ముఖ్యముగ దత్తమండలములను ఆగ్యాము గావించినట్లునననియు, అనంతపురముండు కళలు, శాస్త్రములు ఆభివృద్ధి జేయ బడ న ము ననియు, అనంతపురముండి కార్యస్థానము స్థాపించబడ వలెనని యు, దత్తమండల ప్రజల విద్యావశ్యతలను సభ్యులు గ్రహిం పవలెననియు పలికిరి.

శ్రీ ఆబ్దుల్ హమీదుఖాన్ గారు:— మాట్లాడుచు దత్త మండలప్రభుధు లపుడే విశ్వకళాపరిషత్తు అనంతపురముండు లేచిపో కళాశాలలను మదరాసు పరివత్తున కనుబంధములుగ చేర్చుకొనుటకు తీర్మానుటకు నోటిను లాసంగియుండిరినియు ఆంధ్రదేశమును రెండుభాగములుగ విభజించుట సమంజసము గాదనియు, విద్యయందు చాల వెనుకబడియున్న దత్తమండల ములను అభివృద్ధి జేపించుటకు అనంతపురముండు కార్యస్థాన ముంచి కళలు, శాస్త్రము లచు గలంబడవచ్చు ననియు, సాంకేతిక విద్యాభివృద్ధికి ఆనుకూలము విశాఖపట్టణము సాం కేతికవిద్యకు కేంద్రముగ జేయవలసినదనియు పలికిరి.

శ్రీ ఆ. కాశ్యపరావు గారు మాట్లాడుచు అనంతపుర ము విశాఖపట్టణము రెండుస్థానములందు కార్యస్థానముండు టకు తాము ప్రతికూలురమనియు బెజవాడయందే కార్యస్థాన ముండుట తర్కం తావ శ్యకత మనీయు, ఆన ద్దు, పోస్తు గాగ్రిడ్డు యేటు, రి నెర్సి కా ఖ లన్నియు కార్యస్థానముండి యుండవలెననియు, అందుచే కేం ద్రములేని తావున కార్యస్థానముండుట తీసివేయటా యను విషయము విచారణియంశము గాదనియు, బెజవాడయందు కార్యస్థానముండుట ఆంధ్రులందర స్థాకర్యార్థమే ననియు, పరివత్తుమాత్రము బెజవాడయందే ఉండకలేవదనియు ప్రభు త్వప్రకటన ఆంధ్రమండలములలోని కళాశాలలను మదరాసు విశ్వకళాపరిషత్తునకు జేర్చుటకు ఉద్దేశించెనుగాని నిన్ను సభ యందలి చర్చలన ఆంధ్రమండల కళాశాలలు ఆంధ్రవిశ్వకళా పరిషత్తుక కనుబంధముగ నే నిలిచియుండగలవనియు, ఆందు వలన బెజవాడయొక్క హక్కులను నిస్సాక్షికబుద్ధితో పరికింప వలెననియు పలికిరి. రైల్వేలందును, వ్యవసాయవిషయమునను, నధీప్రాంతముగ నుండుటతోను, దేశమధ్యస్థముగనుండుటతోను విశాఖపట్టణముకంటెను బెజవాడయే అనుకూలమైనదనియు, విశాఖపట్టణముండు నెకండుగ్రేసు కళాశాలలపై ఘర్షణగ్రేదు కళాశాలలేదనియు, అందుచే సచు క్రాంత విశ్వకళాపరిషత్తు స్థాపించుటావశ్యకమనీయు, ప్రస్తుతము బెజవాడయందున్న కార్యస్థాన ము ను, విశ్వకళాపరిషత్తును విశాఖపట్టణమునకు గొంపోవుట కెట్టి కారణములను గన్పరవబాలక పోయారనియు పలికిరి. శ్రీ ఆదిక విషయమై బెజవాడ చాల అనుకూలము నిలిచియున్నది.

కైర్ల ప్రస షాదిరీలు వది పన్నెండు లక్షల యాభ్యములు వెచ్చించుటకు సంసిద్ధులై యున్నరు. దత్త మండలములవారు సర్కారుల నుండి విడివిడి లోపించుటకై బెజవాడయందే కార్యస్థానముండుటావశ్యకమని పలికిరి.

శ్రీ పి. శివరావుగారు మాట్లాడుచు సెలెత్తు కమిటీవారి నిర్ణయము ననుసరించి అనంతపురముండి కార్యస్థాన ముండ వలసినదనియు, అనంతపురము ఇరర స్థాపము లన్నిటి కంటెను గుక్కులి ఆగ్రగ్యకరమైన ప్రదేశముల నిర్మరచే నంగీకృతమై యున్నదనియు, అనంతపురమునండి పరివత్తును లొంగించినచో శాంగ్రెసు దేశమునండి దత్తమండలములను ప్రత్యేకించుటకు ప్రభుత్వము వారు బాధ్యులయ్యెదరు ననియు, ఈ ప్రయత్నముల నల న దత్త మండలముండవడ, ఆంధ్ర జిల్లాలలోను అసంక్లిష్ట, ఆంధ్రోప జనండు ననియు, బెంగాల విభజనలెనే, ఆంధ్ర దేశవిభజనయే సంతకారకము గాగల దనియు పలికిరి.

శ్రీ కె. కోటిరెడ్డిగారు:— మాట్లాడుచు అనంతపుర ముండు కార్యస్థానముంచవలెనని మాట్లాడిరి.

ఆబ్దుల్ హమీదు ఖాన్ మాట్లాడుచు అనంతపురమునండి పరి వత్తును లొంగించిన దత్తమండలములను, తుదకు బల్లారి నెనెను ఆంధ్రవిశ్వకళాపరిషత్తునుండి ప్రత్యేకింపవలసివచ్చునని పలికిరి.

శ్రీ పి. ఆజినీయ్యగారు మాట్లాడుచు విశ్వకళాప రిషత్తు కేంద్రము, దేశములోని కేంద్రస్థానముండి యుండవలె నుగావుర బెజవాడయందే కేంద్రము, కార్యస్థానముండవలెనని యు, బెజవాడయందెన్నియో అనుకూలముకావలెను గలవని యు పలికిరి.

గా॥ ఎస్. ముత్తయ్యమొదలియారుగారు మాట్లాడుచు ఆంధ్రదేశముయొక్క వికాసకార్యమును భగ్నపరచుట ప్రభుత్వ మువారి ఉద్దేశముగాదనియు, రాజమహేంద్రవరము, అనంత పుర ము లం దుండు కళాశాలలు ఎప్పుటి వలెనే పానుకొన్నవలె నిల చి యుండ గల వ న యు, ఆంధ్రదేశముందలి అన్ని స్థానముల కంటెను విశాఖపట్టణమే అనుకూలము స్థానమని ప్రభుత్వమువారు తలంచుచున్నారని యు పలికిరి.

పిమ్మట అనంతపురమునకు కార్యస్థానమును మార్చవల యునను సవరణ వోటుకు పెట్టుబడి అమోదింపబడెను. పోలు గైకొనగ 58 దు అనుకూలరు 28 ప్రతికూలరు లెక్కింప బడిరి. ఉపపాదన నెగ్గెను. అనుకూలరుండు ప్రభుత్వసభ్యు లు, మంత్రిలు, శామిసేటేకు సభ్యులు, శ్రీయ్యతులు, పత్త మూర్తి, శారాయణరాజు, ఆర్. శ్రీనివాసయ్యగారు, బి. విశ్వశాధదాసు, కరంతు, బి. రామబండారెడ్డి, శరీ పి. పి. పాత్రో, వెంకటగిరి మహారాజు, కుమారరాజుగారలు గలరు.

ప్రతికూలరుండు శ్రీ పి. శేకవ పిళ్ళే, సుండు వెంక య్య, రామేశ్వరావు, సి. వి. వెంకటరమణయ్యగారు, కె. వి. ఆరు. సామి, హరిసర్వోత్తమురావు, రామసోమయాజులు మోలే శారాయణరావు, కోటిరెడ్డి, పి. శివరావు, గంగాధర శివ, రంగశాధ మొదలియారు, బి. మునిసామిశామి, పి. సి. యతిరాజులు శాయదుగారు గలరు.

జి. బి. పి. శేకవ పిళ్ళేగారు తమ బిల్లు చట్టముగజేయు బడవలెనను యుపపాదనను గావించుట లేదని సభలో ప్రక డించిరి.

“బల్లారి ఆంధ్ర పరిషత్తునుండి ప్రత్యేకింపవలెను”

ఆర్. శాగన్నగౌడగారు “బల్లారిజిల్లాను ఆంధ్రవిశ్వ కళాపరిషత్తునుండి ప్రత్యేకింప వలెను.” నను బిల్లును ప్రతేక పెట్టుట కుపపాదనగావించుచు బల్లారిజిల్లాయందు ఆత్మశ్రోక ముగ కన్నడప్రజలు గలననియు, ఆంధ్రులు మాటికి 80 మందిమా త్రమే గలననియు, ఆంధ్రులెనను కన్నడభాష చదువను, వ్రాయను నేర్పినవారేమనియు, బల్లారిజిల్లావారు ఆధికసం ఖ్యాతులు కన్నడభాషను మాట్లాడువారగుటచే వారికి ఆంధ్ర విశ్వకళాపరిషత్తులను నేమాత్రియను ఉపయోగములేదనియు కావున బల్లారిని లొంగింపవలెనని పలికిరి.

శ్రీసంగము ముగియకపూర్వమే 1-30 గంటలకులే సభవారు ఫలపరములకు లేచిరి.

అడర్న మెంటు తీర్మానము

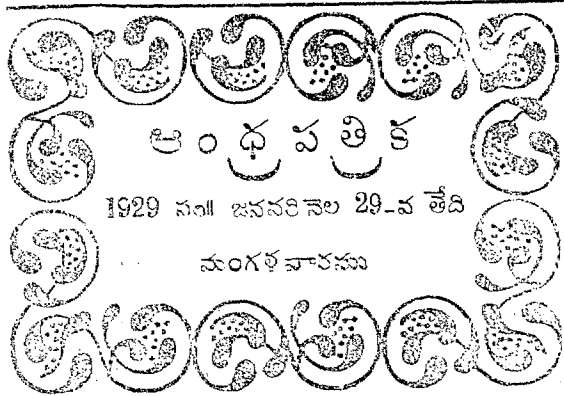
ఓడిపోవుట

శేషు మదరాసు శాసనసభలో ఫలపోరానంతరము ఆదిశారాయణ శెట్టిగారి అడర్న మెంటు తీర్మానముపై కొంత చర్చజరిగినపిమ్మట బాలసంగం పత్త్యశాదాగుగారు చర్చ అంతటితో నిలుపుతేసి ఓట్లు గైకొనగొరగ సంగీకరింపబడెను. అంతట ఓట్లు గైకొనగ, ఆదిశారాయణ శెట్టిగారి ప్రతిపాదనను అను కూలుకు 81, ప్రతికూలరు 59 గురు వుండుచే ఓడిపోయెను.

పిమ్మట ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయము గూర్చి శాగన్న గౌడరుగారి సవరణబిల్లుపై చర్చ జరుగుచున్నది.

బాల్యవివాహముల చట్టము

హరిజిల్లాను కారవాగారి బాల్యవివాహముల చట్టము పై చర్చ వయోనిర్ణయసంఘమువారి నివేదిక వచ్చునంత నిలిపి వేయవలెనని ఎం. కె. అచార్యగారు ప్రతిపాదించిన సవరణ శేషు యెసంబ్లిలో 58-84 ఓట్లతో అంగీకరింపబడెను.

రాజప్రతినిధి : స్వయంనిర్ణయము

రాజప్రతినిధి యగు ఇర్విను ప్రభువుగారికి స్వయంనిర్ణయసూత్రము అర్థము గా దయ్యెను. అందుచేతనే కలకత్తా కాంగ్రెసు నిర్ణయముల గూర్చి మీరు అగ్రహము కనుబడిచిరి. ఇండియన్ టు లేబరుపక్షమువారి లండను డివిజనులు సభలో సైమను కమిషను బహిష్కారమును భారతీయుల స్వయం నిర్ణయ స్వాతంత్ర్యమును ఆమోదించుచు తీర్మానములు గావింపబడెను. డివిజనులు సమావేశములో జేసిన తీర్మానములు లేబరుపక్షము నెంతవరకు ప్రోద్బలపరచునో చెలియదు. మాక్స్ నాల్డుగారు మాత్రము ప్రాతికూల్యము జూపుచున్నారు. స్వతంత్ర లేబరుపక్షమువారి ఈస్తు ఆంగ్లియను సమావేశము వారు గూడ ఇట్టి తీర్మానములనే గావించిరి. నెవత్స రములోపల అధినివేశస్వాతంత్ర్యము నొనగనిచో, హిందూదేశమునందు నందిగ్ధపరిస్థితు లుదయించు ననియు, లేబరుపక్షమువారి రధికారమునకు వచ్చుచో ఏని నెదుర్కొనవలసినచున్నవియు, ఇన్నరు బ్రాక్వే గారు లండను సమావేశములో ఎచ్చరించిరి. రాజప్రతినిధిగారి సందియములకు లండను సమావేశము తగిన ప్రత్యుత్తర మిచ్చుచున్నది. సైమను కమిషను నియామకము స్వయంనిర్ణయ సూత్రమునకు భంగకరము. మితవాదులు గూడ శుద్ధశ్రేయస్సు మును నియమించినందులకుగాను, దానిని బహిష్కరింపవలసినదని చెప్పెను. రాజప్రతినిధిగారు, దేశమునందు జరుగుచున్న రాజకీయ పరిణామమును గుర్తించి యుండిన యెడల, కాంగ్రెసు తీర్మానముల గూర్చి ఆశ్చర్యము జూపియుండెడివారు గారు.

కాంగ్రెసు తీర్మానములు సంపూర్ణస్వాతంత్ర్య వాదులకును అధినివేశస్వాతంత్ర్యవాదులకును మధ్య రాజీ గుడి ర్పెను. అధినివేశస్వాతంత్ర్య ప్రదానమునకు సంవత్సరపు గడువు నొనగెను. ఇటుల జరుగుటకు గాంధీమహాత్ముడు యావచ్చుకొని వినియోగింప వలసినదని చెప్పెను. ఇట్టిస్థితిలో రాజప్రతినిధిగారు కాంగ్రెసు తీర్మానములను చులకన చేయక, దేశాభిప్రాయమును బ్రతిఘ ప్రభుత్వము వారికి ఖండితముగ చెలుపుట యవసరము. నిజ సందర్భములను దాచిపెట్టుటవలనగాని, చులకన జేయుటవలనగాని ప్రయోజన ముండదు. ఇంగ్లండు ఇండియాలమధ్య పరస్పరపు సంప్రదింపు మూలమున బడంబడిక గుదురవలయు నని, రాజప్రతినిధి గారు చెలిపిరి. ఈ సంగతిని హిందూదేశము ఖులు పలుసార్లు తేటపరచియుండిరి. కాండులేబిలు సమావేశమును ఏర్పాటు జేయ గోరియుండిరి. అందుకు బదులుగ, సైమను కమిషను నియమింపబడెను. పార్లమెంటు సభవారి హక్కును భారతీయులు నిరాకరింప వీలు

లేదనియు, భారతీయుల యంగీకారము బడయని ఏర్పాటును పార్లమెంటు సభవారు ఆమోదించుటయు పాడిగాదనియు, రాజప్రతినిధిగారు సూచించిరి. భారతీయులయొక్క మనసర మయు, పార్లమెంటు సభ యయినను ఈ నియమమును నిరసించ వీలులేదనియు, రాజప్రతినిధిగారు గుర్తించుట, ఎంచదగిన విషయము.

కాని సైమను కమిషనును నియమింపక ముందు ఏరీ సంగతిని ఇంగ్లండుకు చెలిపిన బాగుండెడిది. దేశమంతయు బహిష్కరించిన సైమను కమిషనుద్వారా నూతనసంస్కరణము సేర్పాటు జేయుటవలన, ఇసుమంతయు లాభ ముండునా? పార్లమెంటు సభ ప్రాప్తవృద్ధి జూపుటలేదా? ఇప్పటికయినను సైమనుకమిషనును పోలగించ వలయునని చెప్పి, రాజప్రతినిధిగారు హిందూదేశపు వాంఛలను బ్రతిఘ ప్రభుత్వమునకు నివేదించుట యవసరము గాదా? దేశము సహనమును కోల్పోయినదని ఎంచునెడల, ఇందుకు పార్లమెంటుసభయే కారణము భారతీయు లెంతమాత్రము బాధ్యులు గాజాలరు. ఇంగ్లండుకు హిందూదేశము పెక్కు అవకాశముల నిచ్చెను. మరియొకసంవత్సరపుగడువు నిచ్చుటకుగూడ సంగీకరించెను. ఇందుకు రాజప్రతినిధిగారు సంతృప్తి జూపియుండవలసినది. కాంగ్రెసును నిరసించుట కెట్టి కారణము గనుపించదు. పార్లమెంటుసభవారి కర్తవ్యము హిందూదేశపు కోర్కెలను నెరవేర్చుట మాత్రమేనా యని రాజప్రతినిధిగారు రడుగుచున్నారు. ఇట్టి ఏర్పాటును పార్లమెంటుసభ ఎన్నటికిని ఆమోదింప దని రాజప్రతినిధిగారు చెలుపుట చోద్యము. భారతీయులయంగీకార మనసర మని రాజప్రతినిధిగారు గుర్తించుచున్నపుడు, భారతీయుల వాంఛలను పార్లమెంటు సభవారి లే ఆమోదింపగూడదు? ఇందు గౌరవ హింసత యేమి గలదు?

నిజమేమన, రాజప్రతినిధిగారును బ్రిటీషిద్ధాంతమునే వేరొకరితగ ప్రతిపాదించుచున్నట్లుల విదితమగును. ఇట్టి సిద్ధాంతమును బర్క్ హెడ్డు ప్రభువుగారు ఎక్కుడు పట్టుదలతో చాటియుండిరి. హిందూదేశ మిసిద్ధాంతము నామోదింపజాలరు. స్వయంనిర్ణయసూత్రమునే ప్రధానమని భావించుచున్నది. భారతదేశ గమ్యస్థానమును ఇంగ్లండు ఇండియా లంగీకరించినను, 1917 సంవత్సరపు ప్రకటనమునందలి అంతరములనుగాని, పరీక్షలనుగాని భారతీయు లంగీకరింపలేదు. ఏనిని తిరిగి తిరిగి చెలుపుట వలన ప్రయోజన మే ముండును? అంతరములవెంబడి స్వాతంత్ర్యము నేదేశమున కిచ్చియుండలేదు. స్వాతంత్ర్య ప్రదానమునకు ముందర పరీక్షలను నెలకొల్పి యుండలేదు. అట్టితరీ హిందూదేశమునకు మాత్ర మిట్టి పరతులను ప్రతిపాదించనేల? స్వాతంత్ర్యము నొక్కసారిగనే ప్రసాదించుట యవసరము. ఈ సంగతిని నెహ్రూ రిపోర్టు స్పష్టపరచెను. బ్రిటీషు అధికారము తగ్గుచో, అసర్థము వాటిల్లునని రాజప్రతినిధిగారు చూపినభీతి, అధికారులు మామూలుగ చూపెడి భీతి దప్ప వేరుగాదు. ఇట్టి వాదము గావించుటవలన, అధినివేశ రాజ్యస్వాతంత్ర్యము నాశించి ప్రయోజనము లేదనువారి సిద్ధాంతము బలపడుట దప్ప వేరు లాభము గలుగజాలదు. ఇకనయినను అధినివేశస్వాతంత్ర్యమును

వెంటనే ప్రసాదించవలయుడల, ఇంగ్లండుకే ప్రబల సప్తము గలుగును. ఈ సంగతిని రాజప్రతినిధిగారు గుర్తించి ఇంగ్లండుకు చెలుపుట మేలు.

అందుకు మూడు గ, లా ఆర్డరులపేరుతో ఇండియా ప్రభుత్వమువారు నిర్బంధ విధానమును ప్రయోగించుచో, పరిస్థితులు మిగిలెత్ క్లిష్టమగును, సమాధానావకాశము తగ్గిబోవును. లా ఆర్డరులను దైతములగూర్చి రీడింగు ప్రభువుగారు తిరుదుగ ప్రసంగించి, త్రివనిర్బంధములను ప్రయోగించి యుండిరి. ఇర్విను ప్రభువుగారును లా ఆర్డరులరక్షణ వశ్యకతనుగూర్చి ముచ్చటించు చున్నారు. ఏరి పడ జాలము మృదువుగ నున్నను, నిర్బంధప్రయోగమున కిది భావిసూచనయని ఎంచవచ్చును. భారతీయులు స్వేచ్ఛను గోరుట దోషమని ప్రాజ్ఞు లెంచజారు. ఇట్టి కోర్కెను నిర్బంధములచే నెదుర్కొనుచో, ప్రజల వాంఛలు బలపడును గాని క్షీణింపనేరవు. ఏదేశమునందును స్వాతంత్ర్యనిరోధము జయము గాంచియుండలేదు. హిందూదేశమునందును అది జయము గాంచజాలదని, అధునికచరిత్ర తెలుపకనే తెలుపుచున్నది. అసహాయోద్యమ మారంభమయిన నాటినుండియు ప్రయోగించిన నిర్బంధములు, ప్రజాభిలాషలను బలపరచెను. వానిని తగ్గింపజాలకబోయెను. ఇకముందును ఇట్టి ఫలమే చేకూరగలదు. ప్రజల కోర్కెలను సఫలపరచుచో, లా ఆర్డరుల కెట్టి భంగము వాటిల్లనేరదు. కెనడా మున్నగు రాష్ట్రములలో కలిగిన అనుకూలపరిణామమే హిందూదేశమునందును కలుగగలదు. తాము ఇండియాకును ఇంగ్లండుకును మధ్యవర్తిగ నుండు మనియు, హిందూదేశప్రజల కోర్కెలను ఇంగ్లండుకుచెలుపుచుండుమనియు, రాజప్రతినిధిగారు పలికిరి. అట్టిఫర్మమును వీరిపుడు శక్తివంచనలేక నిర్వహించుట యవసరము. గత దేశేబరుమాసమున జరిగిన జాతీయసభలలో, అధినివేశస్వాతంత్ర్యమును తక్షణము ప్రసాదించవలయు నని కోరబడెను. సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యశయమును కాంగ్రెసుసభవారి ఆమోదించుచు, అధినివేశస్వాతంత్ర్యసిద్ధి కొక సంవత్సరము గడువు నిచ్చిరి. మితవాదసమావేశము వారును హాహుచ్చియనింపుమువారును అధినివేశస్వాతంత్ర్యమును వెంటనే ప్రసాదించవలయు నని కోరిరి. కిలాఫాత్ సమావేశమువారు సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యమును లక్ష్యముగ ప్రసాదించియుండిరి. ఇట్టి సందర్భములలో స్వల్ప సంస్కరణములతో తృప్తిజెందువా రెవరును కనవింపరు. భారతీయుల కసినపు కోర్కెలను నెహ్రూరిపోర్టు వివరించి యుండెను. రాజప్రతినిధిగారు హిందూదేశపు కోర్కెలను నివేదించదలచుచో, ఈసంగతిని తేటపరుపవలయును. ఏనిని నిరాకరించుటవలన గలుగు సప్తమును వివరింపవలయును. తేనియెడల, రాజప్రతినిధిగారు తాము చెలిపిన విధిని తామే నెరవేర్చినవారు కాజాలరు. భారతదేశపు భావ్యభ్యుదయము రాజప్రతినిధిగారిపై గాని, పార్లమెంటు సభవారిపై గాని యాధారపడియుండదు. వీరంతట వీరు, ప్రజలకోర్కెలను సఫలపరచెద రని తోచదు. ప్రజలస్వయం శక్తిపైననే వారి అభీష్టసిద్ధి ఆధారపడియుండును. అందుకుగాను, కాంగ్రెసు సూచించిన నిర్మాణ కార్యక్రమమును ప్రజలు నిర్వహించుట యత్యవసరము. ఇక్కార్యము నెరవేరు చుండునెడల, ఇంగ్లండు

అయోచితముగనే స్వరాజ్యప్రదానమున కంగీకరించును. అట్టితెరి, ఎవరి బెదిరింపులను పాటింప నవసరముండదు. గాంధీమహాత్ముడు విదేశవస్తు బహిష్కారమున కొక కార్య సంవిధానమును సూచించియుండెను. రాబోవు కాలమున ఎన్నికల కమిటీవారు, దీనిని గూర్చి నిర్ణయము గావించెదరు. కార్యవైఖరిక నేర్పరచెదరు. దీనిని శక్తివంచనలేక నిర్వహించుటయే, భారతీయులు రాజప్రతినిధిగారికి చెప్పదగిన ప్రత్యక్షతరము. అమెరికావాస్తవ్యులగు డాక్టరు కర్లీను లీనుగారు కలకత్తాలో జరగుచున్న అఖిలమతసమావేశమునందు ముచ్చటించుచు, ఒక జాతి మరియొకజాతిని పరిపాలింప నమర్దురాలు గాదనియు, అమెరికా ఇంగ్లండులకు గూడ ఈ సూత్రము వర్తించుననియు, నుడివెరి. స్వపరిపాలన స్థానమును సుపరిపాలన మెన్నటికిని ఆకమింప జాలదు. ఈ సంగతిని గ్రహించుచో, రాజ ప్రతినిధి గారి విమర్శనము ఆధారరహిత మగును.

మతసమావేశము

కలకత్తాలో గూడిన నర్వ మతసమావేశము, మత సహనమును బోధించినది. యుద్ధములును సంఘర్షణములును, మతాదేశములకు విరుద్ధమనియు, శాంతి సఖ్యములకు మతాభిమానులందరును పాటుబడవలయు ననియు, తీర్మానింపబడెను. మతములన్నిటిలో అట్టడుగుగన ఏకీభావమే కలదు. అందుచే, వైపై చిహ్నములకొరకు పోరాడక, మతానుష్ఠానము నకై వివిధమతములవారును ప్రయత్నించుచో, నేడు గలుగుచున్న అక్రమములకును అన్యాయములకును తావుండదు. సోదరభావమును, పరస్పరప్రేమయు వర్ధిల్లును. మానవసేవయే భగవత్ప్రేమ యగుచున్నది. ద్వేషమును, దార్జన్యమును, మతమునకు దూరములు. ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షు లగు రవీంద్రనాథ టాగూరుగారు చెలిపినటుల, మతానుష్ఠానముద్వారా విశ్వమానవ భావము జనింపవలయును. మానవకళ్యాణమున కేది తోడ్పడ వలయును. సూతనదృక్పథము వ్యాపింప వలయును. కలకత్తా సమావేశము, మతము మానవవిశిష్టమునకు గాక మానవకళ్యాణమునకు తోడ్పడు నని ప్రబోధము గలిగించునని, ఇది సార్థకమగును.

లజపతిరాయిగారి మరణము

లజపతి రాయిగారిని గూర్చి పండిత మదన మోహన మాలవ్యాగారు భారత శాసనసభలో భావభరిత మగు ప్రసంగము గావించుటయ గాక, వారి మరణమునకు సంబంధించిన వివరములను తెలిపిరి. బహిష్కారపు ఊరేగింపుకు వెనుక మాళివ్యాగారుండిరి. ముందు లజపతిరాయిగారుండిరి. జిల్లా మేజిస్ట్రేటుగారి నిషేధాజ్ఞవలన వీరిరువురును ఊరేగింపులో పాల్గొనవలసివచ్చెను. లజపతిరాయిగారికి తగిలిన చెబ్బలకు ప్రభుత్వమువారు విచార మయినను జాపలేదని, మాలవ్యాగారు పలికిరి. లజపతిరాయిగారు వీరునివలె తమజీవితమును గడపిరి. తుదకు వీరమరణమునే గాంచిరి. లజపతిరాయిగారి మరణము దేశమునంతను దుఃఖ నిమగ్నముగా వించెను. ఇందును గూర్చి ఇండియా ప్రభుత్వము

వారు మంత్రిగారికి పంపిన లేఖను ప్రచురింపవలయునని మాలవ్యాగారు రక్షింప ప్రశ్నకు క్రేరారుగా రిచ్చిన జవాబు నిస్సారముగ నున్నది. దానియందు క్రొత్తవిషయము లేవియు లేవు గాన, దానిని ప్రచురింప నవసరములేదని క్రేరారుగారు పలికిరి. కొత్త విషయములు లేనిచో, ప్రచురించుట కేల వెనుదీయవలెనో తెలియదు. లజపతిరాయిగారు ఆత్మ సమర్పణమువలన దేశస్వాతంత్ర్యమునకు బునాదిని వైచిర్యమునకు నందియములేదు.

ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయము : ఏక కేంద్రము

ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయమువారు ఏక కేంద్రమున కంగీకరించి, ఆనర్హ తరగతుల నక్కడ నెలకొల్పు నటుల జేయుటకు నమ్మబించిరి. సెలెక్టుకమిటీవారిట్టి ఏర్పాటునే సూచించియుండిరి. ఇంతటితో కేంద్రములగాదా యంతరించును. మంత్రిగారు విశ్వవిద్యాలయము నంతను నొక్క ప్రదేశముననే నెలకొల్పు వలయునను తలంపును విడనాడుటచే, ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయము ఆంధ్ర ప్రదేశమున కంతకును జెందును. విశ్వవిద్యాలయ మంతరింపకుండ నిలిచి నందుకు సంకల్పింపవచ్చును. విశ్వనాథదాసుగారు సూచించినటుల, విశ్వవిద్యాలయపు ముఖ్యోద్దేశ్యములు జేశ భాషద్వారా విద్యనేర్చుట, సాంకేతికవిద్యను నేర్చుట యనుటకు నందియము లేదు. ఈ యందును త్వరలో నెరవేరునటుల జూడవలయును. ఇదివరకే కాలము వ్యర్థమయ్యెను. ఇకనయినను, ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయమును నిర్మించిన ప్రయోజనము సఫల మగుగాక!

అమెరికా : ఇంగ్లండు

అమెరికా ఇంగ్లండుల మధ్య నొకల విషయమై భేదభావము గలదని, ఛేబల్లేనుగారు స్పష్టపరచిరి. ఉభయ దేశములును కెల్లాగు ఒడంబడికపై సంతకము జేసి యుండుటచే, ఇట్టి భేదములను పరిష్కరించుకొనుట యత్నవసరము. సి నేటరు బోరాగారు అమెరికా సినేటుసభలో ముచ్చటించుచు, యుద్ధసమయమున ఇంగ్లండు చలాయించిన అధికారములు తగ్గుటయవసరమనియు, అమెరికావారిందువిషయమై తగినచర్య దీసికొనవలయుననియు, లేనిచో తమ నొకాదశమునయినను పెంచుకొనవలసనియు, నుడివెరి. మాక్స్ నాల్డుగారు గూడ, ఉభయ దేశములమధ్య సంప్రతింపు జరుగవలయునని కోరి యుండిరి. ప్రస్తుతస్థితి గాంచిన, పెద్దజాతుల హృదయములందు పరివర్తన మింకను గలుగలేదని సువ్యక్తమగును.

సెలెక్టు కమిటీ

పైమను కమిషనుకు తోడ్పడుటకుగాను మద్రాసు రాజధానియం దేర్పడిన సెలెక్టు కమిటీ నిమిత్తము నలువది యైదువేల రూపాయలు ఖర్చుగ నని అంచనా వేయబడినది. తమకిచ్చు ప్రయాణభత్యములు చాలవనియు, వాని నింకను ఎచ్చుజేయవలయు ననియు, సెలెక్టుకమిటీ వారు గోరిరట. అట్టితెరి, నింకను పదునారువేల లభికమగును. ఈ ఖర్చుకుగాను, ప్రభుత్వమువారు నష్టి మెంటరీ గ్రాంటును కోరరని కూడ, నిన్నటి దినము తెలుపబడెను. ఇది యంతయు డబ్బుదండు గకు కారణమగునుగాని, దీనివలన దేశమున కెట్టి మేలు చేకూరదని తెలిసినవిషయమే.

ఇండియను బ్యాంకు

ఇండియను బ్యాంకువారి 1928 సంవత్సరపు రిపోర్టు ప్రకారము రు 370314-12-6 ల నికరలాభము చేకూరెను. మొదటి అర్ధసంవత్సరములోనూటికి 12 చొప్పున లాభముపంచిపెట్టబడెను ఇపుడు, మరల 100 కి 12 చొప్పున లాభమును పంచిపెట్టుటకు డైరెక్టరు లేర్పాటుజేసిరి. రిజర్వు ఫండుకు 175000 రూపాయలును, కంటింజెంటు ఫండుకు 20000 రూపాయలును ఆర్థికనిధికి మూడువేల రూపాయలును చేర్చబడును. బ్యాంకు ఉద్యోగులకు మానముజీతము బోనసుగ నీయబడును. భారతీయులచే నిర్వహింపబడు ఇండియను బ్యాంకు ఈ రీతిని దినదినాభివృద్ధి గాంచుచున్నందులకు, డైరెక్టరుల సభినందించుచు, ప్రజలు దీని సఫికముగ సభిమానింపవలయు నని కోరుచున్నారము.

మద్రాసు బహిష్కారము

మద్రాసులోని ఆంధ్రతమిళ కాంగ్రెసు సంఘములు గలసి సైమనుకమిషను బహిష్కారప్రదర్శనమును కొనసాగించుటకు, నిన్నటిదినము జరిగిన సభలో నిశ్చయింపబడెను. ఆనాడు హరితాళము, బహిష్కారప్రదర్శనము బహిరంగసభ యుజరుగును. మదరాసు ప్రజలు శాంతిపథము సెంతమాత్రమును విడక, సైమను సంఘముతో తమకు బనిలేదని ప్రపంచమునకు చాటెద రని నమ్మిదము.

ఇండియన్ రివ్యూ

సూతనదంబియ జనవిమంచికా కృతజ్ఞులతో నందికొండెను. ఈ సంచిక ప్రారంభమందు కేంద్ర కవివర్ణని సంకలనముకొరకటించబడినది. "జాతీయతరగతివాదము" గూర్చి హెచ్. పి. మోడిగారిక వ్యాసము వ్రాయుచు "విశ్వరమ్యతో నున్న భారత దేశము ఇంగ్లండునక కాళ్ళెడలముగా నుండి గలవనియు, దానిద్రావణలో నన్న భారతదేశము ఎప్పుటి కయినను సామ్రాజ్య విచ్ఛిన్నమున దెచ్చి పెట్టుననియు చెప్పుచున్నాడు ప్రొ. పి. ఆర్. వాడియాగారు "ఆంగ్ల దేశములో హెతెలియనిజం తత్వ సిద్ధాంతము" గూర్చియు ప్రొ ఎఫ్. కె. సింహగారు "సాంఘిక సమస్య" గూర్చియు ఎస్. వి. రామమూర్తి ఐ. సి. ఎస్. గారు "ఆధునిక జాతీయదేశము" గూర్చియు గా. రామేశంగారు "సంతానవిరోధము" గూర్చియు, (వాసిన వ్యాసములు ముఖ్యముగా పరిచింపబడియున్నవి. ఈ కత్తా కాంగ్రెసుసభ సర్వత్ర మహాసభ, మహమ్మదీయ సమితి సభ, ఆలహాబాదు విభజన ఫెడరేషను, డిల్లీ మహమ్మదీయ మహాసభ, మద్రాసు క్రైస్తవ మహాసభ మున్నగు వివిధ సమావేశములయొక్క ముఖ్యోక్తములన్నియు గూడ నీ సంచికలో సంగ్రహింపబడియున్నది. ఈ సంచికయందు గుమారు ముప్పయియైదు చిత్రపటములు ముద్రింపబడియున్నవి

ఆంధ్ర యిన్నురెన్ను కంపెనీ కాలెండరు-మ చిల్లపట్టణము లేక బందరు:— ఈ కాలెండరు నందు కొంటెమి. ఈ కంపెనీకి క్రియత డాక్టరు కే ఆహోబిలరావుగారు (ఎం. డి. సి. బి. డి. టి. ఎం) మేనేజింగ్ డైరెక్టరుగా నున్నారు. దీనికి క్రియత యిరమిల్లి మంగయ్యగారు (బి. ఏ. బి. ఎల్) కార్యదర్శి, 12 నెలలకు 12 పెద్ద రావుమీద కాలెండరు ముద్రింపబడెను. (తరి రావుమీద యాభిమాకంపెనీ ఆభివృద్ధిని గూర్చిన విషయములు గూడ నొక మాల ముద్రింపబడెను. ప్రధాన కార్యాలయ ముదలికట్టణమునందే కలదు. ఆంధ్ర భిమాకంపెనీయిదియొక్కటి మాత్రమే యగుటచే ఆర్థికబలవంతు యీ కంపెనీలోనే భిమా చేయించుకొనుటయను దీని సభివృద్ధి నొందింబులయును వారికి ముఖ్యకర్తమగును. దీనినిగూర్చి తెలియ గోరువారు క్రియత ఆహోబిల రావుగారికిగాని క్రియత మంగయ్యగారికి బందరుకు వ్రాయవలెను.

విదేశవార్తలు

సారవ్యామూని ఆరోగ్యము

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతరి)

దశాబ్ది, జన 28:—సారవ్యామూని ఆరోగ్యము నెమ్మదిగ కృత్రిమముగ యభివృద్ధి గాంచుచున్నది. పర్వతాగ్రముల నైర్మల్య లోకములను చూచుచున్నాడు.

కార్మిక లిబరలుపక్షములు

కలియుట యబద్ధము

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతరి)

దశాబ్ది, జన 28:—కర్షణశక్తియు ఎన్నికల యంతరమున ప్రభుత్వము నేర్పాటు చేయలేకన్న కార్మిక లిబరలు పక్షమువారు ఏకమయి పనిచేసినదన్నమాట యబద్ధముని ఉద్ధేయపక్షములు చెబుచున్నాడు.

నర్ హెర్బర్టు శ్యామ్ముల్

గా ర్మిన్ జెప్టిరి:—1924 సం॥ పంగతులను మరల రాసే చును. రాబోవు ఎన్నికలకు లిబరలుపక్షమువారు 480 యభ్యుదయ నిలవబెట్టుచున్నాడు. రెండు సంవత్సరములక్రిందట 180 మందే యున్నాడు.

హెండర్సను

గారుగూడ అట్టి కలములకు యుండవలసి చెబుచున్నాడు.

బ్రిటీషు చీనా ప్రభుత్వములు

మధ్యవర్తి

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతరి)

దశాబ్ది, జన 28:—రాబోవు నెలారంభమున బ్యాంకింగ్ హ్యూటనుగారు చీనా ప్రభుత్వమునకు బ్రిటీషు రాయబారికిని మధ్యవర్తిని బోయెదరు. పందర్భావములను బట్టి శాంతికి గురైనాడు.

స్టీవెక్ వాష్ గారు రాజీనామా

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతరి)

దశాబ్ది, జనవరి 28:—కార్మిక ప్రభుత్వమున కార్మిక గార్ల మెంటు పభ్యుడుగను యుగములక్రియన్న స్టీవెక్ వాష్ గారు జబ్బుచే తనపదవికి రాజీనామా నిచ్చెను. ఆ ఆరోగ్యము కీ సైమను కమిషను పభ్యుడుగ ఇండియాకు పోవాలకుండెరి.

అంతర్జాతీయ శాసనములు

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతరి)

దశాబ్ది, జనవరి 28:—పర్ సిసిలు హార్బుస్ గారు జీనీవాలో జరుగనున్న అంతర్జాతీయ శాసనసభకు గ్రేటు బ్రిటను రెవెన్యూ బోవుచున్నాడు. బారి, రాష్ట్రీయ వ్యవహారములు, సంస్థానములందున్న ప్రజలకుగల్గిన నష్టములకు, విదేశీయుల సొత్తు నష్టమునకును సంస్థానముల భాగ్యత పహించుట మున్నగు విషయములను ఆలోచించెదరు. ఈసంవత్సరము సభ జరుగవచ్చును.

వైద్యవిద్య

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతరి)

దశాబ్ది, జనవరి 28:—అంధ్రుల అప్పారెడ్డి శ్రీపురకు ఖలు కలిసి వైద్యవిద్య పభ్యసింపవలెనని విచారణ సంఘము గారు నిర్ణయించెరి.

లంకాపైరు యజమానులు పనిచేయుగంటలు రేటు మయ్యమై మధ్యవర్తి పరిష్కారములను అంగీకరించనందున లంకాపైరు పనివాండ్లు 1500 రేపు పమ్యగట్టుచున్నాడు.

ఆప్తును పరిస్థితులు

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతరి)

దశాబ్ది, జన 28:—ఇక్కడ దెలిసినంతవరకు కాబూలు లో విదేశీయులకు ప్రమాదమున్నటుల గన్పించదు. విదేశీయులకు పురుషులను నిరసాయముగ గొనిపోవు టవసరముగనో దానినిగూర్చి బ్రిటీషుమంత్రి పదా ఆలోచించుచే యున్నాడు. ఈవిషయము పూనుకొనుటకు ఇండియా ప్రభుత్వమున కేనిమిషనుండెన పనిగలుగును.

వదయ్యుడుడైన ఆప్తును రాజులకు రెండుసార్లు ఇండియా ప్రభుత్వమువారల నైమనిక సాయమునర్పి వారిని గొంపోయిరిని కామున్న సభలోయడుగ వివరములరాజును కాబూలునుండి పిహించనకు, పిహించునుండి చానునకు రైలుమీదకు ఇండియా ప్రభుత్వమువారు గొంపోయిరి. ఆచట నుండి ఆరడు కాబూలు బ్రిటీషుమంత్రి తనకోరికమీదకు శ్రాత్త అమీరు కోరికమీద మరల ఆప్తును కేరకు. కాబూలులో రక్తపాతము లేకుండుటకు ఇతనిని ఇండియా ప్రభుత్వమువారు విమానముతో గొంపోవలెనని శ్రాత్త అమీరు బ్రిటీషు కాబూలుమంత్రిని కోరుటచే ఆరడా ఏర్పాటులను కేరెనని చాంబర్లేకుగారు ప్రత్యుత్తరములిచ్చిరి. ఇతని నిష్క్రమణము తోబాటు కోట నెమ్మదిగ లోబడిను. ఇట్టి నైమనికసాయమును అమానులగారికి చేయవలెదు అయిన గోరనులేదనిరి. ఆప్తును వ్యవహారములందు ఇండియా ప్రభుత్వమువారు ఆప్తును మత్తులై ప్రవర్తించి ఎట్టి బోక్సమును గలగజేసికొనుట లేదనిరి.

ఉధయపక్షములవారును రక్తపాతములేకండ కేయగోరులచే వాకు వివరముల రాజుగారిని విమానములో గొంపోవలసి వచ్చెననిరి

బీమునర్వసు

కాబూలు బ్రిటీషుమంత్రి వాంఛినుగారు ప్రమాదముండున్నారనియు తక్షణము అతనిని ఆచటనుండి గొంపోవలెననియు డెయిలీ మెయిలు లాహోరు విశేషుర వ్రాయుచున్నాడు. కాబూలు పరిస్థితులు చాల అస్థిమగనన్నవి. శ్రాత్త గా రాజ్యము శాక్రమించుకొన్న బాచాసాహోగారికి ఎట్లే ఎగ్నే అగు నూచనలు గన్పించుచున్నవి. కాబూలు ప్రజలు అమానుల గాజుగారే కావలె ననుచున్నారు ఈ బీభత్ససమయమున కాబూలులో బ్రిటీషు రాయబారి యుండుట ప్రమాదకరము. ఇతని ప్రాణమును ప్రజలు పొరిగొనెదనిరి భయమునుచున్నది నిజముగ వాంఛినుగా రిపు డుపద్రవముండే యున్నారట.

విప్లవశాయకుడు హిందువులను క్రూరముగ హింసించెనట.

అనూకలగారికి శాయక ప్రముఖులను, తెగల శాయకులను తోడ్పడుచున్నారట.

నూతనసంవత్సర బిరుదములు

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతరి)

లండన్, జనవరి 29:—రాజుగారు వ్యవస్థ గాంచగనే నూతనసంవత్సర బిరుదములను ఫిబ్రవరిలో ప్రకటించవచ్చును.

రాంశేమగొన్నాల్ గారి మందలింపు

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతరి)

లండన్, జనవరి 29 —కార్మిక వారపత్రికలో ఫార్వర్డు పత్రికయందు రాంశే మగొన్నాల్ గారిట్లు మందలింపుచున్నాడు. ఇండియాలో అతివాదులతోడను, వారి యుద్ధములతోడను కార్మికతత్వమునకు బోక్సమును గల్పించుకొనుచున్నాడు. ఇందులకు చ్యార్జన్సుగారే అధ్యక్షులు. ఇదెంతయు తప్పు. ఇండియాలో మనకున్న అపరత్న ప్రికరము సంబంధమును అంతరింపజేయుటకు ప్రయత్నించుచున్నారను. అట్టి ప్రయత్నములను భిక్షు మొనర్చుటకు వీర ప్రయత్నించుచున్నాడు. ప్రతి వ్యవధినలను గలగజేయుచున్నాడు. ఇట్లు తమ సలకుబడిని వినియోగించుట దుస్వియోగ మనిపించుకొనుచున్నది.

కెల్లాగు బడంబడిక

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతరి)

లండన్, జనవరి 29:—దొంగిలాయను ప్రభుత్వములు కెల్లాగు బడంబడికను ప్రవేశపెట్టవలెనటనే బ్రిటీషు ప్రభుత్వమువారు గూడ ప్రవేశపెట్టదని చాంబర్లేకుగారు ప్రత్యుత్తరంబిడిరి.

నిరుడుకంటె ఈ సంవత్సరము లండనులో నూటికి 7 చొప్పున తెలిఫోనులో ప్రజలు ఎక్కువగా మాట్లాడిరి.

సు రాష్ట్ర మత్

కుద్దమైన వెండిసామానులు

4353.2,

313, యస్సనేడు మద్రాసు

ఆప్తును పరిస్థితులు

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతరి)

లండన్, జనవరి 29:—వివరములగారిని విమానములో గొంపోయినంతమాత్రాన మనము ఆప్తును వ్యవహారములలో బోక్సము గలగజేసికొనదలసిందిరి, మనుకొనుట తప్పని చాంబర్లేకుగారు చెప్పిరి.

హిల్టన్ ఎంగు నివేదిక

జర్మనీ ఆక్షేపణ

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతరి)

లండన్, జనవరి 29:—రింగనీయకాను తూర్పు ఆఫ్రికాలో నున్న ఇతర బ్రిటీషు రాష్ట్రములలో కలుపు ఏర్పాటులను గూర్చి జర్మనీయూ పత్రిక ఆక్షేపించుచున్నది. తుదకు జర్మను తూర్పు ఆఫ్రికాను ఆక్రమించుకొన జూచుచున్నారనుచున్నది. పంధి ఒడంబడికలో న్యూయార్కు మున్నగు విషయమై నిర్ణయించిన వరకులను మార్పుక ఆప్తుకాకమే ప్రవర్తించవలె ననుచున్నది. పూర్వపరిస్థితులను మార్చుకండ కేయిలుకు జర్మను ప్రభుత్వమువారు బాట పదిలికొనదరు.

రషియా ఈమెక్ ప్రభుత్వము

మైత్రి కుదురుట

మస్కో, జన 27:—సోవియటు రషియా ఈమెక్ ప్రభుత్వములకు మరల స్నేహము కుదిరెను. ఈమెకు సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యమును సోవియటు రషియా పిప్పుకొనెను. రాయబారులనుగూడ తమదేశములందు నియమించుకొనవచ్చు ననిరి. వారివారి దేశములందు వర్తకమును నిబంధనలకు విరుద్ధము గా ఉండ జేసికొనవచ్చును. 10 ఏండ్లు ఈ ఒడంబడిక అమలుజరుగును. ఆర్థికసంబంధముగూడ ముందు ఏర్పడును.

పోలండు రషియను బడంబడిక

క్రొత్త చిక్కులు

బుకారెస్టు, జన 27:—కెల్లాగు బడంబడికవంటిదానిని రషియా పోలండు జేసికొనుటలో క్రొత్తచిక్కు లేర్పడినది.

కర్నలు లాకెన్సు అనునాతడు వైమానికుడనుగాను, నాకేరు 'మ' గాడు, నేను కర్నలు లాకెన్సుగానియెను నా ఆపలుపే రెనికి చెలియదనియు 'రాజపుతానా' నాకమీద నున్న వ్యక్తి చెరిగెనట

అండను కాంగ్రెసు సంఘమువారు ఆప్తునిసానము (బ్రిటీషు విధానమునకును ఖండించుచు అమానులగారిని కొని యాడిరి.

పక్షలత్యలాగారు నైపునావేదిక ఆచరణయోగ్యము కాదనియు, వికమత్యముపై ప్రజలు దౌర్భిల్యమును జూపుచున్నారనిరి.

బార్లియగారు నెంటు ఆంధ్రులకు విశ్వవిద్యాలయము నకు లార్డు చాన్సిలరుగ నియమింపబడిరి.

ఇందూకు కర్మసూత్రానికి కూతురు గల్గెను.

శ్రీనివాసకాశ్మీరీగారు ఇండియాకు బయలుదేరిరి.

జహానుకాక్రమిరితిండి దివంగతు డాయెను.

కెయజరుగారి భార్యకు ఆకస్మికముగ జబ్బుచేసినది

ఆచరియ.

ఆచరియ.

రాజమోహన్ క్యాలండరు

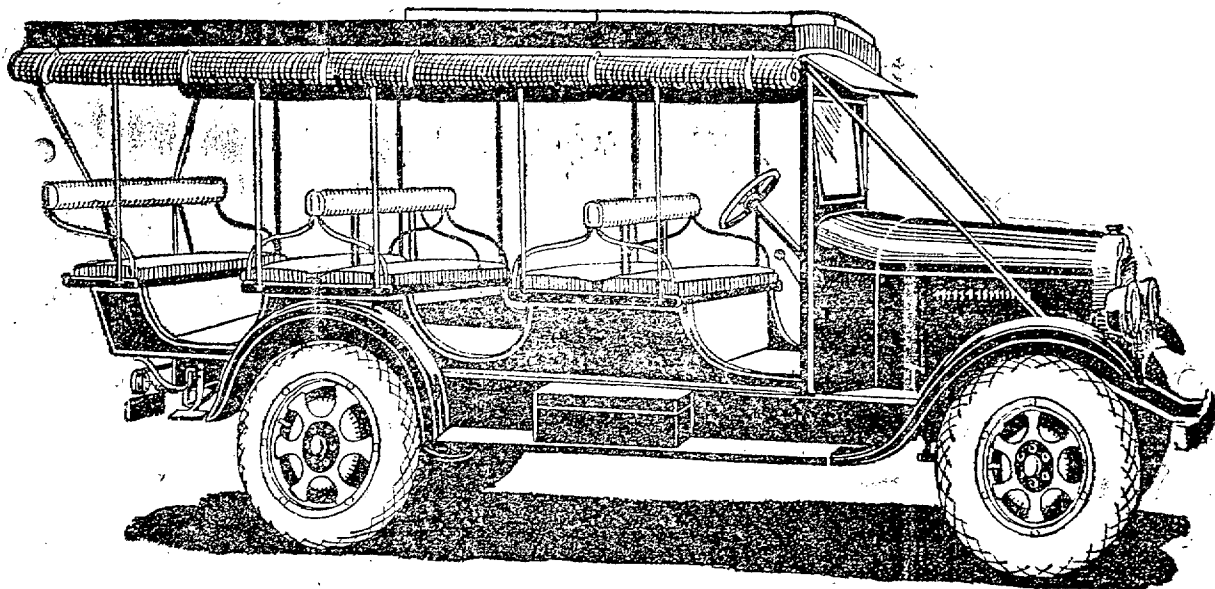
8 రంగులచే ముద్రించబడి అందముగా నున్నది.

కొరినవారికి పంపెదము.

పి.సి. ఏ. అంబులో, ఆయుర్వేదపరమాశం, పెరిదేవి, నెల్లూరు జిల్లా,

డాడ్డి - గ్రేహామ్

మాడల్ డి. ఇ. యఫ్.

చిరకాలము మన్ననది మితవ్యమును చేకూర్చునది

గత 8 వత్సరములనుండి ఖ్యాతిగాంచియున్న డాడ్డిగ్రేహామ్ కార్ల మాదిరి డాడ్డిగ్రేహామ్ మాడల్ డి. ఇ. యఫ్. చిరకాలము మన్ననట్లు దారుణ్యత గలిగియుండునట్లు తయారైనవని చెప్పవచ్చును. గట్టితనము నందు ఖ్యాతిగాంచుట కాకుండ, ప్రత్యేకసౌకర్యముల చేకూర్చుటకు 6 సిలండరు పవర్ ఫుల్ ఇంజను నమర్చబడి కదలిక లేకుండా నిరపాయముగా ఎక్కువకాలము గొంపోవుటకు వీలేర్పరుపబడినది. దీనితో కూడ 4 చక్రముల బ్రేకులు, మంచి టైర్లు అమర్చిన ఎక్కువ నిరపాయముగా నుండును. బస్సు స్వంత దారులందరు, దక్షిణ ఇండియా యం దంతటను యీ బస్సులే ఎక్కువగా నడుపబడుటకు గల హేతువును యివ్వడు గురైరింగెదరు.

డాడ్డిగ్రేహామ్ కన్న చౌక అయిన బస్సులు చాలకలవు. గాని స్వంతదారులకు విరివిగా లాభమును చేకూర్చునది. ప్రయాణికులకు ఎక్కువ సౌకర్యము చేకూర్చునదియే. ప్రయాణికులందు డబ్బును చేకూర్చి స్వంతదారుల కివ్వ గలిగినది. డాడ్డిగ్రేహామ్ అని బస్సు స్వంతదారులు జ్ఞప్తియందుంచుకొనెదరు గాక.

ఛాసిన్ ధర రు 3650/- మద్రాసు డెలివరీ.

అడిసన్ ఆండ్ కంపెనీ, లిమిటెడ్.,

మద్రాసు, బెంగళూరు, కల్కికోట, తిరుచినాపల్లి.

రాజప్రతినిధి ఉపన్యాసము

ఇంకకొంతకాలము వ్యవధియివ్వవలెనని దరఖాస్తు

ప్రముఖుల అభిప్రాయములు

ధిల్లీ, జనవరి 28:—రాజకీయకక్షావేషముల వైస్రాయి యుపన్యాసమునకు హాజరైరి. కాంగ్రెసు నిర్ణయించిన కాలపరిమితి చాలడగాన మిరికొంతకాలము వ్యవధికాలవలెనని వైస్రాయిగారు దరఖాస్తు పెట్టుకొనినట్లు ఈ ఉపన్యాసము నున తమకు తోచుచున్నదని కండిక్ మెత్రిలాల్ నెహ్రూగారు అనుచుండగా అసోసియేటెడ్ ప్రెస్ లాల్లీ విలేఖరి వినెను.

సర్ పురుషోత్తమదాసు

రాజకీయ విషయములకు సంబంధించినంతవరకు వైస్రాయిగారి ఉపన్యాసము బాగుగా నేయున్నదిగాని ప్రభుత్వము వారి కరెన్సీ విధానము (నాణెముల చలానుణిపదతి) యీ రీతిగానున్నంతవరకు కార్మిక సమస్యలను విచారించుట కేర్పరు పంపుములవలన లాభ మేమియు నుండవని సర్ పురుషోత్తమదాసుగారు రినిరి.

మాల్వీ యూకూబ్

వైస్రాయిగారి యుపన్యాసము సర్వసమ్మతముని మాల్వీయూకూబ్గారు తెలిపిరి.

భారత రాజకీయములకు సంబంధించి సంతకము నాయకులు వైస్రాయిగారి యుపన్యాసమునకు సమ్మతించుట శుభ సూచకము.

(ఆ. ప్రె.)

సోషలిష్టు వారపత్రిక

బొంబాయిలో 27 లేదీనండి "స్పార్క్" అను పేరన "అగ్నితుక" సాంఘికసమత్వవాదము ప్రచారము చేయు అంగ్ల వారపత్రిక ఎం. జి. దేవాయగారి నాయకత్వమున నెలువడినది.

హిందీ ప్రచారము

నేటు జమ్నాలాల్ బహాదూరు తదితరులు 27 లేదీ ఉదయం కుంభకోణములో దిగి అచ్చట హిందీ ప్రచారక వర్గము వారు గావించుచున్న కనిబాది సంతసించిరి. సాయంత్రము పురమందిరమున ఉత్సవసించిరి.

ఆంధ్ర విశ్వకళాపరిషత్తు

ప్రభుత్వమువారి క్రొత్తవైఖరి

(తే॥ రామచంద్రరావుగారు)

ఇటీవల పత్రికలలో ప్రచురించబడిన క్రొత్త ఆలోచనలు ఆంధ్రలోకమునకు చాల విచిత్ర గలుగజేసినవి. విశ్వకళాపరిషత్తునుండియు సాంధ్రులచే నిర్వహించునట్లు చేయవలయునని గోరబడిన విశ్వకళాపరిషత్తు మనకెట్లో లభించినదన, దానిని నిజపురగానాళక; ప్రభుత్వమువారికిని సరియగు ప్రోత్సాహమునకు మనము కొట్లాడి పరిహాసాస్పదల మగుటయేగాక విఫల ప్రయత్నములు గావోపుచుంటిమనిగూడ చెప్పవలసివచ్చుచున్నది. ప్రభుత్వమువారు ప్రకటించిన నూతనాంశములవలన ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయమున సానుభూతికరమైన మార్పులు సాంధ్రులకును సీతదుడుదులుకై నను సానుభూతికరమగు మార్పులు గోరబడినవి. ఈ సందర్భమునకునైన సాంధ్రులలో మేళాస్ఫూర్తియగు నిలచి తమకావలసిన విషయని తెలియజేయునను నమృతము ఎప్పురి మనస్సునకు గలుగజాలదు. తేనిదానికి సోయిన నున్న దూదినదనుమాట నిజమగుచున్నది. కేంద్రసానములకొలకెంత మనలోమనము దొమ్ములాడికొన్నను, ప్రభుత్వమువారి ప్రస్తుత ప్రకటనల ఆంధ్రులు చాలవరకు విస్మయకరమగునట్లు నిస్సందేహము. ఆంధ్రులెల్లయు చేతులుగలిపి ప్రస్తుత మేళావేదములలో యాలోచించుట అవశ్యకమై యున్నది. కావుననే నీయ ద్వేషముతో నీక్రింది 4 ప్రధానముల సాంధ్రులకును, ప్రభుత్వమువారికిని కాపనపర్యవక్షము మొనర్చుటానకొనుచున్నాను.

ప్రస్తుతపద్ధతి మారగూడదు

ప్రభుత్వమువారి ప్రకటనలోని ముఖ్యము విశాఖ పట్టణమున కేంద్రమునర్పి తక్కిన కళాశాలలను తిరిగి చెన్నపురి విశ్వవిద్యాలయముతోనే కలుపుట యని విధియగునా? ఎన్నివత్సరములూ ఆంధ్రోన జరుగగా వచ్చిన ఆంధ్రవిద్యాలయమును యావదాంధ్రదేశమునకు సంబంధించియుండవలసిన దానినిగల జేయక మఱియ యధాప్రకారముగ చెన్నపురితోనే గలుపుట యాంధ్రులకు వార్ష సీయముగాదు. ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయము అను పేరు యావదాంధ్రమునకును సంబంధించిన విశ్వవిద్యాలయమునకే చెందవలెను. ఇట్లు చేయుట ప్రభుత్వమువారి యాలోచనక కనబడుటలేదు. ఏదో మనీషాని మాటలుకాదు చేయుట యవసరమునను.

ఇదియును గాక చెన్నపురి విశ్వవిద్యాలయ కాపనము ప్రకారము, కేంద్ర కళాశాలలు మాత్రమే గలిగి పదిమైళ్ల దూరమునకు లోపున నున్న ప్రదేశమునకు మాత్రమే వర్తింపట విశ్వవిద్యాలయముతోయమైయున్నది. ఈ యాలోచనమును పరిశీలించుకొని కనపరచుటలన యాలోచనలు రెండుగలవు. దీనియందు మొదటిది ఆంధ్రదేశమునకు వర్తింపు సాంధ్ర విశ్వవిద్యాలయ నిర్మాణ మొక్కటి. రెండవది ఆరవదేశమునకే జేయక విశ్వవిద్యాలయమును కలిపించుట యే యున్నది. ఈ విధానమును మఱివిచేయ చెన్నపురి విశ్వవిద్యాలయముతో మఱి కొన్ని మార్పులగు కళాశాలలను కలుపుట ప్రభుత్వమువారి మనస్సునందలి చంచలత్వమును ప్రదర్శించుటయే యగుచున్నది.

ఆంధ్రులు తమ యావద్దేశమునకును వర్తింపు ప్రస్తుత విశ్వకళాపరిషత్తును పాగొట్టుకొనజాలరు. ఆంధ్ర దేశమునందలి యేయొక్క ప్రదేశమునందలి కళాశాలలను దప్ప తక్కినవానిని తిరిగి చెన్నపురితోనే కలుపుట యాంధ్రులకు తీరనివ్యధ తెచ్చిపెట్టుట యగును. చెన్నపురి విశ్వవిద్యాలయమునకు తక్కినవినిగల దాని యభివృద్ధికి నిరోధన గలిగించుట యగును. కావున ప్రస్తుతానికి మారగూడదు. వచ్చిన యాంధ్ర విశ్వవిద్యాలయము వచ్చినట్లే యుండవలెను. తక్షణ ఆంధ్రులకు తీరని యాకాంక్షగలుగును.

పాత్రోగారి కాపనోద్దేశము

ఆంధ్ర విశ్వకళా పరిషత్తుకు సంబంధించిన దేశముననే కళాశాలలు గలవు గదా? కాని పాత్రోగారి కాపనము మూడు. కేంద్రసానములు మాత్రమే పేర్కొనబడినవి. రెండవదియును విశ్వవిద్యాలయమునకు ముఖ్యస్థాన మేర్పరచబడినది. ఈ విధానమునకు నర్థము గ్రహించవలసినవారికి పాత్రోగారి కాపనము సుబోధకమగును. చెన్నపురి విశ్వవిద్యాలయమునందలి తీసివేయబడిన అఫిలియేటెడ్ కళాశాలలను, ఆంధ్ర మండలములందు ప్రతిష్ఠింపబడెదావు కళాశాలలను ఆంధ్రవిశ్వకళాపరిషత్తునకు జేయించును. అనగా బెజవాడ ముఖ్యస్థానముగ గల ఆంధ్రవిశ్వకళాపరిషత్తు అఫిలియేటెడ్ కళాశాలలపై యధికారిగనుండి చెన్నపురి విశ్వవిద్యాలయమును ముందైన కార్యవిధానము మొనర్చుచుండును.

ఇంతటితో పాత్రోగారు సంకల్పింపించలేదు. ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయమున ననుసరించి చెన్నపురి విశ్వవిద్యాలయమునకే గాక వారు పుష్కరించినో విలచ్చినవాడోయను తెలిస్తే, కేంద్ర విశ్వవిద్యాలయములను ఆంధ్రదేశమునందుగూడ వారు ప్ర

తిష్ఠింపఁ దలచిరి. ఈయుద్దేశముతో మూడు కేంద్రసానములను వారు నిర్ణయించిరి. ఒక్కొక్క కేంద్రసానమును కొంత పెరిగి పెద్దచేసిపదన ప్రత్యేకాంధ్ర విశ్వవిద్యాలయమున నభివృద్ధిగాంచునని వారాశించియుండిరి. ఇదిగూడ సానముల ముందెన్నడును కేంద్రములం గానూడవని గాని, ఈ మూడు ప్రదేశములందే యాంధ్ర విద్యావిస్తృతికొరకు సరిపడెను. తక్కిన ప్రదేశములందుగూడ విద్యావిస్తృతి యుండవలెనని వారి యుద్దేశముగాదు. కాని ప్రభుత్వమువారు చెప్పించునట్లు ధనము ననుసరించి మూడు కేంద్రములకన్న పెక్కుమంది సానముల నభివృద్ధియొనర్చుట యవసరమై యుండెను.

ఈ కేంద్రములలో సర్వములకూ కొంతమంది, దత్త మండలములలోకీటియు సానములను నిర్వహించెను. ఇటువంటివి నడుమనున్నది రాజమహేంద్రవరము. ఇంక నొక కారణము లనవలసింది యిది కేంద్రముగ నిర్ణయించుట యొక్కాంధ్రులకు వంతుప్రకారము. దత్తమండలములందెట్టికి అనంతపురమునకే ధన్యుగ్రామ ప్రభుత్వకళాశాల యుండటచే నాయూరు కేంద్రసానముగ నెన్నబడెను.

ఉన్నత విద్యయనగా నిప్పుడు చెన్నపురి విశ్వవిద్యాలయమున గరవబడుచున్న మాత్రమే కాదని పాత్రోగారు గుర్తించిరి. కావున మేకానికొక మార్కెట్ సివిల్ ఎంక్రికలో ఇంజనీరింగులు మున్నగు సాంకేతికవిద్యలు (ప్రాధాన్య విచ్చి తీర్చి ద్ద్యం మున్నగు సాంకేతిక విశ్వవిద్యాలయములవలె నొక యాంధ్ర విశ్వవిద్యాలయమును నిర్మించుట వారి యుద్దేశమై యుండెను. ఈ యుద్దేశమునకు దగినది విశాఖపట్టణమునందు నిర్వహించెను. అచ్చటనే వైద్య కళాశాలయు నుండుటచే వైద్య కళాశాలానిర్మాణమునకు యావదాంధ్రదేశమున నిజేయవలయు ప్రదేశములచేతను సాంకేతిక వైద్య వర్తకాది ముఖ్య విద్యలకు విశాఖపట్టణము విశ్వవిద్యాలయ కేంద్రముగ నెన్నుకొనబడెను.

కావున, పాత్రోగారి కాపనము దుర్భాగ్యమునగాని అలోచనాపాతమునగాని, అందు పెద్ద భూత్తు లనిపరచుటగాని వాదించుట పిచ్చిపని. పక్షపాతము మాటబడనదనిగాని, యావదాంధ్ర దేశమునకును సంబంధించిన దృష్టి వారు కాపనము చేయలేదనిగానిచుటయు యశ్యాయును. వారి కాపనోద్దేశము ప్రకారము ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయ స్వరూప విక్రింది విధముగ నుండవలెను.

- 1 అఫిలియేటెడ్ కళాశాలల అన్నిటికి విశ్వకళాపరిషత్తు ముఖ్యస్థానము బెజవాడ.
- 2 ఉత్తర సర్కారులకు కేంద్రము రాజమహేంద్రవరము.
- (2) దత్తమండలములకు కేంద్రము అనంతపురము.
- 4) సాంకేతిక, వైద్య, వర్తకాది విద్యలకు కేంద్రము విశాఖపట్టణము.
- 5 ఈ మూడు కేంద్రములకు కొంత పెద్ద స్థితి గలిగిన వెంటనే అవి జేటు జేటు ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయము లగును.

సుబ్బరాయగారి మంత్రిత్వము

సుబ్బరాయగారి మంత్రిత్వముతో సాంధ్ర విశ్వవిద్యాలయమునకు దుర్దశ గలిగెను. సుగ్రాహ్యమును, నన్ని విధముల శాసనయోగ్యమును నగు పాత్రోగారి కాపనము అన్నివైపుల నుండియు ఖండింపబడసాగెను. ఇది యదనగ సాంధ్రవిశ్వవిద్యాలయ కేంద్రసాననిర్మాణమునకు ధనము మున్న చుట్టబడెను. కాని ప్రజలు మాత్రము మేలుకొనలేదు.

సుబ్బరాయగారు వ్యక్తిగతించిన యుద్దేశము మన ప్రస్తుతాంశమునకు ముఖ్యము. మూడు కేంద్రముల నొకే మార్గభివృద్ధిచేయుటకు ధనము చాలవలయునని దోహద కేంద్రమునభివృద్ధిచేయుటయందు వారుపలికిరి. ఈ యొక్క కేంద్రము భూమినిగావలెనని నిర్ణయించుట బహుకష్టమయెను. దీనిని గూర్చి యాంధ్రులును ప్రభుత్వమువారును నేకనిర్ణయమునకు వచ్చునట్లు పొందుగూర్చు నాయత్తలెక్కడను పెక్కిరాకెరి. పాత్రోగారి నేవయంతయు వ్యర్థమగుచుండెను. చేయునదిలేక పాత్రోగారును ఊరక చూచుచుండిరి. ప్రభుత్వమువారు ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయముపై విచ్చింతపలసిన ధనమును చిరంబరమునందు నూర్చిప్రతిష్ఠితులగుచున్న అశ్వామలై విశ్వవిద్యాలయమున కర్పించుకొన్నుండిరి.

ఆనర్గు తరగతులు

ఇప్పుడాంధ్ర దేశమున కేంద్ర సానములగుగూర్చి వడుచున్న వివాదములందు ఆనర్గు విద్యలపై శాధారణతయొన్నది. సుబ్బరాయగారు ధనసాహాయ్య మొనర్చు మున్న యొక్క ఆనర్గు కేంద్రమును ఎచ్చటపెట్టుట యను విషయమే యా యాంధ్రోనకు మూల ప్రంభమైయున్నది.

కాని యావదాంధ్రదేశమునకు ముఖ్యముగ మన రాజధానియందును ఆనర్గు విద్యలపై యభిమానము చాలతక్కువగ నున్నది. దీనికి కారణము ఆనర్గు ఉన్నతాభ్యాసమునర్పిన వారికి తగిన జీవనావకాశము లేకపోవుట యొక ముఖ్యకారణము. అదియునుగాక ఉన్నతవిద్యలకు ప్రభుత్వమువారు రికగనము పెచ్చించుట యవసరమగుచున్నది. ప్రాథమికవిద్యను ఎక్కువ విరివిగ వృద్ధిపంపించుటయను ముఖ్యవ్యక్తమనియు ప్రజ

లయొద్దనుండి వస్తులములమున రాబట్టుటచే ధనమును (ప్రాధమిక విద్యలపై శాక నంత యవసరములగాని యున్నత విద్యలపై పెచ్చించుట యవసరమగుననియు ననేకుల యభిప్రాయము.

కావున సాంధ్రవిశ్వవిద్యాలయమున ఆనర్గుతరగతులను పెట్టుటగుగూర్చి వివాదపడుట ప్రశంసార్హముగాదు. ఇంతవఱకు జరిగినట్లే యాకముందును ఆనర్గు ఉన్నత విద్యాభ్యాసము కొరకు ఆంధ్రవిద్యార్థులు చెన్నపురి విశ్వవిద్యాలయమునకే పోవచ్చును. ఇంతవఱకు మనకు ఆనర్గు విద్యలుండినచో వానిని మాని చెన్నపురికి పొందెనుట తత్వకావచ్చునగాని, మన దేశమున నిదివరకే ఆనర్గువిద్యలు లేనప్పుడు, అవి పెట్టినందులని నష్టమగుచుండును లేదు.

సాంకేతికాది విద్యలు

ఆనర్గు తరగతులలేనచో నే విశ్వవిద్యాలయమును ఆనర్గు విశ్వవిద్యాలయ మనిపించుకొనవలసినది. పొరబాటు అభిప్రాయము కొందఱు మన మున్న లలో ప్రజల యొన్నది. ఆంగ్ల దేశమునందలి లీ డ్యు, డర్లం మున్నగు విశ్వవిద్యాలయములన్నియు సాంకేతిక విద్యాప్రదాన మొనర్చుచున్నవిగా? ఇట్టి విశ్వవిద్యాలయములు భారతదేశమున జాలతక్కువ. ఈ విద్యల వర్ధిల్లించిన యాంధ్రులు ఏ తత్వకారణమున యావదాంధ్రదేశమునకు నక్కరకు వచ్చును. కావున దేశభివృద్ధికిని, ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయభివృద్ధికిని, ఆంధ్ర స్మారకులు తగిన వనరులను సంపాదించుటకును సాంకేతిక విశ్వవిద్యాలయ మత్యవశ్యకము.

ఈ విశ్వవిద్యాలయమునకు తగిన ప్రదేశము విశాఖపట్టణము. ఇచ్చట సాంధ్ర సాంకేతిక విశ్వవిద్యాలయమును స్థాపించుటవలన సాంధ్రలోకమునకు మేలుగనా? ప్రభుత్వమువారు అభివృద్ధిచేయగల యొక్క కేంద్రము విశాఖపట్టణమునచో సర్వజన సమ్మోదకరమగును.

చెన్న పట్టణము-ఆంధ్రులు

చెన్న పట్టణమునందు దిండుమిండుగ నూటికి 87 గు రాంధ్రులు. ఇచ్చటి యాంధ్రవిద్యార్థుల సంఖ్య చాలఎక్కువ. ఇచ్చటికే చెన్నపురి విశ్వవిద్యాలయము చాలవరకు పెరిగినది. కొంతవరకే విశ్వవిద్యాలయము పేరు ప్రఖ్యాతియు వడసినది. కావున నీ విశ్వవిద్యాలయమును వదిలిపెట్టుటకంటె తెలివితక్కువవని మఱియొకటి యుండజాలదు. ఇప్పుడే ఈవిశ్వవిద్యాలయమునందలి యాంధ్రులకు పాఠశాలలకు విశ్వప్రయత్నములు జరుగుచున్నవి. కాని ఆంధ్రులు దీనినిగర్హించుటలేదు. శ్రేష్ఠములతో వడిన యాగలవలె తమయూరితో కేంద్రముండినచో ముక్తిచ్చినట్లు తలచుట దుఃఖకరము. ఆంధ్రులు ప్రత్యేకముగ ఆనర్గుతరగతులను పెట్టుకొనవచ్చుచో చెన్నపురి విశ్వవిద్యాలయమున వారికి కొంత ప్రాధాన్య విచ్చుట యవసరమగు ననుట నిర్వివాదాంశము.

ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయమునలె ఆరవ విశ్వవిద్యాలయమును స్థాపించుటయే చెన్నపురి విశ్వవిద్యాలయ కాపనోద్దేశము. ఆరవ విశ్వవిద్యాలయమును స్థాపించునప్పుడు చిరంబరమునందును తిరుమల శాసనమునందును యెప్పుడే ఆనర్గు తరగతులు గలవు. కావున నవిరెండును ఏకవిశ్వవిద్యాలయ కేంద్రములగును. అప్పుడు చెన్నపురియందు ఆరవవలెకంటె సాంధ్రుల కెక్కువ యధికారముండును. ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయమువారి పెక్కుమంది ఆనర్గులతోనికి తీసికొని, ఆరవలను చాలమందిని తమ దేశమునకు పొండ్లని పంపుటవసరమగును. ఈకారణముగ రాను రాను అన్నియు ననుర్చి ఎదుగుచున్న చెన్నపురి చాలవల కొక యాంధ్రకేంద్రము గావలసివచ్చును.

చెన్నపురి దత్తమండలములకును సర్కారులకును అందుబాటులో నున్నందున సాంధ్రులకు నష్టములేదు.

ఉన్నతవిద్యలకు ధనసాహాయ్యము సాంధ్రులకు చెన్నపురిలో నాయావిద్యలకు కళాశాలలను స్థాపించుటయే మంచిది

వివరణము

ఆనర్గులను గూర్చిన వైయంశములను గమనించినచో కేంద్రములకొరకు కొట్లాటులు మాని యాంధ్రులెల్లయు నీక్రింది విషయములపై వైకృతభావమును జూపెదరని విశ్వసించెదను.

- 1 ఆంధ్రులకు కావలసినది సాంకేతిక విశ్వవిద్యాలయము.
- 2 ఇది విశాఖపట్టణములో స్థాపించబడవలెను.
- 3 తక్కిన కళాశాలలు అఫిలియేటెడ్ కళాశాలలు. ఇవి బెజవాడ ముఖ్యస్థానముగాగల ఆంధ్ర విశ్వకళాపరిషత్తునకు లోబడియుండును.
- 4 విశాఖపట్టణపు టాంధ్ర విశ్వవిద్యాలయమునకును బెజవాడఆంధ్రవిశ్వకళాపరిషత్తునకును కొంతసంబంధముండును.
- (5) చెన్నపురి ఆనర్గు తరగతులకు కేంద్రముగనున్నది. జేటు ఆనర్గు కేంద్రములకొలకె కొంద్రు లిప్పటికీ నడుగకుండుట యుత్తము.
- ఈపై (5) సంఖ్యగల విషయమై యభిప్రాయభేదములుండవచ్చును. కాని ప్రస్తుతమీ వివాదమును కట్టిపెట్టుచో సాంధ్రులెల్లయు నేకాభిప్రాయము లగుటకు మేలుగను. ఈ వివాదమును మానివేయుటకు వైన సేను చూపిన కారణములు బలవత్తరములని నే నూహించుచున్నాను.

సుబ్బరాయన్ గారు-కేంద్రములు

సుబ్బరాయన్ గారు కేంద్రస్థానములయొడ నూచించిన యభిప్రాయములు ముఖ్యము. చిదంబరమున విశ్వవిద్యాలయ ప్రతిష్ఠాపనకై ఆశ్వామలై కెట్టిగారినిచ్చిస్తే, ఆంధ్రదేశమున నేత్రదేశమైన ధనమిచ్చుచో నది కేంద్రమునకు సుబ్బరాయన్ గారి విధానము. కావున నాంధ్రదేశమున అనన్య అరగములు పెట్టవలెనని యెవరైనచో ధనమిచ్చుచో నాంధ్రదేశముకే మొక కేంద్రమునకు. ఈ విషయమై బెజవాడవారు చాల ప్రయత్నమునను లాభమంతగ నుండెను. ప్రభుత్వమునాడు విశాఖపట్టణమున వైపునకు మొగ్గుచూపుచున్నార. అప్పుడు సాంకేతిక, వైద్య, వర్తకవిద్యలను మాత్రమే నెలకొల్పవలెనని మన మాందోళన చేయవలెను. తక్కిన విద్యలనుగూడ నచ్చటనే పెట్టుటరంభింపుచో రాజమహేంద్రవరము త్రోసి రాజగును. లేకున్నచో నివ్వదులేదు. గాని, ఇంకొకళ్ళు దెను రాజమహేంద్రవరము కేంద్రముగాక తప్పదు. బెజవాడవారిధనమిచ్చి కేంద్రము తెప్పించుకొనదలచుచో నందఱకు సంతోషమే.

మనప్రస్తుతకర్తవ్యము

క్రొత్తగ ప్రభుత్వమువారు చేసిన యాలోచనలకు మనము కొంతకంటకు సుముఖులముగను కొంత విముఖులముగను నుండవలెను. విశాఖపట్టణమున సాంకేతిక వైద్య వర్తక విద్యలకు కేంద్రముగ చేయుటకు మన మనుకూలము. ఇతర విద్యల నచ్చట పెట్టుటకు మనము ప్రతికూలము. దీనికి కారణములు (1) ఇతరవిద్యల నచ్చట పెట్టుచో రాజమహేంద్రవరము, అనంతపురము నాడుకొనిపోవును. 2 మనము ఇతర ఉన్నత విద్యలకు చెన్నపురికే పోవచ్చును.

ఆంధ్ర కళాశాలను చెన్నపురిలో కలుపుటకు మనము ప్రతికూలము. కారణములు:—1 ఆంధ్రులది ఆభిభవగర్వము. 2 చెన్నపురి విశ్వవిద్యాలయభివృద్ధి కిది యాటంకము. బెజవాడ ముఖ్యస్థానముగ ఆంధ్ర విశ్వకళాపరిషత్తులు ముఖ్యముగ ఆభిలషించుచు కళాశాలలను సంబంధించినదై యుండును.

ఆశ్వామలై కెట్టిగారి ధనమిచ్చుచో యన్నచో ఏత్రదేశమున వైద్య కేంద్రములు మొలవవచ్చును. ధనము వచ్చునను నమ్మకమున వచ్చినక, ప్రభుత్వమువారి యనుకూలత యుండునను ఊహయు మనకు లేవు. ఒక వేళ రెండును గలుగుచో నట్టిచోట్ల కేంద్రములు పుట్టుట ఆంధ్ర లందఱకును సంతోషమే.

ప్రభుత్వమువారి ప్రకటనలన ఆంధ్రులలో నీవిషయమై పుట్టిన కలహములు సమసిపోవునని నేనాశించుచున్నాను. సాంకేతిక విద్యలయొడ నభిమానమును, నవియే మన దేశమునకు మనస్సాతకములను లాభదాయకములను నభిప్రాయమును గలిగియున్నచో నాంధ్రులు ప్రకటనాప్రతులగుదురు. దీనిపై వైకమర్శము తదురనిచో వచ్చిన ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయ మంత్రానమునకు తప్పుదు. పాత్రోగారి కాసమున కాని తప్పు లేదుకంటె ప్రస్తుత నితినుండి వైటపడుటకు వారి కాసాభిప్రాయాచరణమే యుత్తమ మార్గమని తెలిసికొని విశాఖపట్టణ కేంద్రమును, బెజవాడ ముఖ్యస్థానమును నిలుపుకొనఁజూచుట తెలివిగలవారి పని. ఇట్లు చేయుచో పైరెండు ప్రదేశముల వారికే గాక రాజమహేంద్రవరము, అనంతపురము వారికి గూడ ప్రేయస్కరము. సుబ్బరాయన్ గారికే యూహలను నున్నక మొనర్చుటయే యాంధ్రులెల్లఱ ప్రస్తుత కర్తవ్యము.

[వెల్లాల రామకృష్ణశాస్త్రిగారు]

ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయ పరిస్థితులు రాసురాను విషయ దీక్ష మహిమనును. ఎన్నియో సంవత్సరములకు సరిపిన ఆందోళనమునకు ఫలితముగ ఆంధ్రజిల్లాల కన్నిటికిని ఒక ప్రత్యేక విశ్వకళాపరిషత్తు లభించియుండగా ఈ విశ్వకళాపరిషత్తు సర్వతోముఖవ్యాప్తిగాంచి ఆంధ్రదేశ ప్రతిభను దేశదేశమునకు చాటునటుల జేయుటకు మార్గ విశ్వవిద్యాలయ పునాదులనే పెకలించుటకు ప్రధాన మంత్రిగారు దాక్కురు సుబ్బరాయన్ గారు ప్రయత్నించుటయు, దీనికి దోడు ఆంధ్రదేశీయు లెల్లరు విముఖత్వము వహించి యూరకుండుటయు చాల ఆశ్చర్యకరముగా యున్నది. ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయము ఆంధ్రరాష్ట్రమునకు మొదటిమెట్టని పలువురు భావించుచుండిరి. ప్రత్యేక విశ్వవిద్యాలయము ఆంధ్రదేశాభివృద్ధియందున కెంతయో తోడు పడుననియు, ఉన్నత విద్యలను మాతృభాషావ్యాసా బోధించుటకు, ఈ విశ్వకళాపరిషత్తు కంకణము గట్టుకొని ఇతర విశ్వవిద్యాలయములకు మార్గదర్శకులగు ననియు పలువురు ఆశతో యున్నారు గనుక మూడు నాలుగు సంవత్సరములుగా ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయముల ప్రత్యేక సందేహ మారి ప్రస్తుతము మన దేశములోనుండు ఇతర విశ్వవిద్యాలయములన్ను చెన్నపురి విశ్వవిద్యాలయమున్ను ఏకాగ్ర్యులను నిర్వహించుచున్నచో అదేకార్యములను కడు సమర్థతతో నిర్వహించినది, నిర్వహించుచున్నది. ఇదియునుగాక చెన్నపురి విశ్వవిద్యాలయములెవరికీయుండు కేవలము కళనభాసము వహించి విద్యార్థులను

మానసిక దౌర్బల్యములను ఒకరక కొంత ఉదారవృత్తానమును హింపి విద్యార్థులను పరీక్షలయందు కొంతవరకు కృతార్థులను గావించుచున్నది. పుట్టినప్పటినుండియు ఆనర్హులాయుగ పోని నిర్వహించుట లేదని చెప్పుట యంతమాత్రము పరికారు. చిత్తము నాటకనే మహావృత్తము కాలేనటుల ఎంత న్యాయముగాయున్నది? ప్రభుత్వమువారి సామర్థ్యాది ఈ విశ్వకళాపరిషత్తు మీద గాఢముగా యుండిన ఈ విశ్వకళాపరిషత్తు దినది కాభివృద్ధియో, బోధనాపద్ధతులయో అనేక నూతన మార్గములను త్రొక్కి నేత్రాభివృద్ధియనుకు తోడునీడయై సంపూర్ణ కళలతో నర్వవిధముల ప్రకాశింపగలదనుట కెంతమాత్రము పనికి యునులేదు.

ఇట్టిపరిస్థితులలో ప్రస్తుతము ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయము చెలాయించుచున్న హక్కును తొలగించి విశాఖపట్టణము సంరక్షణము చిదంబరము విశ్వవిద్యాలయము లేదని ఒక సక్రమ బోధనా విశ్వవిద్యాలయమును నెలకొల్పి మిగత కళాశాలలన్నిటిని మరల చెన్నపురి విశ్వవిద్యాలయమువారి స్వాధీన మొనర్చవలయునని ప్రధాన మంత్రిగారు సంకల్పించుట కేమియు ఆంధ్రులను అనుకూలపఱచుట తప్ప వేరుకాదని చెప్పవలసి యున్నందుల కెంతయో చింతించుచున్నాము. ఆంధ్రులకు ప్రత్యేక విశ్వవిద్యాలయము లభించి ఆంధ్రదేశమున ఉండు కళాశాల లన్నియు ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయము యజమాన్యముక్రిందికి వచ్చింది మొదలు చెన్నపురి విశ్వవిద్యాలయము అనంతపుర విద్యాలయమువరకు చెప్పవలయునని తయారితమునకర్తయు లేదు. దీనికితోడుగా ఒక ప్రకటనలోనా విశ్వవిద్యాలయము చిదంబరమునకు లభించుటచే అత్యున్నత పరిషత్తుచేతనున్న యి. ఇప్పుడు అనంతపురమునకు చిదంబరమునకు ఒక ప్రకటన విశ్వవిద్యాలయము లభించినదికా, మిగత కళాశాలలన్నిటిని ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయము అధికారము క్రిందికి ఏల చేర్చరాదని ప్రకటించిన అనంతపుర ఆంధ్రులను మాటలాడుచున్నారా? ఈ ప్రకటన మంత్రిగారు ఏమి జవాబు చెప్పవలెకదా! ఇటులనే ఆంధ్ర కళాశాలలను మరల అరవుల యజమాన్యముక్రిందికి చేర్చుటకు ఆంధ్రు లెవ్వరను ఒప్పుకొనువాడలేదు. ఒకవేళ జిల్లాలవారిగా చెన్నపురి విశ్వవిద్యాలయములో ఆంధ్రులకు మరల ప్రాతినిధ్యము లభింపవచ్చుననిచెప్పినను అటువంటి ప్రాతినిధ్యము ఆంధ్ర వ్యక్తిత్వమును సార్వకళాత్మకములకు యుపయోగపడవలదు. ఒక భావ మాటలాడువారి కందరికిని ఒక ప్రత్యేక విశ్వకళాపరిషత్తును ఒక ప్రత్యేక రాష్ట్రమును లభించినచోగాని అయాభావము మాటలాడువారి వికమర్శము తెరిగి పురోభివృద్ధి గాంచుటకు అవకాశముండదు.

ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయ కేంద్రస్థాన విషయమునను, పీఠ స్థాన విషయమునను ఆంధ్రులెల్లరు ఏకాభిప్రాయమునకు రావలెనుటచే ప్రధాన మంత్రిగారు ఈ నూతనపరిషత్తు గావించునని కొందరు చెప్పుచున్నారు. ఆంధ్రులెల్లరు స్థలవిషయమై ఏకాభిప్రాయమునకు రాజాలకుండిన ప్రధానమంత్రిగారు ఆంధ్రదేశములో వర్తకులనపిటి ఆంధ్రుల అభిప్రాయమును గమనించి వారే ఏలఅన్నిజిల్లాలవారికి సరిపోవునటుల ఒకస్థలమును నిర్ణయించునాడు? ఈ కారణమునకై ఆంధ్రవిశ్వకళాపరిషత్తును యాపునకు ప్రయత్నించుట ఎంతమాత్రము సమంజసము గావాలను.

సర్వసాంధ్రులను, ఉత్తరాంధ్రులను, మధ్యజిల్లాలవారును కేవలము స్థలవిషయమై వాదించవలయునో పుధాకాల యావనజేయక యవికలన నెల్లమునాటివాడుగావించిన తీర్మానములకు ఇదులై సరిపివాదమునకు పరిష్కరించుకొని ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయ పురోభివృద్ధి కృషిపిటి ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయము ఆంధ్రరాష్ట్రమునకు ప్రధమస్థానమును ప్రతినిధి సార్వకళాత్మకముగాకావలసి ప్రార్థించుచున్నాము. ఆంధ్రదేశ కాసన సర్వతలలను రాబోవు కాసనసభలో స్థలవిషయమై వాదన వాదనలతో కాలముగడిపి ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయము జీవితమునకే భంగమునాటిల్లునట్లుజేయక ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయము చిరస్థాయయై దివ్యకాభివృద్ధియొందుటకు వలయు తీర్మానములను ఉపసాదించి ఆంధ్రదేశీయుల కృతజ్ఞతను, ఆంధ్రవిద్యార్థుల కృతజ్ఞతను సాత్రులు గావలయునని అనేకవిధముల ప్రార్థించుచున్నాము.

* * * * *
[మరి నా గోపాలరావుగారు]

ఆంధ్రుల నిరంతరకృషిచే ఏర్పడిన ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయము ఏదోవిధమున సామరూపమును నశించకుండా ఎందుకూ వాడుకూ కొలదికాలమునకైనను సంపూర్ణవికాసముతో లేజిల్ల జుండునా? యని ఆశించుచుండగా గోరుచుట్టు మీది కోకటిపోటునిల, కొండపాజుకకు మందువేయ, అసలు గాజుక యూడినవచ్చినట్లు, ప్రభుత్వమువారు దీని సామరూపము లంక మొందింప జడ్డకంకణములను రక్షింపు ఇటీవల వెలువడిన ప్రభుత్వప్రకటనలను, కాసనసభ్యుల సలహాను కొరకూ పంపినవ్యక్తులవలన, ఆంధ్రసోదరులందఱు తెలిసియు

యున్నది. వ్యల్పవృత్తులవలన, ఆంధ్రనాయకులు తమకు లభ్యమయిన విశ్వవిద్యాలయమును నాశన మొనర్చుటకు సంసిద్ధులయినారు. పాదగింటి జగడము విన వేడుకన్నట్లు, కార్యస్థాన నిర్ణయము తమలోతాము నిర్ణయించుకొనవలెనను, ప్రధమంలో ఏర్పడిన కార్యస్థానము, కేంద్రస్థానములు ఉన్నవి ఉన్నట్లు పుండెనవ్వక వాటిని తాడుతాడు చేయి సంకల్పించియు నగుబాట్లకు లోనయిరి. ప్రధానస్థానము విజయవాడయందుండరాదని ప్రధమంతుండి రాజమంత్రిగారు చేయు రగడయే యీ విశ్వవిద్యాలయపు శతపునక బాలార్చిష్టగ్రహమయి యెరుగొనుచున్నది. ప్రధానస్థానమును 4 గ వ కేంద్ర మేర్పరిచిన ఎట్టివివాదలకు తావుండదు కాదు. ప్రధానస్థానమును కేంద్ర ముండితీరవలెనను సిద్ధాంతమును లేదు.

ఆంధ్రనాయకులు ప్రధానస్థానమును తా మేకగ్రీవముగా నిర్ణయించుకొనవలెనను సానకాశమును మన విద్యాయంతరికనపెట్టి దీని నివృత్తున నాశనమొనరుటకు కృషిపట్టుకొని యున్నాడు. కాదేని, గుంటూరు, కృష్ణాజిల్లాల రెండును కలసి 15 లక్షల రూపాయలు ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయమునకు విరాళ మొసంగినచో విజయవాడను, ప్రధానకార్యస్థానముగ నుంచి అనంతపురమునకు వలె నాల్గవ కేంద్రము నెలకొల్పి దాన నభివృద్ధిగాంచుచు విద్యాంగమంత్రిగారు గతకాసనసభా సమావేశమున చేసినవాగ్దాత మంతలో ఏల మార్చి యనియెదను. వారి వాగ్దాతను నమ్మి గుంటూరు కృష్ణాజిల్లాలవారు 15 లక్షల రూపాయల సమకూర్చి విద్యాంగమంత్రిగారి కొసగ నివహించియుండితే, విశిష్టత నింతలో యేల తృణీకరించవలసి వచ్చినచో దుహ్మహ్యము.

కనుక ఆంధ్రసోదరులకు నే చేయుమనవి యేమనగా? “మాడి మాకిచ్చుట మడి మాన్యము లిచ్చునట్లు” అనుసామెతరకారం ఆంధ్రరాష్ట్రమునకు ప్రధమస్థానముగా ఆంధ్రులు సంపాదించిన ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయము నశించకుండా ఉండుటకు ఆంధ్రనాయకులందఱు తమలో తమకు గల వ్యల్పవృత్తులను విడనాడి, యదినరకు ఉన్న కేంద్రమును, ఉన్న కార్యస్థానమును, పున్నవి పున్నట్లుగా నుండుటకు శక్తి వంపన లేక కొద్దికోడలలో గూడనున్న కాసనసభలో పాటుపడవలెననియు, రెండుసంవత్సరములు జన్మప్రమముగా పట్టదాన సభలను జరపిన ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయకార్యస్థానము మార్పును గురించి ఆంధ్రనాయకులందఱు వికమర్శము కలిగి కార్యస్థానమును విజయవాడయందు ఉంచుటకు సర్వాంగీకార మిచ్చువలయుననియు, ఎప్పటనున్న కేంద్రము లక్కడనే యుండి కార్యస్థానము విజయవాడయందున్నచో ఎవరి కేనవ్వమండదనియు, ఇందునుగురించి ఆంధ్రనాయకులలో నొకరగు శ్రీయంత వల్లూర నూర్యకారాయణరావు పంతులుగారు ఆంధ్రపత్రిక ద్వారా యదినరలో ఆంధ్రుల కొసగిన సలహాకూడ అంగీకరించవలయుననియు, విన్నవించుచున్నాను.

ఒక కార్యమును సాధించి దానిని అభివృద్ధిలోకి తెచ్చుట కెన్నియో యిబ్బందులు నష్టములు కష్టములు కలవుగాని దానిని చెడగొట్టుట కెంతయో కాలము కట్టదు. గనుక ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయమును సామరూపములు లేకుండా చెడగొట్టి నారను అవకీర్తికి ప్రస్తుతపు ఆంధ్రనాయకులు పాల్పడక ఆంధ్ర సోదరులయి ఉన్నదానిని ఉన్నట్లు ఉండుటకు ప్రయత్నించి భారతవాదిలో ఆంధ్రు లొకరికి తీసిపోవువాడు కారను క్రింద గడింప వార్ధియు.

బాలసుధ (రిజిస్టర్డ్)
పుద్రాను, వరంగల్, బెజవాడ, మొదలగు పట్టణములందు విశ్వవిద్యాలయములకు నూతను 10 శేషముల వర్తి బిడ్డలకు నాడబడి అమోఘములను గుఱుచు నిచ్చునట్లు చట్టిబిడ్డలకు దివ్యావృత్తము. సీసా 1 కి ద 1.0-0 185.
డాక్టర్ శ్రీపాద కృష్ణమూర్తి శాస్త్రి బెజవా.
మద్రాసు
పంధేవులు
1928 - 29.
రెండవ స్పింగ్ మీటింగ్
5813
శనివారం
2-2-1929 లేది

మదరాసువార్తలు.

రాకపోకలు:— ఎ. రామస్వామిమొదలియారుగా ఈ పర్. సి. పి. రామస్వామి అయ్యగారు కేటాయించిన మనకు మద్రాసువచ్చిరి.

మద్రాసులో నిర్బంధప్రాథమికవిద్య:— మద్రాసుకార్యోద్యమవారు తమ నిర్బంధప్రాథమికవిద్యావిధానము ననుసరించి ఈనెల 25 తేదీన నెం 16 రామకృష్ణస్వీడి, బాబిబాబు, మద్రాసులో ఇ. కాన్రెస్టిట్, కార్యోద్యమ కమిషనరుగారి యధ్యక్షతక్రింద నొక బాలరహితకాల తెరవబడెను.

రాష్ట్రీయ ఆత్మగౌరవనభ:— చెంగల్పట్టనందు జరగబోవు ఆత్మగౌరవనభలో నువపాదించబోవు తీర్మానములు ముందుగా ఫిబ్రవరి నెల 5 తేదీలోగా యాక్రెడిటెయిషమునకు పంపవలెనని విషయనిర్ణయ సంఘాధ్యక్షులు, వ్రాయుచున్నారు. కె. వి. మినక, విషయ నిర్ణయసంఘాధ్యక్షులు నె 14 రు మాంటురోడ్డు, మద్రాసు.

మద్రాసురాజధాని ముస్లిములీగు:— ఈసమితివారు నిన్న సమావేశమై యాక్రెడిటెయిషము నామోదించిరి. ఆఫ్ఘనిస్తానముయొక్క ప్రస్తుతవరినీ తులనగూర్చి వగతులు యావళివారు అమానుల్లాగారియెడల తమ సానుభూతిని చెల్లించున్నారు. ఈసభవారు ఆఫ్ఘనిస్తాను విషయమున శ్రేయము తమకుగల నుండవలెనని కోరుచున్నారు.

తమిళనాడు కాంగ్రెసు సంఘనభ పై సభ ఫిబ్రవరి నెల 5 తేదీన మద్రాసున 4 గంటలకు మద్రాసులో మహాజనసభా మందిరమున జరగను. ఇది వరకు ప్రచురించుటల మధురలో జరగడం. పక్కింగు కమిటీసభ ఫిబ్రవరి 8 తేదీన మైలాపూరులో ఎన్. శ్రీనివాస అయ్యగారి గృహమున జరగను.

బెంగళూరు మెయిలులో హత్య

రామచంద్రయ్యను బామినుపై విడుచుట మద్రాసు, జనవరి 29:—నిన్న బెంగళూరు మెయిలులో జరిగిన శ్రీరాత్రి సందర్భమున ఎరెన్సుగారివలన రామచంద్రయ్యను బామినుపై వదిలిరి. ఈ హత్యవిషయమై వివరము లింకను తెలియజేస్తుంది. పోలీసు దర్యాప్తు జరుగుచున్నది. పథింపబడిన రాజంజను పేదగలశ్రీ శంకరుపై పంచాయితీ జరుపబడి ఆమె ఖానీ చేయబడెనని తీర్పు చెప్పబడెను. (4. పే.)

ప్రకటన

తెండుర్లు

కృష్ణా జిల్లాలోని జిల్లాబోర్డుయొక్కయు తాలూకాబోర్డుయొక్కయు రోడ్లవసతులకు 1929-30, 1930-31, 1931-32 మూడు సంవత్సరములకు ఇధారావట్నం, బెజవాడ, గుణదల, మొగలూజ పురం, కేసరపల్లి, పురుషోత్తపట్నం క్వారీలనుంచి సామానులు నరసరావేయటకును (2) 1929-30 సంవత్సరములో కృష్ణాజిల్లాబోర్డు రోడ్లనంతట పనులుచేయటకును, పెండర్లు కృష్ణాజిల్లా, చిలకల పూడి, డిస్ట్రిక్టుబోర్డు యింజనీయరుగారి కచ్చేరీలో 1929 వ సంవత్సరము ఫిబ్రవరి 25 వ తేదీ నోమ వారం సాయంత్రము 5 గంటలవరకు దాఖలు చేసుకొనబడును. పెండర్లు పెట్టడలచుకొన్నవారు కృష్ణా డిస్ట్రిక్టు యింజనీయరుగారికి దరఖాస్తు పంపి పెండరు రోటీసులున్న పెండరు ఫారములున్న తెప్పించునవచ్చును.

కృష్ణా డిస్ట్రిక్టుబోర్డు యింజనీయరు ఆఫీసు చింతలపూడి. (సం) యస్. వైద్యనాథం, డిస్ట్రిక్టుబోర్డు యింజనీయరు.

మద్రాసుకాంగ్రెసుకొన్నిలుపార్టీనభ

సత్యమూర్తిగారి సమాధానము ఈవత్సరం యీనెల 27 తేదీన జరిగెను. కలకత్తా కాంగ్రెసువిషయంగ్లయసభలో ఎన్. సత్యమూర్తిగారు సామివెంకటాచలం చెట్టిగారినిగూర్చి పేదనకు నాయకులు (టిట్టులర్ లీడర్) అని యనినందులకు వేంకటాచలం చెట్టిగారు తప్పవట్టిరి. దీనికి సమాధానమును సభవారికి సత్యమూర్తిగారు చెల్లించు తాను వేంకటాచలంగారిని గూర్చి హాస్యాస్పదముగ నట్లు బలుకుట తేదనియు 'టిట్టులర్' అను శబ్దమునకు "విరుదసంబంధమైన" అనియర్థమునియు చెప్పిరి.

నైమను సంఘబహిష్కరణ

మద్రాసునందు జరుపబడవలెను నైమను సంఘమువారు మద్రాసు వయ్యనపురు వారిని బహిష్కరించు విషయమును గూర్చి మద్రాసు ఆంధ్ర తమిళ, కాంగ్రెసు కమిటీలును, మదరాసులోనున్న ఎం. ఎల్. ఏ. యను, మద్రాసు కాంగ్రెసు కాన్సిలు పార్టీ, హిందూ, స్వరాజ్య, న్యూఇండియా, స్వదేశమిత్ర, తమిళనాడు, ఆంధ్రపత్రికల సంపాదకులును మహాజన సభా మందిరమున సమావేశమై యోచించిరి.

నైమను సంఘబహిష్కరణ విషయమున కలకత్తా కాంగ్రెసు తీర్మానమును అమలులో పెట్టుటకు సభ్యులందరూ నీకీ యించిరి.

ఆంధ్రముండల కాంగ్రెసు సంఘమువారికిని, మదరాసు మండల కాంగ్రెసు సంఘమువారికిని నైమనుసంఘ బహిష్కరణము నేర్పాటుచేయుట కధికార మొనగబడెను. ఈ రెండు సంఘములవారును తమ తమరాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘసభ్యుల సహాయమున, మద్రాసు రాససభ, భారతరాససభల యొక్క కాంగ్రెసు సభ్యుల సహాయమున, మద్రాసు లోనున్న ఆఖిలభారత కాంగ్రెసుసంఘ సభ్యుల సహాయమున యీ విషయమున పొందుట కనుమరింపబడెను. వార్తాపత్రికలు బహిష్కరణ ప్రచారమున విప్లవముగ క్రకటింప వలెనని కోరబడెను.

ఆంధ్ర పేపరుమిల్సు

వాటాలు త్వరగ వసూలగుట ఎఫ్. నుబ్రహ్మణ్యంగారు పాతికొట్టునండి, యిట్లు వ్రాయుచున్నారు:—శ్రీమత మోతే నారాయణరావుగారు, ఆంధ్ర పేపరుమిల్సు ప్రజంటుగారు యీ ప్రాంతములందు పంచారముతేనీ వాటాలు వసూలుచేసి, ప్రజలు చాల ఉత్సాహముగ సహాయముచేసిరి. ధనము బాగుగ వసూలయినది.

మారిన్ మైనరు

యిచ్చుటనే ఉన్నది!

దక్షిణ ఇండియాకు మొదటి సారిగా వచ్చిన మారిన్ మైనర్లు చూచుటకు అందరను ఆహ్వానించెదము. ఇవి యిప్పుడే దిగుమతి కాబడి అడినన్స్, (మద్రాసు) ప్రదర్శన శాలలలో అమర్చబడినవి.

వరుసగా ఆర్డర్లు బుక్ చేయబడును.

అడినన్స్ అండు కో.,

లిమిటెడ్,

మద్రాసు.

గుంటూరు కాంగ్రెసుసంఘనభ

తేదీమార్పు ఫిబ్రవరి 4 తేదీన జరుగును గుంటూరు, జన 29:—జిల్లాకాంగ్రెసు సంఘకార్యదర్శిగారు యిట్లు తిరి సంప్రతులుపూరి:—జిల్లాకాంగ్రెసు సంఘసభ యీనెల 31 వ తేదీన జరుగునని ప్రకటించబడెను. కాని అనివార్యమును కారణములచే ఫిబ్రవరి 4 వ తేదీకి మార్చబడెను. సభ్యులు హాజరుందరు తేదీమార్పు గమనించి అనాటికి హాజరుగా ప్రార్థింతులు.

శ్రీ విద్యానంద రిడింగురూము-తెనాలి

ఈపుస్తక భాండాగారమునకు ఫిబ్రవరి 6 వ తేదీన సాయంత్రం 4 గంటలకు మహారాజశ్రీ పానుగంటి లక్ష్మీనృసింహరావు పంతులుగారి యధ్యక్షత క్రింద వార్షికోత్సవము జరుగును. చల్లా వెంకట్రావు, దణ్ణంరాజు రంగశాయి, కార్యదర్శులు.

వాతావరణస్థితి

1929 నవంబరు 29 తేదీ మంగళవారము

మాఖ్యజిల్లా	నీరు 24 గంటలలో ఆర్పిల్లో వర్షం	నీరు 24 గంటలలో ఆర్పిల్లో వర్షం	నీరు 24 గంటలలో వర్షం	జనవరి నెల 1-5 వ తేదీలలో వర్షం	సాధారణముగ సంవత్సరమునకు వర్షపుమాత్రము
కర్ణాటక

గోపాళూర్	88	68	...	0.2	— 0.1
విశాఖపట్నం	81	78	...	0	— 0.4
కాకినాడ	82	70	...	0	— 0.2
మచిలీపట్నం	85	71	...	0	— 0.2
కర్నూరు	92	71	...	0	— 0.2
బళ్లారి	88	68	...	0	— 0.1
అనంతపురం	0.1	0
కడప	90	74	...	0.8	+ 0.4
నెల్లూరు	87	72	...	1.0	— 0.6
మద్రాసు	85	71	...	1.9	+ 0.5
కడపూరు	85	72	...	0.1	— 1.4
సేలము	90	72	...	0	— 0.8
కోయంబూరు	88	71	...	0.2	— 0.4
తిరుచూరుపల్లి	90	71	...	0	— 0.6
నాగపట్నం	84	76	...	1.9	+ 0.8
మధుర	89	75	...	0.4	— 0.1
పాంబన్	85	76	...	0.2	— 1.8
పాలంకోట	0.1	— 1.4
తిరువేండూరు	85	76	...	0.2	— 0.5
కొచ్చిన్	84	77	...	4.4	+ 3.7
కాలికట్టు	87	78	...	0	— 0.4
మంగళూరు	88	69	...	0	— 0.1
బెంగళూరు	86	65	...	0.8	0
మెరొకా	77	56	...	0	— 0.1
కొడైకానల్	65	51	...	1.8	— 1.6
కూనూర్	66	50	...	3.5	—

పర్యాయలు:— మబ్బు విస్తారముగనున్నది. రాత్రి తేదీని 8 మొదలు 5 దిగ్గిలు ఎక్కువ. దక్కణ:—రాత్రితేదీని 5 మొదలు 9 దిగ్గిలు ఎక్కువ. కర్నాటక:—మేఘములు విస్తారముగనున్నది. రాత్రి తేదీని 4 మొదలు 5 దిగ్గిలు ఎక్కువ. ఏ. ఏ. నారాయణయ్యగారు, మహాకావ్యపరిణా శాస్త్రజ్ఞుడు. ఇ-గ్లండు పోస్టాఫీసు ఆదాయము ఈసంవత్సరము నిరకుడుకంటె 1750000 పానులు ఎక్కువగా వచ్చినవి. నిన్న సాయంత్రము రాజాగారి ఆస్థానకటనమును గావించలేదు.

విశ్వేశ్వరయ్య కమిటీ నివేదికపై ప్రభుత్వమువారి ఉత్తరువులు

మైనూరులో పార్టీ ప్రభుత్వము ప్రవేశపెట్టిన కష్టము

పోలీసుల చర్యను ప్రభుత్వమువారు సమర్థించుట

సంస్థానములో హిందూ మహమ్మదీయ విభేదములు లేవు

ఇటీవల బెంగళూరులో జరిగిన హిందూ మహమ్మదీయ కొట్లాటల మూలకారణములను విచారించుటకు విశ్వేశ్వరయ్య సంఘము నియమించబడెను. భారతదేశములోని రాజకీయవర్తనలు సంస్థానములోనికి ప్రాకిన వని తెల్పి బాధ్యతాయుతప్రభుత్వమును స్థాపించి, టర్కీ, ఆఫ్ఘనిస్తాన్ముల యందు ప్రవేశపెట్టబడిన సంస్కరణములను మైనూరునందుకూడ ప్రవేశపెట్టవలయునని ప్రభుత్వమువారిని ఈ సంఘము కోరెను. ప్రభుత్వమువారును తాము తగినప్రయత్నములు చేసిన మని ఉత్తరువులో చెల్పుచున్నారు. సంస్థానములో హిందూమహమ్మదీయసమన్వయలేదనియు, అసవరముగవిషయములను ప్రజలు గొప్పజేసి ఆందోళనపడిరనియు ప్రభుత్వమువారి ఉత్తరువు తెలుపుచున్నది.

(అసోసియేటెడ్ ప్రెస్)

బెంగళూరు, జన 27:— బెంగళూరులో ఇటీవల జరిగిన హిందూమహమ్మదీయ కొట్లాటలను గురించి విచారించుటకు ప్రభుత్వమువారిచే నియమించబడిన విశ్వేశ్వరయ్య కమిటీనివేదికపై ప్రభుత్వమువారి ఉత్తరువు లిప్పుడే ప్రచురించబడినది.

అభినందన

క్లిష్టమైనట్టియు సునిశితమైనట్టియు కార్యమును శ్రద్ధతో నిర్వహించినందుకు ప్రభుత్వమువారు ప్రభుత్వమువారు విశ్వేశ్వరయ్య సంఘమునకు జడనను లిప్పించుచున్నారు. మరియు వారిట్లు ప్రాయశాస్త్రము.

ఇట్టి విచారణలను జరుపుటయే చాలకష్టతరము. అందులో సాంఘిక వివాదములవలనను, స్వాభిమానమువలనను అసలు విషయమునకు సంబంధించినట్టియు, పుక్కిటి పురాణముయినట్టి సాత్యము చాల పట్టించబడెను. సమగ్రము కానట్టియు, అసత్యమైనట్టియు, ఉపాధిగ్రహమును, అపరాధమును అను సాత్యమునుబట్టి సత్యమేదియో అసత్యమేదియో విచారణకర్తల నిర్ణయించవలసినట్లును. కావున మిక్కిలి ముఖ్యమగుసలహాలో విచారణకర్తలు భేదాభిప్రాయమును ప్రకటించిరి. కాని విచారణలను ఒక్క ఫలితమునాత్రము కలిగెను. ఆ ప్రామాఖ్యము లగువిషయములను గొప్పజేసి, ఆందోళనపడుచున్న ప్రజల చిత్తములను యీ విచారణ కాలింపజేసెను. పరిపాలనానాత్రములనుబట్టియు, జడనలనుగురించియు విచారణకర్తలచేసిన సిఫార్సులనుగురించి యభిప్రాయమెట్లున్నను పండితులు, వివాదనీయులును అను విషయములను విశ్వేశ్వరయ్యకమిటీవేరే వ్యవహరించుచున్నవని ప్రభుత్వమువారిభిప్రాయపడుచున్నారు.

పోలీసులయొక్కయు,

దండనాధికారులయొక్కయు, లోపములు

జూలై 30 తారీఖున పోలీసులను, దండనాధికారులను కొన్ని అవసరకార్యములను చేయించిరియో, అవసరములను కొన్నివలను చేసినయో విచారణకర్తలు నివేదికలో చేసిన వివరములకు ప్రభుత్వమువారు వారిసిద్ధిగతులను వివరించి సమర్థింపజూచినారు.

పరిపాలనాచక్రము భగ్గుము కాలేదు

జూలై 30 తారీఖున హిందూపులను మహమ్మదీయులను జరిగిన కొట్లాటలకు పూర్వముగాని అనంతరమునందుగాని జరిగిన సోదాలపుకు పోలీసులు దుండగిండ్లను అరెస్టుచేయక భేదాభిప్రాయములను పరిపాలనాచక్రము భగ్గుమొట్టు విచారణకర్తలు ప్రసంగించియున్నారు. ప్రభుత్వమువారు వెళ్ళివచ్చుట లేదు. బిక్టరై నను చావకుండ మిక్కిలితీవ్రముగా కల్లోలముల నడచుటలను పరిపాలనాసామర్థ్యము వ్యక్తమగుచున్నదని వారు అభిప్రాయపడుచున్నారు. ఈ విషయమై ప్రభుత్వమువారిట్లు ప్రాయశాస్త్రము.

ప్రజలను వరుసలెత్తి వధచేయుచున్నారని ప్రజల ముగములందు భీతాహుడుగలెను. పోలీసులు మిలటరీవారును కలిసి ఆగడములచేయుచున్నారని ప్రజలు ఆందోళనపడుచుండిరి. ఈభీతాహుడును ప్రజలముగములనుండి పారడ్రోలి కాంతి నెలకొల్పుటకై ఆసయమును సభ్యులమునా తెలిసిన విషయములను ప్రకటనలరూపమున అప్పుడప్పుడు ప్రచురించబడెను. ప్రకటనలోని విషయము లేవైన అసత్యముని తెలియవచ్చినయెడల వానిని సరిచేసికొని ప్రభుత్వమువారు సురల యధార్థ సిద్ధిగతులను ప్రచురించుచుండిరి.

పోలీసులు అధికారుల ఆజ్ఞలను గ్రుడ్డిగా నవలంబించలేదు

“నివేదికలో చెప్పబడినట్లు పోలీసులుగాని, దండనాధికారులుగాని స్వబుద్ధిని వినియోగించక ప్రభుత్వమువారి ఆజ్ఞలనే అనుసరించవలసినట్లును సత్యమువారు, నివేదికలో పోలీసులను, దండనాధికారులను అపార్థిత్వము ఉన్నత ప్రభుత్వోద్యోగియులతో నుత్తరప్రభుత్వములను జరుపుచుండిరి అనియున్న మాటలవలన వారు తమ స్వబుద్ధినిగ్రుడ్డిగా ఉన్నతాధికారుల ఆజ్ఞలను అనుసరించవలసినట్లును స్ఫురించుచున్నది. కాని యీమాట సత్యముకాదు. ఉన్నతోద్యోగియులకు సంగతిపందర్బాములు ఎప్పటికప్పుడు తెలియవచ్చుచున్నను ముఖముభిక్షన్నవారికి యెట్లుచేయెడు అట్లుచేయుడు అని దురదృష్టవశాత్తే చెప్పబడు పిదపలేకపోయెను. మరియు ఆ ఉద్యోగియులు చేసినది తప్పు. బిచ్చా యని నిర్ధారణచేయుటయు అసవరముకాకపోయెను. ఏలనని దుండగములు జరిగిన రోజులకే విచారణసంఘము నియమించబడెను” అని ప్రభుత్వపుటలైతరువు చెప్పుచున్నది.

కమిటీవారి సిఫారసులు

కమిటీవారి సిఫారసులనుగూర్చి వివరములు ప్రభుత్వపుటలైతరువుచెప్పుచున్నది. “అసాధారణముగాని యింటిలోనికి పోలీసుల తీసికొనిపోయింపరము, అక్కడ ఆమెల కేసులు పడియుండుటను అసాధారణమై యుండునను, ఈ విషయముల పట్టిని విచారించి పక్కా నిర్ణయముచేయుటకు విచారణకర్తలను నియమించవలసినయను నివేదిక సిఫారసు చేయుచున్నది. కాని ఈ విషయములో ప్రభుత్వమువారు యింతాకవిధమున తియచున్నారు. ప్రజలకులాలకు సవ్యమై కారణమేమియు నున్నట్లు సాత్యమువలన గనుపడదు. ఇవి కేసులు ధ్రువవలన కలిగియుండును. ఈ విషయమై యెవరైనను ఆయా కాఖాధికారులకు తెలియబడిన పరచనచ్చునగాని యింతాక విచారణను జరుపుట నిష్ఫలమని ప్రభుత్వమువారు తలచుచున్నారు.

పోలీసుశాఖా పునర్నిర్మాణము

కొంతకాలమునుండియు పోలీసుశాఖా పునర్నిర్మాణము ప్రభుత్వమువారి దృష్టికాకరించినది. ఈ విషయమై వివరములు తెలియపరచబడినతోడనే డబ్బున్నంతవరకు పోలీసుశాఖను పరియైనపరచుల ననుసరించి నిర్మించుటకు ప్రభుత్వమువారు పూనుకొనెదరు” అని ప్రభుత్వమువారు ప్రాయశాస్త్రము.

గడవిడల మూలకారణము

గడవిడల మూలకారణమును చర్చించుచు బ్రిటిషు ఇండియాలోని రాజకీయవర్తనలను సంస్థాన ప్రజల చిత్తవృత్తులను ఆందోళనపరచునని కమిటీవారు ప్రాయశాస్త్రము. మద్రాసునందు ప్రారంభించినవే ప్రామాఖ్యతోగొడవుచున్న కొంతవరకు సంస్థానప్రజల హిందోళన పరచెను.

హిందూ మహమ్మదీయ సమన్వయము

మైనూరుసంస్థానమునందు హిందూమహమ్మదీయ సమన్వయమేమియులేదని యాసందర్భమున ప్రభుత్వమువారు స్పష్టపడుచున్నారు.

బాడ్మిన్ సత్యాగ్రహము

బెంగళూరులో జరిగిన గడవిడల లక్ష్యము బాడ్మిన్ ప్రజల సత్యాగ్రహము తీవ్రముగా గొనసాగింపబడుచుండెను ఆచార్యులవలన కూడ ప్రజలు ఉద్రేకపూరితులైరి.

ప్రజల ఆచారములను అలవాట్లను సంస్కరించుట

ప్రజల ఆచారములను, అలవాట్లను సంస్కరించవలెనని సంఘమువారు సిఫారసుచేసిరి. ఈ సందర్భమున వారు టర్కీ, ఆఫ్ఘనిస్తాన్ములయందు జరిగిన సంస్కరణములను చూపి, ఆ పద్ధతులను మైనూరునందు అలంబించుట సవ్యమని నూచించుచున్నారు. ఈవిషయమై మైనూరు ప్రభుత్వమువారు తమకు చేతిపైబడలేదని చేరినచున్నారు. తక్కినది కాలమునకును, ప్రజల స్వయంప్రేరిత వలనబడుచున్నవి ప్రభుత్వమువారు ప్రాయశాస్త్రము.

విద్యాప్రచారము

ప్రజల ఆచారములయందు అలవాట్లయందును మాడ్చులు ఇచ్చవలసిన ప్రచారములను మాత్రమే జరుగవలసి యున్నది. గనుక కమిటీవారు పాఠశాల లన్నిటియందును పాఠనేపకర్తలను నిర్ధారించుచేసిరి. పెద్దవారికి ఉపాధ్యక్షములవలనను, యితరవిధములైన విద్యాప్రచారములను బోధ చేయవలెనని కోరిరి. ఈ సూచనలను ప్రభుత్వమువారు విచారించెదరు.

గ్రామపంచాయతీలు

పట్టణములను, గ్రామములయందును కంచాయతీ కొద్దుల స్థాపించుట ప్రభుత్వము వారి లక్ష్యముగా నున్నది.

నిరుద్యోగము

నిరుద్యోగమును నిర్మూలము గావించుటనుగించి కమిటీవారు యీక్రింది సూచనలను గావించుచున్నారు.

- (1) మైనూరు విశ్వవిద్యాలయములో వ్యవసాయశాఖను ప్రారంభించుట (2) బాలబిశాఖను పునరుద్ధరించుట (3) వివిధ కెల్లవిద్యలను శిక్షాశాఖను స్థాపించుట (4) ప్రాథమిక పాఠశాలలో పాఠిశ్రామికవిద్య, గ్రామములలో వ్యవసాయవిద్య సామాన్య ప్రాథమికవిద్యతోబాటు శిక్షుట (5) ప్రజల అజ్ఞానమును బాపుటకు సంస్థానములో గొప్ప ప్రతిష్టపలను నెలకొల్పుట.

వీనిలో మొదటి రెండింటివియుమై మైనూరు విశ్వవిద్యాలయమువారి యభిప్రాయమును కనుగొని తదుపరి ప్రభుత్వమువారు నిర్ణయించెదరు. మూడవ విషయము ప్రభుత్వమువారివిచారణలో నున్నది. వివరములు రాగానే అగ్గి ప్రవేశపెట్టబడును. విద్యాప్రచారమును మునుపటివలెనే ముందుకూడ ప్రభుత్వమువారు కొనసాగించెదరు.

పారిశ్రామికాభివృద్ధి

పారిశ్రామికాభివృద్ధికై సంస్థానప్రభుత్వములో నూటికి 6 నుండి 8 వరకు చెచ్చించవలెనని నివేదికలో చేయబడిన సూచనల విషయమై ప్రభుత్వమువారు విచారించి సంతకము పారిశ్రామికాభివృద్ధికి విషయోగింగులతో అంతర్వ్యమును వినియోగించెదరని ప్రభుత్వమువారి ఉత్తరువు తెలుపుచున్నది.

రాజకీయ అశాంతి

ప్రజలలో ప్రబలిన రాజకీయ అశాంతిని పోగొట్టుటకై ప్రభుత్వములో బాధ్యతాయుత ప్రభుత్వమును స్థాపించవలెనని కమిటీవారు సిఫారుసు చేసినారు. ఇదివరకు ఈవిషయమై ప్రభుత్వమువారు శ్రద్ధవహించియుండిరి. ఇకముందుకూడ శ్రద్ధవహించగలరు. కాని మైనూరులో రాజకీయభివృద్ధి జరుగునంతవరకు ప్రభుత్వమువారు గ్రహించవలెదవాలరు. ప్రజల సాంఘిక నిర్మాణమున కనుగుణముగ ప్రభుత్వముండవలెను. ఇన్ని కాగరికతలు ఇచ్చి విజ్ఞానములు యింతమంది ప్రజలకేరము విచారించవలసినవృత్తు మైనూరు వంటి సంస్థానములో పార్టీప్రభుత్వము ప్రభావశీలిని ప్రభుత్వము ప్రవేశపెట్టుట మిక్కిలి కష్టము. ఇట్లు చెప్పబడినోరబడినట్టిగాని, అసవరమైనట్టిగాని సంస్కరణలు చేయరాదని ప్రభుత్వముయొక్క ఉద్దేశముగాదు. ఏసంఘమునందు ప్రవేశపెట్టబడుచున్నవో ఆ సంఘమునను రాజకీయ సంస్కరణలు తగినవిగానుండవలెనని మాత్రము మైనూరు ప్రభుత్వమువారు తలచుచున్నారు. మైనూరు ప్రభుత్వమునకు సంబంధించినవరకు అయ్యెముగ ప్రభుత్వమువారివలె యెట్లుగో సంస్కరణములను చేయించుటకు ప్రజలు కష్టపడుచున్నారని చెప్పబడు వలవడదని ప్రభుత్వపు ఉత్తరువు తెలుపుచున్నది.

కావలెను

మా మూల, నీ లు గ్రామ్యులెగులు, వర్తింతు లువగై రాధారాజే మన భద్రులవై చిల్లరగా విక్రయించుటకు ఏజుట్లు కొనితెను. అరిచిటకు నయ్యుట్టి కక్కని శిక్షెనులు. డబ్బు సంపాదించుటకు గొప్పతరుణము. తెట్టుటకు అవసరము లేదు. ఉత్తరప్రదేశ్ తరము లింగ్ల ములో నెట్టాయవలెను. బాక్సు నెం 99 C/o ఆంధ్రప్రదేశ్, మదరాసు

వృత్తాంతలేఖలు

పర్రాకిమిడి

(స్వకీయవిలేఖరి)

జనవరి 23 వ తే గల ఆంధ్రప్రదేశ్ పర్రాకిమిడి వృత్తాంతలేఖలక్రింద ప్రకటింపబడిన విషయములలో ఈ కింది ప సరణలు చేయవలసియున్నది. 1. శ్రీ గవర్నరుగారు రైల్వేలైను తెరచుచు 3 మైళ్లు మాత్రమే పోవుచు. 2. రైల్వేకు దొంగి బంగారీయువకులు గణుపురం సమీపమున కత్తిదెబ్బలు తిని అపాయనీలిలో నున్నారని, అదేసమయమున పాలింగి బంగారీకు నిప్పంటించుట జరిగెను. గాని బంగారీలో నారులేక.

సూర్యకృత్యము:—పర్రాకిమిడి గణుపుర రైల్వే ఆఫీసరుకు ఇటీవల కుంటుకలవల కలిగిన నష్టముచే రూఢిచార్జులు తెలియవచ్చెను. అతనిని పోలీసుగానికడ నెంచినది గణుపురం సమీపమున జరిగెను. బలము గాఢములు తగిలెను. అచ్చటనే అప్పత్రిలో అపాయనీలిలో నున్నారని, పాలింగిలో బంగారీ కాలపట్ట ప్రత్యేకముగా జరిగెను. ధననష్టము యథా మే.

సానుభూతి పథ:—కేసులకు ఇంటూరి కనకాచలం పంతులు హెడ్డార్లు రూబాన్ కాలేజివారి ఆకాల మరణము కై నిలపించుచు శ్రీ దావావారి కాలేజి ఉపాధ్యాయ సంఘ మువారు 21-1-29 దిని సానుభూతి పథ గానించిన, నాడు వారి గౌరవార్థము కాలేజి మూయబడినది. ప్రీన్సిపాల్ సి. జగన్నాథ స్వామిగారు ఎం. ఎ. ఎల్. టి. తమ విచారము తెలియచిరి. కాలేజి సింహము అని పేరు వెలసిన వీరి మరణము కై నిలపించని విద్యార్థి లేడు.

కర్నూలు

(స్వకీయవిలేఖరి)

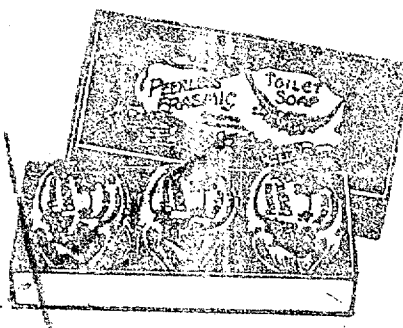
కర్నూలు మండల ఉపాధ్యాయులసభ
కర్నూలు 27-1-29 కై సెకండరీ ఉపాధ్యాయుల సభ కివరావుగారి అధ్యక్షత క్రింద సమావేశమయెను. ప్రారంభమున గవర్నరు మెంటు ఉన్నత పాఠశాల ప్రధానోపాధ్యాయులకు పత్రము ఇవ్వబడినది. ప్రధానాచార్యుల ధర్మముల గురించి యుపన్యసించిరి. మునిసికల్ హైస్కూలు ప్రధానోపాధ్యాయులకు ఆర్. కె. కృష్ణస్వామి అచ్యుతుగారు సెకండరీ విద్యావిభాగము చెందవలసిన చూపులగుంచి యుపన్యసించిరి. ఇవ్వటి నిలబడుట సంవత్సరాంతమున ముగింపరానంత పాదవుగా నున్నవనియు, ఎ, బి, సి, అను గ్రూపులు లేకుండా ప్రతిపక్షము ఎల్లరకు బోధించవలెననియు, బడిని వదలగానే నుచున్నావలకు వెతుకకుండా స్వతంత్రతనినము చేయబోద్యుడు ఒకటి రెండు విషయములలో తర్ఫీదు చేయవలెననియు వారు తెలిపిరి. ఉపసభామైన పీఠప ఎన్నికలు జరిగెను. కృష్ణస్వామి అచ్యుత్ గారు అధ్యక్షులుగను, పశుపతి అచ్యుత్ గారు కార్యదర్శిగను ఎన్నుకొనబడిరి. సెలవులగురించియు, జీతములగురించియు కొన్ని తీర్మానములు చేసిరి.

మచిలీపట్టణము

(స్వకీయవిలేఖరి)

తాలూకాబోర్డు యెన్నికలపై ఇంజక్షను
జనవరి 27:—బందరు ప్రీన్సిపాల్ డిస్ట్రిక్టు మనషలు బోర్డులో తాలూకాబోర్డు యెన్నికలను నిలుపుటకై లేచిన ఇంజక్షను కిటీవను కొట్టివేసినవీదన, వారి శ్రీయుత కామారి బంకటవలపతయ్యగారు తిరిగి జిల్లాబోర్డువారికి అప్పించిరి. అప్పించి విచారింపి జిల్లాబోర్డుగా, యెన్నికలు జరిగకూడని వేయనియును, జరిగినట్లు తెలియుచున్నందున, (బాలు) ఓట్లు తెల్పెలు, తెల్పబడరాదనియును, టెంపరరీ ఇంజక్షన్ నిన్న సాయంతరము ఇచ్చియుండిరి. ఇది విక్రియి కలవరమునకు పోతున్నయియున్నది.

బి.శ్రీ. ముదిగొండ బుచ్చయ్య లింగంఅచ్యుతాచార్యుగారు శ్రీయుత పురాణం నూరిశాస్త్రిగారి గృహమున, శ్రీమహ్మద తోపస్వామిలను, పోరంభించినారు. మొదటిది రెండుకొంబ లాయెను. ఉపస్వామిలను కొంబకాలానంతరం బడగు నని తెలియుచున్నది.

ఇది ఆమోఘమైన సబ్బు

PEERLESS ERASMIC
The Dainty SOAP

4662-2

రసాయన చాయశాల

మేలైన గట్టి చాయనూలు వ్యాపారం, తూర్పువాకిలి, మధుర.

గట్టిచాయ నూతన రంగునూలు రకములు తయారుచేయడములో "ఇలంయాలా" నల్లను మొదటివారిని మిక్కిలి ప్రఖ్యాతి చెందినవారు.

అన్ని రకములలోను పక్క-రంగులు నలీసుగా చిక్కును.

ఒకపర్యాయము మూ రకములను ఉపయోగించినవారు, మూ రంగునూలు వినా, మరి యితర రకములను ముట్టరు.

కౌంసిల్ ఆర్డర్ వ్రాయించేది.

5148

శ్రీ త్యాగరాయజయంతి
బందరులో యధాశ్రతారము శ్రీహరివాగ్దేవముం గారి గృహముందు, శ్రీత్యాగరాయ జయంత్యుత్సవములు ఈసంవత్సరమున జరుపబడును.

కార్యక్రమము 29 తేది నుండియు ప్రారంభమగును. సుప్రసిద్ధ విద్వాంసులు చాలమంది దంతుచేయుదురని తెలియుచున్నది.

శ్రీ ద్రాపదీశరణాగతి
మొన్న సాయంకాలము 6 గంటలకు, పురభవనమును శ్రీమత్ కొందాడై రాఘవాచార్యులుగారను సుప్రసిద్ధ పండితులు, శ్రీద్రాపదీశరణాగతినిగూర్చి వృదుమధురముగను పన్యసించిరి.

మరలా శ్రీ రావుబహదూరు శ్రీ హనుమంతరావు పంతులుగారు అధ్యక్షతన వహించియుండిరి.

చాచా
ఇదివరకు ఇచ్చట డిస్ట్రిక్టు మనషలుగా నుండియున్న మహమ్మద్ ఇస్మహాన్ సాహెబుగారి గౌరవార్థము, కొందరు శ్వాసవాది యవకులు, మొన్న సాయంకాలము, బుట్టాయ పేట హాలులో 'చాచా' ప్రదర్శనము చేసియుండిరి. ప్రదర్శనము రమ్యముగ నుండెను.

సుప్రసిద్ధ ఉన్నాద వైద్యాలయము

స్థాపితము 1885 సం॥రము

మరిపోవుట అనే రోగమును బాగుచేయుట యందు మంచికేసు గలదు. నువారు 150 పలెరముల నుండి బాగుచేయుచున్నాము. వెలకొలిది రోగులు ఆరోగ్యమును పొంది, యోగ్యతాత్రములు నిచ్చి యున్నారు. వలయువారికి వ్యాటలగు ఉచితము.

అంగర రంగార్య అందు

బదర్లు, వెనికేరు, 98

ఆలమూరు పోస్టు, తూర్పుగోదావరి జిల్లా.

రాజమండ్రి
(స్వకీయవిలేఖరి)
హిందూ సమాజము

28 జనవరి:—హిందూసమాజమువారి యాజమాన్యము క్రింద జరిగిన ఆటలు నిన్న సాయంకాలములో పూర్తి అయినవి. ఈసంవత్సరమున హిందూసమాజ ఆసరణలో పురమున జనపథ జరిగెను. రాజమండ్రికాలేజి ప్రీన్సిపాలుగారగు (బయిల్) వోరగారు అధ్యక్షత వహించిరి. శ్రీమతి నల్లి మాతృఅమ్మ గారు జయమనోహరి చారికి బహుమతుల నిచ్చివేసిరి.

బహుమతులనొందినవారి పేర్లు
బిలియతున్న
మొదటి బహుమతి—మ.రా.రా.శ్రీ అద్దంకి మళ్ళు ప్రాణరావు గారు. రెండవబహుమతి—వీలూరు కావరములగు రమణారావుగారు.

చదరంగము
మొదటి బహుమానము—వీలూరు కావరములగు శరథం గారు. రెండవబహుమతి—కదియం కావరములగు శారాయగరావుగారు.

తెన్నిశు-వ్యక్తులు
మొదటిబహుమతి—క్రిష్ణస్వామి గారు. రెండవబహుమతి—పి. భావ్యకాచార్యులుగారు.

తెన్నిశు సంఘముగా మొదటిబహుమతి టి. రామ లింగస్వామిగారు. పి. భావ్యకాచార్యులుగారు. రెండవబహుమతి—క్రిష్ణస్వామి, శేషగిరీరావుగారు.

మీరు ఆది దీనరం

ఆయిల్ బెంటుకలను శాశ్వతముగ మొలవకుండ చేయును. బుడ్డి రు. 8. ఈనెల ఆఖరు వర్కు రు. 2-0-0 మాత్రం. —:ధన్యతలయం, నాయక నికల్లి, వేటసారెంపాడు

1204 2 అక్షర కథనము రు. 1-8
రు. 5-0-0

శ్రీ మహర్షి సంపాదమున 300 పుటములు వేయబడి పది. బహుమతి—తమ్మ, కే. ధర్మ, తమ్మ, వీటను బోగొట్టును. కథమును విన్నందును శ్రీ దేవారాంధ్ర విభాగము మందులో వంక జగము. అనేకము గాడి మృగము. వీటలగు ఉచితము.

2126 ఆర్డరసాయనశాల, ముత్తూరు, కృష్ణా.

దక్షిణహిందూదేశ టెన్నిస్ దక్షత పందెములు (స్వకీయవిలేఖరి)

గుంటూరు 26-1-29. ఈ కోణ ఆడబిసిన ఆటలలో టెన్నిస్ ఆటయందు గణనీయమైన చాకచక్యము కొంతవరకు గమనీయమైనది. శ్రీయుత శార్దూలంబి శారాయణమూర్తిగారు విష్ణుభట్ల శుబ్రహ్మణ్యంగారు ఆడిన సింగిల్స్ ఆట సేత్రతల్య మొనర్చెను. శారాయణమూర్తిగారు వారిసహజ యలకనతో దీనికొనిన సగము వాటిని దానికి శుబ్రహ్మణ్యంగారు సేద్యతో జరిపిన బంతుల ప్రేక్షకుల హృదయములను చెలరేగ జేసెను. శుబ్రహ్మణ్యమూర్తిగారు సేద్యతో నడిపిన లాభము లేపోయెను. వారు శారాయణమూర్తిగారిచే నోడింపబడిరి.

స్కోరు 6! 2, 6! 8, తరువరి శారాయణమూర్తిగారు టి. పూర్ణచంద్రరావుగారు నాడిరి. వారి యాటలపోకడ టెన్నిస్ క్రాస్త్ర యొక్క ముఖానుండి ఒకరికంటె నొకరు సేద్యమును నాడిరి. వారిద్దరిలోను గేములకొరకే నాడినట్లు కనబడక, నిజమయిన యాటలను బాదుట కవకాశమేర్పడెను. మొదటిసెట్టు శారాయణమూర్తిగారికి 7: 5, తో నచ్చెను. తరువాత దానిలో ఐదవసేముడు గేములవారికే తిరిగివచ్చెను. ఇంతలో ప్రార్థు కంకెను, పూర్ణచంద్రరావుగారు ఆడుట చూసిరి.

ఈకోణ ఆడబిసిన ఆటలలో బి. కామేశ్వరరావుగారు మాధవపెద్ది హనుమంతరావుగారిని చాల యుత్సాహజనకముగా నుండెను. హనుమంతరావుగారి చక్కని నెట్టుమీదగాబోవు దెబ్బలు, వాటికి కామేశ్వరరావుగారి గట్టి ఎదురుదెబ్బలు ప్రేక్షకుల హృదయభరణము. ఇద్దరు చాలయరుకుగా నాడిరి. మొదటిసెట్టు కామేశ్వరరావుగారికిని రెండవది హనుమంతరావుగారికి వచ్చుటచే నెడరు గలచెడరాడని నిర్ధారణజేయుటకు వీలులేకండెను. చివరకు హనుమంతరావుగారి యోధిదోయిరి. స్కోరు 6, 3, 4, 6, 6, 2. శుభసిద్ధిదత్తులగు బందరు సోదరులు వరుససే రెండుసెట్టులలో రాజారావు, సాంబశివరావుగార్లు నోడించిరి. వారిస్కోరు 6, 2, 6, 1.

27-వ తేదీయందయము

ఈయందయమునగూడ కొన్ని యాటలాడబడెను. చిరుతడగు జానకిరామయ్య, టెన్నిస్ ఆటలో భిష్ణులగు వి. అంకమ్మనాయుడుగారితో నాడబడినవైనను, జానకిరామయ్య అభిమన్యులవలెనే పోట్లాడెను. కాని పూర్వాభేద్యమును పూర్తిగా నెరుగకపోవుటచే ఆయన యోధిసోదలినవైనను, ఈవిద్యాభినింక చక్కగనభ్యసించిన ఈయంట్లలో సచిరకాలమున మంచిదక్షుడగు నూచనలు గన్పించుచున్నవని తేల్చుట కాంతర్యము సంభవింతులెను. స్కోరు 7, 6, 6, 6.

రాజా డి. వి. యస్. ప్రసాదుగారు యలకనగా రెండుసెట్టులలో బి. శుభాచారావుగారి నోడించిరి.

దబుల్స్ ఆటయొక్క గేడు ఆడబడెను. బి. లక్ష్మీశారాయణగారు, కామేశ్వర రావుగారు నలి లాడువముగా బి. క్రిష్ణమూలు, టి. సంపూర్ణ లక్ష్మీశారాయణగార్లతో పోట్లాడి యలకనగా నోడించిరి. స్కోరు 6: 0; 6: 2.

ఫలితములు

26-1-29.

టి. పూర్ణచంద్రరావుగారు యం. రామచంద్రరావుగారిని నోడించిరి. 6: 4, 6: 4.

శారాయణమూర్తిగారు శుబ్రహ్మణ్యంగారిని నోడించిరి. 6: 2, 6: 8, కామేశ్వరరావుగారు యం. హనుమంతరావుగారి నోడించిరి. 6: 1, 4: 6, 6: 2.

శారాయణమూర్తిగారు పూర్ణచంద్రరావుగారి నోడించిరి.

సోదరులు—రాజారావుగారిని, స్నేహితుని నోడించిరి. 6: 2, 6: 1.

27 వ తేదీ ఉదయము

బి. లక్ష్మీశారాయణ కామేశ్వర రావుగార్లు వి. శ్రీరామలంక, తాడేపల్లి సంపూర్ణ లక్ష్మీశారాయణగార్లు నోడించిరి. 6: 0, 6: 2.

డి. శ్రీరామలంకాడు వి. రామమూర్తిగారి నోడించిరి. 7: 5, 2: 6, 6: 2.

వి. అంకమ్మనాయుడుగారు, జానకిరామయ్యగారి నోడించిరి. 7: 5, 8: 6.

రాజా డి. వి. యస్. ప్రసాదుగారు వి. శుభాచారావుగారి నోడించిరి. 6: 2, 6: 1.

బహుమానము రు. 500.

తంతివిలాసం

"గుల్బహార్." మద్రాసు (145)

గుల్బహార్ తలనూనె రిజిస్టర్

ఆర్యులారా, గుల్బహార్ తలనూనె శుభముగించినవెంటనే, తల్లకు చలువజేయును, మెదడునకు శక్తినిగలిగించి వెంట్రుకలను పొదుగును, నలుపుగాను పేరుగునటొనర్చును. వెంట్రుకలను రాలిపోకుండునట్లుగా వెంట్రుకకుదుర్లను గట్టిపరచును. పేలును చంపును. కంటిద్వంద్వేని అభివృద్ధిపరచును. పిటి అన్నిటిలోకి గొప్పసంగతి ఏమనగా దానియొక్క మంచినువాసన. ఉపయోగించినవారి మనస్సులందరినీ పుష్కలముతో నింపియున్నట్లునిపించును.

మేము ధృఢముగా చెప్పుచున్నది గుల్బహార్ యొక్క నూనెను ఉపయోగించినవారివారమురోజులపరకు నుండును. తదుపరి స్నానమొనర్చిన పిమ్మట నూనెను యొకను సగము శుభాసన నిలవియుండును.

ఇండియాలో అనేకవిధముల తలనూనెలు తయారై యుండి యున్నప్పటికి, యిట్టి శుభాసన, యిట్టి ఉపయోగముగలదిమరెన్నియొకలేదు. ఇట్టి లాభమును చేకూర్చుకొని తలనూనె ప్రపంచమును పోరేదియులేదని నొక్కి పక్కాచింపగలము. జాగ్రత్త! విశేషతెలుసుకొండి జాగ్రత్త.

యోగ్యతా వ్రతములు లింగుల్ని క్షేపి మద్రాసు 27-4-1928

గుల్బహార్ తలనూనెను ఉపయోగించుట ప్రాయశ్చిత్యముగా కొరకనిది. సన్నేహితులనిగిరి. అది శాస్త్రమై డాక్టర్ సి. నలైతే

టాబ్ మల్ హుస్సేన్ అత్యుత్సాహి, ఎలిస్ రోడ్డుమాంటురోడ్డు మద్రాసు వారివద్దనుండి శేనోక గుల్బహార్ తలనూనె సీసా నోకటి కొంటిని. ఉపయోగించి చూడగా మెదడునకు, చల్లదనమును గలిగించి హాయిగానుండెను. చూడెట్లునందవచ్చునట్లు యితర తలనూనెలకంటె అన్నివిధముల సర్వోత్కృష్టమైనదని తెలపగలము. (కజి లందరు ఉపయోగించుటలపై నివ్వగలవాడను.

టాబ్ మల్ హుస్సేన్, అత్యుత్సాహి, ఎలిస్ రోడ్డుమాంటురోడ్డు మద్రాసు, వారివద్ద నోక గుల్బహార్ తలనూనె సీసా నోకటిని కొంటిని. నేను యిదివరలో బహు పొందగలిగినతల నూనెలన్నిటికంటె శ్రేష్టతరమైనది. వెంట్రుకల బాగుగా నభివృద్ధి పరచును. మెదడునకు చల్లదనమును గలిగించును. దీని నుపయోగించుటలవలన శాశ్వత శుభము కనబడెను. అందువలన యితరులకు సలహా యిచ్చుట శాశ్వత పరమానందముగా నుండెను. టాబ్ మల్ హుస్సేన్ గారి యందుకుగాను నేను బహుకరించిన దీపర్పితే.

డి. డైరామ్ పోస్టాఫీసుల ఇన్ స్పెక్టరు మద్రాసు 15-11-1927

Table with 2 columns: Price per unit and Total price. Rows include 1 lb, 1/2 lb, and 1/4 lb prices.

టాబ్ మల్ హుస్సేన్, అత్యుత్సాహి, ఎలిస్ రోడ్డు, మాంటురోడ్డు, మద్రాసు. } TAJMUL HUSSAIN, Indian Scent Manufacturers, Ellis Road, Mount Road, Madras.

ఆంధ్రవిద్యార్థి మహాసభ (స్వకీయవిలేఖరి)

బందరు, జనవరి 26—శ్రీ యంధ్ర విద్యార్థి మహాసభయొక్క అష్టమ సమ్మేళనము యీ ఉదయము 10 గంటలకు ఇచ్చటి వివరస్థానినీమా హాలులో మిక్కిలి యుత్సాహపూరితముగ ప్రారంభింపబడెను.

మైసూరు విశ్వవిద్యాలయోపాధ్యక్షులగు కె. చాడీగారు అధ్యక్షులహొందరి. శ్రీ చాడీగారిని యాహ్వానము వారు ఉదయము 10 మిగిలి గంటలకు రైలుస్టేషనునకు కలిసి కొని స్వాగతమునకి ప్రముఖులాలంకృతులచేసి మేళతోడులతో నూరేగించుచు సభాదుకనునకు గొనిపోయిరి.

అహ్వానసంఘాధ్యక్షులగు శ్రీయుత వి. శుభాచారావుగారు, సభ ప్రారంభింపబడగానే, తమ స్వాగతోపహ్వానమును చదివిరి.

పిమ్మట, కార్యదర్శిగారు ప్రముఖుల సేవల వద్ద నుండి వచ్చిన కుభసందేశములను, తిరిగివార్తలనుచదివిరి. అందు ముఖ్యముగ, శ్రీయుత కట్టమంచి రామలింగారెడిగారు, శుభాచంద్రబోసగారు, శ్రీ పండిత జనహరిలాల్ నెహ్రూగారు, శ్రీ జేమారీ రామకృష్ణరావుగారుగారు, గుంటూరు కాలేజి ప్రిన్సిపాలు రాయప్రోలుగారు, బందరు హిందూకాలేజి అధ్యక్షులు, శ్రీ వారణాసి శ్రీనివాసరావుగారు మొదలగువారు వరిపినసందేశములు చదువబడెను.

అధ్యక్షోపహ్వానము ముగిసినపిమ్మట తిరిగి మహాసభ మధ్యాహ్నము తాల్గుగంటలకు సమావేశమయెను. తీర్మానములు చర్చించబడుచున్నవి.

శ్రీ మహాదేవ గ్రంథాలయము - పొందూరు

ఈ గ్రంథాలయమునకు, తే 28-2-29 దీని జనవరికు ద్వితీయ వార్షికోత్సవమునకు, నిజయనగరం తాలూకా పోర్టు అధ్యక్షులునగు శ్రీ శ్రీ పూసపాటి లక్ష్మీనరసింహారాజుగారు అధ్యక్షత వహించుటకు దయతో సంగీకరించిరి.

వీరమల్ల అప్పారావు, కార్యదర్శి.

నిరుపమాన ప్రతిభాశాలియగు గ్రుడ్డిబాలుడు (ఒక విలేఖకుడు)

ప్రార్థులూరు వికలాంగకరణాలయముననుండు ఎల్. సంజీవరాయడను నీ గ్రుడ్డిబాలుడు ముద్దమూరు గ్రామమునందును, కమలాపురమునందును పథలజేసి తన యాసాధారణ శ్రద్ధచే నందఱును గొప్పగా మెప్పించి మెదల్చును భూరివిరాళములను సంపాదించగలిగెను. వృద్ధకులెప్పుడు కఠినములైన రోగములను నవలీగజేసి తప్పకుండ నోటచెప్పుచు వచ్చెను. ఇటువంటి ప్రజ్ఞాశాలి యూరోపుఖండమున పుట్టియుండినయెడల అతడు సంపాదించగలిగియుండెడివాడు. ఇతనిని చెన్నపురినుండి గొప్ప వారే యాహ్వానించి యున్నారట. త్వరతో చెన్నపురికి పోనున్నారు. శ్రీయుత ఏ. కే. మునిగారిచేత సాహిత్యపరిణా వికలాంగకరణాలయము దినదిశాఖివృద్ధి గాంచుచున్నదని వ్రాయుట కొంతయు సంభవించుచున్నారము.

శ్రీ కస్తూరిదేవి విద్యాలయము - నెల్లూరు

పేదకలపూడి వాస్తవ్యులు శ్రీయుత చెలలవాడ శాగభూషణరావు చౌదరిగారు ఆయావిశేషముగా మా విద్యాలయోధివృద్ధిని కాంక్షించుచు రూ 80/-లు (ముప్పదిరూపాయలు) విరాళముగా పంపియున్నారు. ఇందుకు వారికి మేమంతయు కృతజ్ఞులము.

పొణకా కనకమ్మ, కార్యదర్శి.

వార్షిక ప్రదర్శనము

రాజమండ్రి ఆర్ట్స్ కాలేజీ సైన్సుసంఘపు తృతీయ వార్షిక ప్రదర్శనము ఫిబ్రవరి 2-వ తేదీ తనివారంనాడు ఉదయం 9 మొదలు సాయంత్రం 8 గంటలవరకు జరుగును వైరులకు తెలిగొనాఫ్ ఎక్స్ పోజు జగదీశ్వరుగారి శ్రద్ధతోపాటు పరిశోధనలో ముఖ్యమైనవి ప్రదర్శింపబడువనిచో ముఖ్యములు.

ఎమ్. ఆర్. వి. కృష్ణరావు, కార్యదర్శి.

ఆంధ్రపత్రిక - భారతి

నిజాంరాష్ట్రమునందలి ఆంధ్రజిల్లాలలో నుండువారికి వీ. పీ. లు పంపుట సామ్యు వసూలు చేయుట మొదలగు సౌకర్యములు లేనందున దక్షిణ హైదరాబాదు 566 రెసిడెన్సీ బజారులో నుండు నామవల్లి గౌరీశంకరవర్మ అండ్ కో., ఆంధ్రబుక్ డిపో వారిని మా ఏజెంట్లుగా నేర్పరచినాము. అంగ్రేజీ పోస్టు సౌకర్యములు లేనివారు మా ఏజెంట్లు వ్రాసే పత్రములు వ్రాసేవారు తెప్పించుకొనవచ్చును.

చందాలవరము

ఆంధ్రవినపత్రిక సంవత్సరచందా (ఉస్మానియా)	28-6-0	కల్ నాట	24-0-0
" ఆరుమాసములకు "	14-4-0	"	12-0-0
" మూడుమాసములకు "	7-7-0	"	6-4-0
" మాసమునకు "	2-9-0	"	2-2-0
ఆంధ్రవినపత్రిక సంవత్సరచందా ఉస్మానియా	4-12-0	"	4-0-0

క్రొత్త సంవత్సరాది సంచికలు

దినపత్రిక చందాదారులకు	1-0-0	చందాదారులు కొనివారికి	2-0-0
వారపత్రిక "	1-4-0	పాఠశాలలకు సంచిక 1-5	1-0-0

సంచికల సంపుటకు తపా అభివృద్ధి ప్రత్యేకము.

భారతి (సచిత్రమాసపత్రిక)

రంగుల చిత్రపటములు, విద్యాంసులచే వ్రాయబడిన గద్య, పద్య, చారిత్రక, గాన, చిత్రకాది విషయములను చర్చించు వ్యాసములు, కథలు కలిగి అతిసుందరముగ ప్రకటితమగు చున్నది.

సంవత్సరచందా	ఉస్మానియా	7-2-0	కల్ నాట	6-0-0
ఆర్థసంవత్సరచందా	"	3-9-0	"	3-0-0
విడిపత్రిక	"	0-12-0	"	0-10-0

భారతి వెనకటి పాలుగు సంపుటములు (1924 సం. మొదలు 1927 సం. వఱకు) కృత్రిమ ప్రతు విక్రయమునకు సిద్ధముగనున్నవి. ఒక్కొక్క సంపుటము (రెండుభాగములు) వెల రూ. 6-0-0. వీ. పీ. చార్జీలు వ్రాసేవారు ప్రత్యేకము

మేనేజరు, "ఆంధ్రపత్రికాకార్యాలయము" 7, తంబుచెట్టి వీధి, మద్రాసు.

నిజాంరాష్ట్రప్రతినిధి:— నామవల్లి గౌరీశంకరవర్మ అండ్ కో.,

566, రెసిడెన్సీబజారు, హైదరాబాదు, దక్కన్.

Price Anna 10 only.

AMRUTANJANI DEPOT
MADRAS & BOMBAY.

వకటన

(2046)

ఈ గుర్తు వర్ణమునకు వచ్చిగాని, బాబులవారుగాని తొగలక్షణములను తెలుపుట చేసినా ఈ వర్ణమునకు వచ్చుకొనవలసిన వారు, వర్ణము వగైరకు నివరముగ ప్రకటనకు ప్రాప్తి పొందజరుగును. (నెం. 2) దాక్షిణ్య ప్రాధికారము మార్చి 1, 1929, బెజవాడ.

అమృతాంజనం డిపో వారి

సుప్రసిద్ధావధముల జాబితా

	రూ.
1. శివరసాయనము మాత్రము అశీర్వమునకు	1-4
2. వజ్రగుళికలు ధాతుపుష్టికి	1-0
3. జ్వరహరి జ్వరములకు సీసా 1-5	0-16
4. అమృతాంజనము సీసా 1-5	0-12
5. మూలశంకకు తెలము డబ్బి 1-5	0-10
6. తామరతెలము, తామర, తీటకు	0-6
7. కలరా మాత్రము, వాంతి బెరులకు	0-0
8. తేజముందు, తేలుకాటుకు సీసా 1-5	0-8
9. దంతకూలహరి, పండ్లపోటుకు	0-2
10. కర్ణకూలహరి, చెవిపోటుకు	0-6
11. గజ్జికి తెలము, గజ్జిచీడలకు డబ్బి 1-5	0-4
12. పగుళ్లకు తెలము, శీతపగుళ్లకు	0-6
13. పేలకు మందు సీసా 1-5	0-4
14. చందన అత్తరు 1 బోన్సు	2-0
15. కుమ్మకు తెలము, డబ్బి 1-5	0-8
16. దంతచూర్ణము, పండ్లతోముటుకు	0-8
17. కుఖిభోగిమాత్రము	1-2
18. కుఖిభోగి తెలము, పుండ్లకు	1-0
19. రోమహరి, వెండ్రుకలు ఊడుటకు	0-8
20. హోహిని తెలము, వెండ్రుకలు పెరుగుటకు	0-12
21. చుండుకు నూనె సీసా 1-5	0-6
22. గ్రహణీమాత్రము డబ్బి 1-5	0-8
23. జాలాబి మాత్రము, మలబద్ధమునకు	0-8
24. కుసుమరీమాత్రము, కుసుమవ్యాధులకు	1-0
25. నెగకు ద్రావకము సీసా 1-5	1-0
26. కఘహరి, శీతకట్టు దగ్గులకు	0-0
27. కఘహరిచూర్ణము, దగ్గు ఉబ్బునములకు డబ్బి 1-5	0-8
28. నుందరి తెలము, ముఖకాంతికి డబ్బి 1-5	0-8
29. శిరోవేదన మాత్రము, తలనొప్పిలకు	0-12
30. నేత్రాంజనము, కంటివ్యాధులకు	0-4
31. ఉబ్బునమునకు మందు	2-0
32. పంకమపువ్వు తు 1-5	3-0
33. పచ్చకర్పూరం తు 1-5	3-0
34. కస్తూరి	3-6
35. జాన్న తు 1-5	3-0

అమృతాంజనం డిపో

బొంబాయి

మదరాసు

ఆంధ్రగ్రంథమాల

నెం. 7 తంబుచెట్టి వీధి, మద్రాసు.

ఈ గ్రంథమాలయందు విజ్ఞానాభ్యుదయమునకు సాధనములై వివిధవిషయములకు సంబంధించిన గ్రంథములు రెండుమాసముల కొకగ్రంథమునందున ప్రచురింపబడును.

వెలువడిన గ్రంథములు

- 1 శతకమంజరి (భక్తిసంపుటము): వృషాధిప, నర్మేశ్వర, దేవకీనందన, ఒంటిమిట్టరఘువీర, నారాయణ, కాళహస్తీశ్వర, దాశరథి, రంగశాయి, రామతారక, రామచంద్ర శతకములు పది యిందు గలవు. ఒక్కొక్క శతకమునకు వీరికయు, పాఠభేదములును గలవు. (ఈ శతకములు విడిగను దొరకును.) 0-5-0
- 2 బసవపురాణము (ద్విపద): పాల్కురికి సోమనాథుడు. అనేక తాళపత్రమాతృకలను బరిశీలించి కూర్చిన మూలము. పాఠభేదములు సూచింపబడినవి. శ్రీ వేటూరి ప్రభాకర శాస్త్రిగారు వ్రాసిన విపుల మగువీరిక గలదు 9-5-0
- 3 గాంధీమహాత్ముని బెల్లాము కాంగ్రెసు అధ్యక్షోపన్యాసము 0-5-0
- 4 కమలాక్షి. (చిన్న చిత్రకథ): శ్రీ రాయనం వేంకటకృష్ణుడుగారు, యమ్. ఏ. యల్. టి. 0-5-0
- 5 నీతినిధి: ఇది యొక యత్కృష్టనీతిగ్రంథము. ఇది తొలుదొల్త రెండువేలెడ్లకు ముం దొక భారతీయ పండితునిచే తిబేతుభాషయందు రచియింపబడి పదవడి యనేకభాషల బరివర్తితమై వ్యాప్తిని గన్నది. అనువాదకులు: శ్రీ వేటూరి ప్రభాకరశాస్త్రిగారు 0-5-0
- 6 త్యాగరాజస్వామిచరిత్రము (పద్యకావ్యము): శ్రీ పసుమర్తి కృష్ణమూర్తిశాస్త్రి కృతము. శ్రీ రామభక్తాగ్రణియు, గాయకపితామహుడు నగు శ్రీ త్యాగరాజగారు చరిత్ర మిందు నరసముగ వర్ణింపబడినది. సందర్భానుసారముగ త్యాగరాజగారు రచించిన కృతులును నిందు జేర్చబడినవి. 0-10-0
- 7 ధమ్మపదము (పంచము): పౌద్ధమత ధర్మప్రబోధకగ్రంథ మగు 'త్రిపిటకము' నందలిది. పౌద్ధ మతధర్మతత్త్వము లిందు జక్కగా ప్రతిపాదించబడినవి. అనువాదకులు: శ్రీ కిశోబి రంగాచార్యులుగారు, యమ్. ఏ. యల్. టి. 0-10-0
- 8 భీష్ముడు (అయిదంకముల నాటకము): నార్మేదేశపు కవిశిఖామణి యగు ఇబ్ నను గారి బ్రాండు అను నాటకమున కనువాదము. అనువాదకులు శ్రీ పొన్నకొండ పిచ్చిరెడ్డిగారు. బి. యే. (ఆనర్పు) 0-0-0
- 9 జీర్ణవిజయనగరచరిత్రము: శ్రీ కుందూరి ఈశ్వరదత్తుగారు, బి. యే. శ్రీకృష్ణదేవరాయ సామ్రాజ్యలక్ష్మీవీర మగు విద్యానగరము (హంపిశిథిలముల) యొక్క ప్రాచీనచరిత్రము, ప్రకృత జీర్ణ సీతియు నిందు వర్ణితము లైనవి. 0-5-0

కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావు, స్వప్నాపకము.

నిజాంరాష్ట్రప్రతినిధి:— నామవల్లి గౌరీశంకరవర్మ అండ్ కో., 566, రెసిడెన్సీబజారు, హైదరాబాదు, దక్కన్.